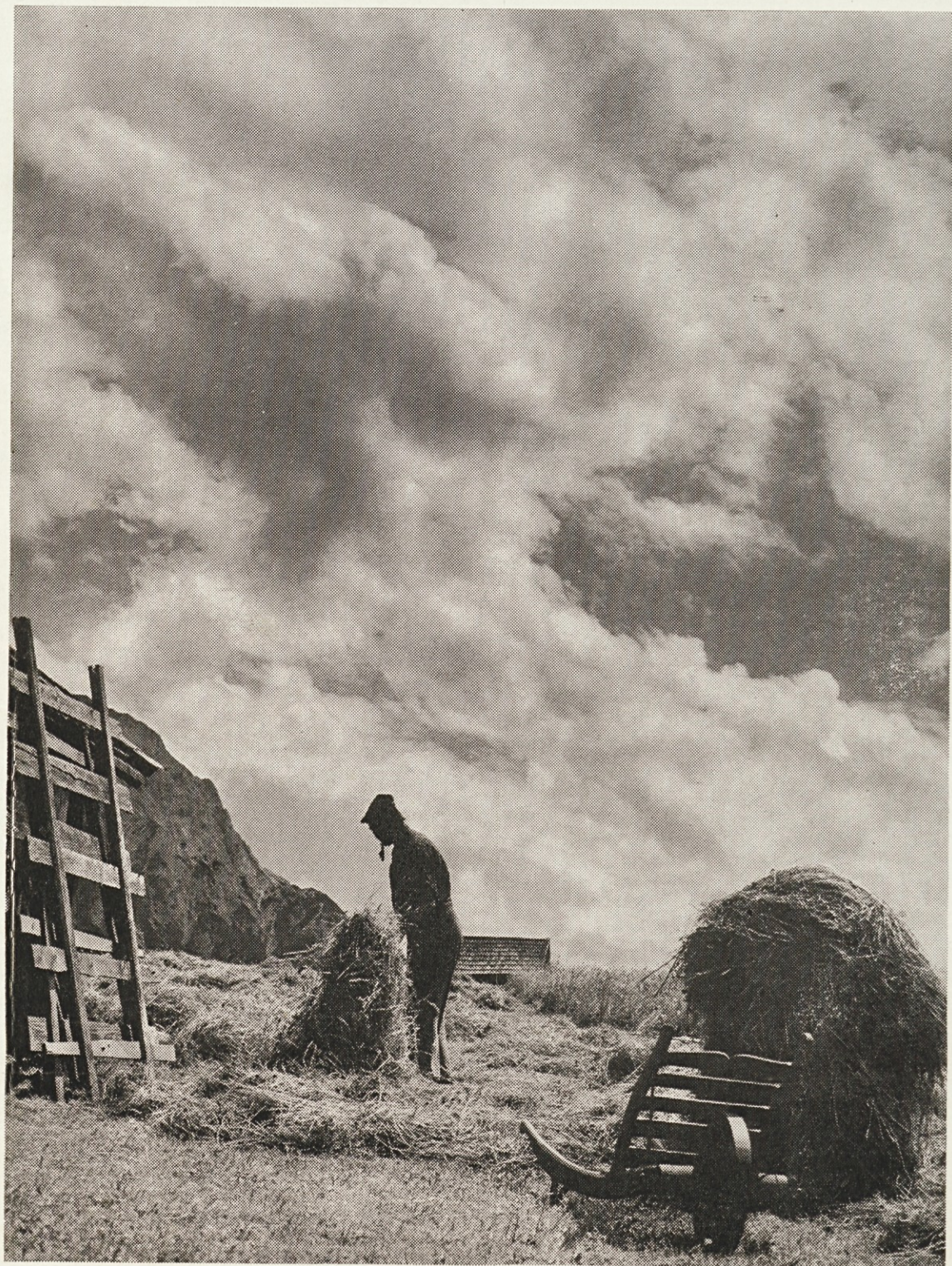

1972 - 6

naša luč

Poletje

Na ovitku: Triglav s Pokljuke

veje istega debla smo

Na tako imenovanem Slovenskem dnevu v Buenos Airesu je govoril tudi pisatelj Karel Mauser iz ZDA. Med drugim je povedal:

Slovenec sem. Prečudno lepo zveni ta beseda, če jo na glas rečeš na tujem. Zdi se mi, da si na mah obdan z vsem, kar je slovenski človek v zgodovini doživel in pretrpel, vse od hipa, ko je rekel in zapisal svojo besedo.

Zdi se mi, da vidim bedo slovenskega tlačana in ponosno hojo slovenskega svobodnjaka, upore kmetov in boje s Turki, močno vero, ki je romala v Komposteljo in v Köln in k Sveti Krvi tja pod Veliki Klek. Hodili so po zemlji, v kateri so prhneli Huni in Goti in Langobardi in v kateri so se v rjo spreminjali meči in ščiti mogočnih Rimljanov. Prihajali so viharji in odhajali, slovenski rod jih je prestal, goltal solze in kri, rastel v prahu in potu, toda rasel je.

In danes, kjerkoli si in rečeš: Slovenec sem, si na mah zvezan z domačo zemljo, z vso njeno zgodovino in v taistem hipu srečavaš Slovence, ki so šli na Bizanc, in preprostega oglarja, ki je kope kahal in v samotni kolibi po slovenje pel in po slovenje molil in brez učenosti svojo zemljo brezmejno ljubil.

Prav to je čudovita vsebina besede Slovenec. Ti nisi samo nekdo, ki na tujem grebe za kruhom in za domačo besedo, vsak izmed nas je tudi domača zemlja in del njene zgodovine.

Če rečeš: Slovenec sem, gre za tisoč let odmev tvoje besede nazaj in menih ob Vrbskem jezeru, ki je slovensko besedo pravkar zapisal, se bo blažen nasmehnil. Če rečeš: Slovenec sem, si se zvezal z vsemi rodovi mrtvih, ki sploh druge besede poznali niso kakor slovenje. Če rečeš, da si Slovenec, si spet zganil zavest v tistih, ki so v tujem svetu otrpili.

Če nas to in ono marsikdaj ločeva, slovenstvo nas vedno združuje. Veje istega debla smo, na istem kraju so naše korenine, isti sok se pretaka po nas. Marsikdaj je tako, da bratje in sestre iz iste družine hodijo po različnih poteh, toda vsaj na nekatere praznike vsa pota peljejo nazaj v rodno hišo, k isti mizi, kjer so nekoč skupaj sedeli. Družina je močna vse dotlej, dokler se zna na take dneve zbrati v istem veselju in ob isti skrbi.

Kadar se narod, kadar se družina, kadar se skupnost zna zbrati za dosego skupnega cilja, tedaj zraste iz te povezanosti strašna moč. Majhen je morda potoček, ki pričinja reko, toda kako močno postane vodovje zavaljo pritokov, ki teko v isto smer! Teči v isto smer, hrepeneti v isto smer, to je in naj bo cilj skupnih praznikov in širokih srečavanj.

Moj Bog, da bi se tega mi vsi zavedeli, ko, obdani od svoje mladine, gledamo v svoje slovenstvo. Kakšno je? Ali smo ga znali odtisniti v svoje otroke? Mar res ne bomo znali ujeti koraka z bežečim časom? Ali bomo dojeli strašno resnico, da imamo v zdomstvu manj časa, kakor ga ima domovina? Ali bomo spoznali, da moramo svoje delo opravljati z dvojno silo, če ga hočemo opraviti v času, ki je našemu rodu še na razpolago? Tu ni okolja, ki bi dihalo slovensko zgodovino kakor rodna zemlja, prav zavaljo tega mora za našo mladino zgodovina vreti iz nas. Če mladi ne bodo čutili, da iz tega živimo, da vse to resnično in globoko ljubimo, kako naj s ponosom ponove za teboj: Slovenec sem?

Lep je slovenski obraz, ker so ga tolikokrat oprale solze, močan je, ker ga je brazdalo trpljenje. Zakaj ga ne bi s ponosom kazali tujemu svetu, zakaj ne bi tega ponosa mogli vliti v svojo mladino?

naša
luč
1972

mesečnik
za slovence
na tujem

leto 21
junij 1972

Revijo ureja uredniški odbor.

Odgovorni urednik:
Dr. Janez Hornböck.

Založba: Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu.

Izhaja vsak mesec razen julija in avgusta.

Naročnina:

Anglija	0,95 angl. f.
Avstrija	50 av. šil.
Belgija	120 b. fran.
Francija	13 f. fran.
Švica	12 š. fran.
Nizozemska	9 n. gold.
Nemčija	12 n. mark
Švedska	14 š. kron
Avstralija	3 av. dol.
Kanada	3,5 am. dol.
ZDA	3,5 am. dol.

Razlika v cenah je pogojena zaradi neenakih poštnin in posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj. Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava „Naše luči“.

Uredništvo in uprava:
Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt,
Austria.

Erscheinungsort:
Klagenfurt

Verlagspostamt:
A-9020 Klagenfurt

Printed in Austria
P. b. b.

6

vživeti se v drugega

Oni dan sva prišla pri razgovoru do nekam čudnega spoznanja, da si postal kristjan pravzaprav po volji drugih. Nesli so te h krstu, ne da bi ti za to kaj vedel. Kasneje si se pripravil na obhajilo in birmo: no, vedel si že, kaj delaš, ni ti pa bilo v vsej globini jasno, za kaj gre. Bil si še otrok. Sedaj pri dvajsetih letih šele zares razumeš, da biti kristjan le ni isto kot biti član kakšnega športnega društva: ali si kristjan ali pa nisi, nekaj sredi obojega je tako brez okusa kot mlačna jed.

Potem si me vprašal, kako si jaz predstavljam pravega kristjana.

Vsaj delno bi odgovoril na tvoje vprašanje s tem, da ti pojasnim ravnanje prve Cerkve pri sprejemanju novih kristjanov. Takrat so krščevali samo odrasle. Postopek je bil takle: Ko so nekoga poučili o Kristusu in njegovemu nauku, so ga nato vprašali, ali veruje v Kristusa in njegov nauk in ali je pripravljen tudi živeti po njegovih zapovedih. Kdor je oboje sprejel, tistega so potem krstili.

Dobro, mi ugovarjaš, postopek

je jasen, a moje vprašanje je prav to, kaj so od njega posebej zahtevali. Se pravi, kako je moral živeti.

Verjetno so kratko malo pokazali na Kristusa in rekli: živi čimbolj tako, kot je on živel. Seveda ne po črki. V svoj poklic, v svoje družinsko življenje, v svojo sosesko prinesi Kristusovega duha!

Kakšen pa je ta duh?

Naj pojasnim s primero, ki sem jo nekje bral.

Kadar nepreviden alpinist po svoji krivdi zdrkne v prepad ali se zapleza in potegne s seboj še svojo navezo, tedaj je pri reševanju teh plezavcev možno kaj različno reševanje: plačani vodnik se bo zadovoljil s tem, da bo od daleč dajal navodila tem, ki so obtičali v steni, kako naj se rešijo, vodnik s srcem pa se bo spustil k zašlim in bo skušal kot prvi v navezi pripeljati nesrečneže iz težkega položaja.

Na podoben način je Bog nas ljudi izpeljal iz zaplezane smeri. Postal je eden od nas, spustil se je do nas in nase vzel našo nesrečo. Privzel si je telo, da bi mogel na lastni koži občutiti našo bedo. Izbral si je revščino, delo, bolečino, lakoto in žejo, da bi laže razumel našo revščino in nam pomagal. Celó umreti je hotel, da bi mogel občutiti smrtno stisko in dvome pred odhodom.

To njegovo ravnanje je kažipot nam: spustiti se k ljudem, zlasti k tistim, ki potrebujejo človeka, ki spe pod mostovi in za cestami, ki jih nihče nikdar ne vpraša, kako jim gre, ki so kakor rojeni za življenje v senci. Vživeti se vanje. Iti mednje. Pogovoriti se z njimi.

Potem pa seveda pomagati. Kjerkoli in kolikor je največ mogoče. Ta pomoč ljudem ima sto in sto različnih oblik. Lahko je že v tem, da nismo drugim v nadlego, da smo obzirni pri zapiranju vrat in navijanju radia, da jih ne nadlegujemo z neprimernimi vprašanji in ne govorimo samo o sebi. Lahko je ta pomoč v tem, da posvetimo vse svoje življenje drugim, bodisi v misijonih ali v nerazvitih deželah, bodisi po bolnicah in sirotiš-

nekaj nebes med nami

Včasih se verna občina končno preseli iz zasilne cerkve v baraki v novo cerkev, pa se veselju pridruži tudi nekoliko razočaranja. Resda je zdaj vse lepše, prostornejše in trdnjše. Toda baraka je imela na sebi nekaj intimnejšega. Laže si bil pozoren na to, kar se je godilo.

Kaj se godi? To, kar je delal Gospod. Pri vsem, kar je mogoče povedati o sveti maši, bo zmeraj moralo biti prvo tole: Cerkev dela, kar je delal Gospod. Na večer pred svojim trpljenjem je vzel kruh v roke, velikonočni kruh, kar z mize. Med zahvalo in blagoslovom ga je razlomil in razdelil učencem

z besedami: „Vzemite in jejte, to je moje telo.“ Prav tako je vzel kelih z vinom, jim ga dal in rekel: „Pijte iz njega vsi: to je kelih moje krvi, nove in večne zaveze, ki bo za vas in za mnoge prelita v odpuščenje grehov.“

Pri večerji je Jezus naročil: „Kolikorkrat to delate, delajte v moj spomin.“ V teh besedah je najgloblji razlog, zakaj Cerkev dela, kar je naredil Gospod: da bi se ga spominjali.

Kaj pa je temeljna misel celotne maše? Ali je to shod ali sveti obed ali še kaj drugega? Začnimo s tem, kar slišimo in vidimo, in skušajmo tako dojeti notranjo obliko.

ALI NE BI BILO BOLJŠE MOLITI V TIHI KAMRICI?

Najprej zapazimo, da smo se sešli. To nekaj pomeni. Mi, ki živimo skupaj, a smo drug drugemu često tako daleč, se zdaj zberemo samo zato, da bi na preprost način občutili, da smo vsi skupaj ljudje, ki jih je Kristus odrešil in poklical. Z drugimi besedami: to ni deloven, temveč prazničen shod. Jezus sam je gostitelj, ki nas sklicuje v Očetovem imenu.

Ni naključje, da se slavje začneja z besednim bogoslužjem. Že poslušanje nas združi, saj poslušamo združujočo božjo besedo. Da, za to, kar se dogaja pred berrili, nas povezuje: naša skupna molitev in petje.

Tak začetek ni odvečno razkošje. Ne poznamo drug drugega. Ne zanimamo se drug za drugega. Nenaklonjeni smo si: mali človek in bogataš, poslovni človek in umetnik, preprost človek in človek, ki bi bil rad več, kakor je v resnici, nenaklonjeni si sosedje, še več, tudi člani iste družine. In pri tem nikar ne pozabimo svojega župnika! Tudi na njem večkrat najdemo kaj spotakljivega.

Tako torej stojimo ob edini priložnosti, ki nas hoče združiti v krščansko družino. Ali taka skupina res lahko postane družina? Pa še na kraju, ki je tako neinti-

(Nadaljevanje na str. 6)

nicah ali kje drugje. Med obema tema dvema skrajnostima je cel razpon drugih oblik službe ljudem.

To torej je glavno: služiti drugim, delati svet lepši, imeti odprto srce, plemeniti svoj prostor in čas. To je Kristusov duh, brez tega ni krščanstva. Egoizem in zapiranje vase, iskanje samo svojih koristi in ugodnosti ali celo škodovanje drugemu na kakršenkoli način — vse to je naravnost proti Kristusovemu duhu.

Še nekaj je treba posebej poudariti: krščanstvo ni Rdeči križ. Se pravi: kristjanova pot do bratov in sester vodi preko Boga. Ko bi hoteli služiti drugim, ne da bi pri

tem iskali navdihov in moči pri Bogu, bi ne bili kristjani.

Res je, da se kaže naša ljubezen do Boga po tem, koliko smo sposobni ljubiti brata, res pa je tudi, da nam je zapovedana oboja ljubezen: do Boga in do bližnjega. Ni ene brez druge, vsaj za kristjana je ni. Svetniki so bili največji človekoljubi prav zato, ker so bili obenem največji bogoljubi.

S tem sem menda odgovoril na tvoja vprašanja.

Mogoče se ti bodo ob tem mojem pisanju pojavila nova. Rad ti bom tudi nanje odgovoril.

Lep pozdrav!

Tvoj župnik

hodil je od kraja do kraja in učil

Galilejsko zemljo sestavlja v njenih najboljših predelih naplavinna rdeče barve. Kadar zarezhe plug vanjo brazde, spominja na rane. Ko pa je v visokem žitu, često višjem od človeka, vsa posejana s klasi, bi jo mogli zamenjati s temnim škrlatom, ki je ves pretkan z zlatom.

SEJANJE V MAJHNEM OKVIRU

Na tej blagoslovljeni grudi se je odločil Jezus posejati seme svojega nauka. Dolge mesece je ostal zvest deželi, kjer je preživel destinstvo in si zamislil načrt dela, ki se ga je lotil. Več kot dve tretjini njegovega javnega življenja je potekalo v okviru teh planjav, gričev in jezera, kjer je pravkar ujel prve ljudi.

Galileja, ki je od vzhoda do zahoda široka kakih štirideset kilometrov in se vleče od severa proti jugu kakih osemdeset kilometrov, je torej čisto majhno okrožje, manjše od slovenskih okrajev. Gotovo tudi ni imela več kakor kakih tristo tisoč prebivavcev. Jezusovo

delovanje si moramo torej zamišljati v skrajno majhnem okviru, kar nam v nekem smislu tudi pojasnjuje, zakaj se je zanj tako naglo razvedelo.

Ali je galilejsko višavje s svojim makom in marjeticami, z zapletenim črtežem njivic in belimi vasicami, posejanimi med skupinami dreves, res tako različno od našega dolenjskega gričevja? Površina Galilejskega jezera je ohranila isti blišč in isto sinjino, kot ju je poznal Jezus. Pesek in črni prod njegovih rek, pomešan z majhnimi belimi školjkami, je mehak, kot je bil tisti, ki so se ga dotikale njegove noge.

Pa vendar je treba omeniti veliko razliko: na njegovih bregovih, nekoč neskončno bolj obljudenih, kakor so danes, je bila obilica cve-točih vasi. Ko je hodil po njej Jezus s svojimi zvestimi, je bila pokrajina nekakšna Azurna obala ali pa slika italijanskih jezer, Komskega in Gardskega, ki se v njihovih sinjih vodah zrcalijo bela pročelja mest, vasi in vil.

Jezus je več kot petsto dni hodil po tej deželi, večinoma seveda

peš, včasih pa je tudi jezdil, ker so nekateri njegovih premikov pre-nagli za pešca, medtem ko je v jezerskem pasu veliko uporabljal čolne, ki so mu jih njegovi učenci, ribiči, dajali na razpolago.

Galilejci, na katere se Jezus obrača, so trdni kmetje-ribiči, ki dobro živé od svojega lova, in delovni ljudje, pogumni od otroških nog in strašni sovražnikom vere. Judje iz Judeje so radi prezirali te podeželane, se norčevali iz njihovega naglasa in pomanjkljive izgovorjave ter jih zaničevali zaradi njihove nevednosti v dlakocepstvu moralnih in verskih vprašanj.

BESEDA Z IZREDNO MOČJO

Zdaj, ko je doseglo Jezusovo delovanje svoj polni razvoj, se njegova metoda prav nič ne razlikuje od tiste, ki se je držal v času pripravljanja: po eni plati govori in uči, po drugi pa razodeva svojo oblast s čudeži.

Vendar se zdi, da je sedaj njegova osebnost neizmerno pridobila. Živi Bog se kaže v Jezusu, ki

ga obdajajo navdušene množice in v čigar rokah se množi vsakdanji kruh in ki stoječ na sprednjem delu čolna ali v amfiteatru gričev izreka besede. Jezusova skrivnost se le polagoma razodeva: popolnoma razumljiva bo šele, ko bo kamen odvaljen od groba in se bo od smrti vstali Kristus prikazal svetim ženam.

Zdi se, da je imela Jezusova beseda izredno moč, ki je pritegovala množice k njemu. Vzhod je zelo občutljiv za moč besede. Evangelij nam kaže Galilejce, kako hité k njemu, da bi ga poslušali, kako ga s tako vnemo stiskajo od vseh strani, da se jim mora umakniti s skokom v čoln in se prepeljati čez jezero, medtem ko vedno bolj navdušeno ljudstvo hiti okrog jezera, da bi ga našlo na drugem bregu. Prav tako tudi množice, ki ga želijo poslušati, pozabijo na ure, ki minevajo, na dan, ki se je že nagnil, in celo na opomine želodca.

BILE SO TUDI TRPKE ZAHETEVE

Kaj je Jezus učil tiste, ki so ga poslušali?

Mnogo tega, čemur se srca navdušeno odpro. Ko jim je na primer rekel: „Vi ste luč sveta. Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da bodo videli vaša dobra dela in slavili vašega Očeta, ki je v nebesih!“, ali zopet, ko jim je ponavljal: „Vi ste sol zemlje!“, so morali potomci izvoljenega ljudstva čisto naravno razumeti, kaj je hotel reči, saj so bili že dva tisoč let ponosni na to, da so pričevalci samega Boga.

Oznanjati jim božje kraljestvo, kjer bodo našli tolažbo za človeško bedo, odrešenje grehov, večno srečo in zveličanje, klicati jim: „Sin človekov je blizu — pred vrati! Ta rod ne bo prešel, dokler se vse to ne zgodi.“ — vse to je takoj naleto na njihovo soglasje: pomenilo je izpolnitev stoletnega pričakovanja.

Pa vendar, kako daleč je Jezusovo oznanilo od pozivov toliko prenapetežev, napol prerokov, napol poglavarjev tolpa, ki so jih širili

po palestinskih gričih, da bi se laskali judovskemu ponosu! Jezusov nauk je pravzaprav presenetljiv, saj žali zdrave običaje glede življenja in imetja, osnovno skrb za udobje in ugled.

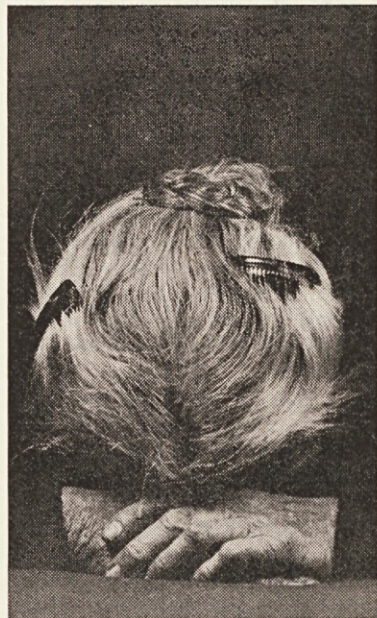
Kaj so si morali misliti preprosti Galilejci, ko so ga slišali zatrjevati: „Slišali ste, da je bilo rečeno: Oko za oko in zob za zob. Jaz pa vam pravim: Ljubite svoje sovražnike, dobro delajte tem, ki vas črtijo!“? Kako je na glavo postavil dosedanja pravila! Pa tudi ko bi ne bil šel tako daleč, ali se jim ni zdelo nemalo pretirano, ko je trdil, da morajo obsojati ne le uboj, ampak že celo jezo, ne le prešuštvo, ampak že poželjiv pogled, s katerim objema moški žensko, ki jo poželi?

Sicer pa jim ni prikrival, da je njegov nauk silno težak: tisti, ki bodo hodili za njim, bodo zasramovani in preganjani, po krivem jih bodo dolžili mnogih zločinov, oni pa morajo z veseljem nositi svoj križ.

Zdi se, da so ti presenetljivi stavki danes izgubili svojo ost, da so samo še zveneče besede in pridiga. Trpka načela smo posladkali, kakor da bi jih človeška usta ne mogla več prenašati. Res jih ni lahko prav razumeti. Vzhodnjaška govornica rada pretirava in, ko bi Jezusov sodobnik razumel njegove besede po črki, bi jih kaj lahko razumel proti namenu, ki jim ga je on dal.

Po pravici povedano: Jezusove besede o tem, naj si izderemo oko, če nas pohujšuje, ali odsekamo roko, naj nastavimo še drugo lice in damo še plašč tistemu, ki nam je sukno vzel, nas, ki imamo za seboj dva tisoč let krščanstva, dražijo. Kako je bilo šele z galilejskimi množicami, nad katere so prišle nepričakovano v vsej svoji veličini! Da so mogle sprožiti tokove navdušenosti, o kateri priča evangelij, je morala iz njih izhajati sila, v kateri so galilejski poslušavci spoznali nekaj drugega kakor misel človeka, ki je popolnoma enak vsem drugim.

Daniel Rops

KONČNO NE GRE ZA O-BRAZ.

GRE ZA SIVE LASE. ZA GUBE. ZA SKRB. ZA SAMOTO. ZA ČLOVEKA BREZ LJUDI.

ALI JE TO TVOJA MATI? TVOJA SOSEDA? NEZNANKA IZ SOSEDNJEGA BLOKA? SLUČAJNA SOPOTNICA NA AVTOBUSU?

TO NI VAŽNO. ALI VSAJ NE NAJBOLJ VAŽNO. NAJBOLJ VAŽNO JE TO, DA SE POD TEMI SIVIMI LASMI IN GLOBOKIMI GUBAMI SKRIVA ŽIVO SRCE, KI TRPI.

IN GRE ZA TO, DA SI TI KRISTJAN. UČENEC TISTEGA, KI JE RAZDAL DRUGIM VSE, KAR JE IMEL. NE LE POL URICE PROSTEGA ČASA. NE LE SKORJICO TRDEGA KRUHA. NE LE KROŽNIK POGRETE JUHE.

PRAVZAPRAV NI LAHKO BITI KRISTJAN. A JE TAKO LEPO. IN TAKO VREDNO ŽIVLJENJA.

nekaj nebes med nami

(Nadaljevanje s str. 3)

men, da vsakdo obdrži plašč na sebi? Ali ne bi bilo boljše, ko bi odnehali že kar od samega začetka, šli domov in tam molili v tihi kamrici? Ali pa naj ne bi vsakdo v cerkvi molil svoje zasebne molitve?

To ni Jezusov namen. Rekel je: „Kjer sta dva ali so trije zbrani v mojem imenu, sem jaz sredi med njimi.“ Jezus nas vabi, naj bomo skupaj. Že samo od tod je v krščanskih Cerkvah veliko samoumevne edinosti. Komu med nami se zdi nenavadno, če vidi pri obhajilni mizi skupaj berača in tovarnarja, gospodinjino in kiparja? Navajeni smo, da pred Jezusom zbledijo vse razlike, ker nas je na-

redil za sinove in hčere enega Očeta.

Vprašati se moramo: Čemu smo skupaj? Poglejmo spet slavje samo.

Od začetka do konca je to molitev k Očetu. To ni naključje. Na sredi slavja je namreč poročilo o tem, kaj je storil Gospod, da je namreč z zahvalo vzel kruh.

V evharističnih molitvah je sicer veliko daritvenih in prošnjih molitev, toda hvalnica z vriskajočim „svet, svet, svet“, Kristusove postavitvene in sklepne besede dovolj jasno kažejo, da stojimo pred Očetom, hvaleč in zahvaljujoč se. Tako se evharistična molitev končuje z besedami: „Po Kristusu, s Kristusom in v Kristusu tebi, vsemogočnemu Bogu Očetu v občestvu Svetega Duha vsa čast in slava na vse veke vekov.“ Od tod tudi grško ime za vse slavje: eucharistia, tj. zahvala.

V tej zahvalni molitvi izrekamo tudi svoje prošnje. Molimo za Cer-

kev, za stiske vseh, ki so navzoči in ki jih ni tukaj, za žive in mrtve.

KOŠARICA S KRUHOM IN ČAŠA Z VINOM

Sveta maša pa je še več kakor zahvala. Zbrali smo se pri mizi. Tu je košarica s kruhom. Vino je pripravljeno v čaši. V evharistični molitvi je rečeno: „Jejte in pijte!“ in nato jemo in pijemo. Evharistija je torej shod v obliki svetega obeda.

Povabljeni smo k obedu, pri katerem je Kristus gostitelj in tudi hrana. Hrana je pri tem spomin na njegovo smrt: razlomljeni kruh — njegovo telo, vino — njegova prelita kri. Telo in kri pa v jeziku svetega pisma pomenita celega človeka. Pri obhajilu torej sprejemamo vsega Jezusa.

Gospod sam nas hrani. „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje.“ Njegovo življe-

Javno mnenje je okužilo zrak v mestih

Človek bi pričakoval v Sloveniji tole: ker je na deželi manj mladih ljudi, bo tam naravno padla tudi rodnost. Ker gredo skoraj vsi mladi — po dvajsetem letu — v mesta in se tam poročijo, bo tam rodnost močno porasla.

Prvi del pričakovanja se je, škoda, izpolnil. Drugi del, dvakrat škoda, pa sploh ne.

Naj naštejemo samo nekaj podatkov o številu šolarjev. V šolskem letu 1970/71 je bilo šolarjev v osemletkah v Sloveniji na tisoč prebivavcev povprečno 127. Največ v občini Trebnje (164); Novo mesto (151), Črnomelj (146), Grosuplje (144), Tenvnica (137), Metlika (128). Povsem drugačno podobo dobimo, če pogledamo v Ljubljano:

Moste—Polje (109), Šiška (106), Vič—Rudnik (104). Te občine imajo zraven še nekaj podeželja. Ljubljana—Center (98), Bežigrad (86): najnižje v Sloveniji! A prav občina Bežigrad je vsa na novo pozidana in ima razmeroma zelo mlado prebivalstvo, polno življenjskih moči.

Bojim se, da bi podatki za Maribor, Celje, Koper itd. pokazali enako zaskrbljujočo podobo.

Slovensko ljudstvo se v mesta zgrinja in tam izginja — ker je v mestih premalo naraščaja.

Ne gre za posamezne primere. Vemo, da ne morejo imeti vsi zakonci večjega števila otrok. Gre za povprečje. Za javno mnenje, ki nasprotuje družinam z več otroki. In javno mnenje je zelo nasilno. Na vsak način hoče mlado družino, ki se je priselila v mestno okolje, upogniti in ponižati na „najvišjo dovoljeno raven“, na „maksimirana“ dva otroka.

To javno mnenje je okužilo zrak naših mest in ga nehoti vdihavajo že naši otroci.

Po naključju mi je prišel v roke „leksikon“-zvezek, v katerem učenci določenega razreda vpisujejo svoje odgovore na razna vprašanja. Tako so v petem razredu neke ljubljanske šole otroci na vprašanja KO BOŠ VELIK — A, KOLIKO OTROK ŽELIŠ IMETI? odgovorjali takole: 2, 2, 2, 1000, 2, 2, 2, 1, 1 — 2, 1, 1 — 2, 1, 2, 1, — 2, 1 — 2, 1 (samo 1!), 2 (punčko in fantka).

Če odpišemo neresen odgovor (1000), potem bi 16 učencev želelo imeti 26 otrok. Povprečje želja bi znašalo 1,6 otrok na zakon.

Noben otrok se ni „zmotil“ in napisal tri otroke, kaj šele več!

Nihče ni tako slep, da ne bi videl, kako bi 1,6 otroka na družino prineslo našemu narodu najhitrejšo smrt.

nje, njegov Duh nas krepi in nam daje življenje in rast.

Ko nas Gospod hrani, nas zedinja s seboj. „Kdor je moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem.“ Tudi to je delo njegovega Duha.

Naposled ta obed združuje ljudi med seboj. „Kruh, ki ga lomimo, ali ni udeležba pri telesu Kristusovem? Ker je en kruh, smo mi, ki nas je mnogo, eno telo. Vsi smo namreč deležni enega kruha.“ (Apostol Pavel). Tu dobi naše srečanje nenadoma čisto novo utemeljitev. Ko jemo njegovo telo, ostajamo in čedalje bolj postajamo njegovo telo. Tudi to je delo Kristusovega Duha.

DARITEV NOVE IN VEČNE ZAVEZE

V evharistični molitvi je izrečena še tretja misel: daritev. Kaj to pomeni?

Pri zadnji večerji je Jezus storil preroško dejanje: napovedal je svojo življenjsko žrtev s tem, da je v znamenju kruha in vina že nekako prestal svojo smrt na križu. Razlomljeni kruh je bil Jezusovo telo. In vsakokrat, kadar Cerkev razlomi kruh in tako oznanja Jezusovo smrt, ostaja Jezusova daritev življenja v njeni sredi kot resničnost, od katere Cerkev živi.

Od pradavnine sèm je človek zahteval darovanje Bogu; zdaj je našel žrtev, s katero lahko brez sramu stopi pred Boga. S to žrtvijo je dokončno obnovljeno prijateljstvo med Bogom in nami, novo prijateljstvo, nova zaveza. Z žrtvami se je sklepalo staro prijateljstvo, stara zaveza. Novo prijateljstvo, nova zaveza je nastala po daritvi in žrtvi Jezusa samega.

Velikonočna večerja Judov je bila spomin na sklenitev zaveze starega prijateljstva. Samo spomin. Če pa se mi spominjamo „no-

ve in večne zaveze“, je žrtev zaveze res med nami.

Kdor z drugimi obhaja sveto mašo, ima delež pri tej daritvi in tako sam pritrjuje zavezi, ki jo sklepa Bog s svojim ljudstvom. Naša žrtev je bila darovana že pred dva tisoč leti. V najglobljem pomenu ne darujemo druge daritve kot Kristusove. Za nas je konec vseh drugih daritev. Pridružujemo se edini daritvi Kristusovi, zlasti s tem, da jemo. Sveti obed in daritev, to ni dvoje različnih reči.

Evharistija se zdi za naše zemeljsko življenje prelepa, skoraj nekaj tujega. V nekem pogledu tudi je. Nekako vnaprej okusimo dokončno izpolnitev. Božja bližina v otipljivih znamenjih, zemeljska hrana, ki postane nebeška: v znamenjih je nekako v svojem začetku že izpolnjeno najgloblje hrepenenje sveta. Nekaj prihodnosti, nekaj nebes je že med nami.

Po Holandskem katekizmu

Nihče ne bo trdil, da so imeli enajstletni otroci samostojno mnenje o tem vprašanju. Močno se bojim, da je njihovo „mnenje“ samo ogledalo, v katerem odseva mnenje njihovih staršev in znancev, ki jih že sedaj — zastruplja! (Med njimi so tudi otroci vernih družin.)

Nihče ne more takšnega javnega mnenja ozdraviti s pritiskom na gumb. Moremo pa storiti nekaj drugega: sredi te te-

me je treba prižgati luč, Kristusovo luč. Luč krščanskih družin, ki se ne bodo metale v prah pred maliki sodobnega časa, ampak bodo pogumno stale pokonci in imele naraščajo, kolikor jim to svetuje lastna pamet in vest.

Največ pričakujemo od naših mladih krščanskih izobražencev. Kako spodbudno je, če sredi mestne soseske živita mlad inženir in še mlajša inženirka,

ki imata pet otrok — več, kot jih premore pet sosednjih hiš skupaj!

Nekaj tisoč mladih družin, ki se ne bodo zadovoljile s „sistemom dveh otrok“ v Ljubljani in Mariboru, nekaj sto po manjših mestih, in javno mnenje bo, če že ne pokristijanjeno, vsaj „razdeljeno“: vedelo se bo, da je tudi v mestih možno in celo osrečujoče imeti več otrok.

Miha Žužek

Jack
London

kje si bova spletla gnezdo?

roman o dveh
preprostih
in dobrih ljudeh

Dosedanja vsebina:

Saša Brown, delavka v likalnici, in Billy Roberts, vozač, sta se spoznala na neki prireditvi. Nekaj mesecev kasneje sta se poročila. Preselila sta se v najeto hišico.

Tudi Sašina in Billyjeva prijateljca Bert in Marija sta se poročila.

Skupno življenje Saše in Billyja pa so začeli kaj kmalu pretresati različni udarci: zmanjkalo je dela, delavci so stavkali, prijatelj Bert je bil v nekem spopadu s policijo ubit, Saša je pri tem izgubila še nerojeno deklico, Bertova vdova Marija se je odselila, izginila je tudi čudaška sosedica Mercedes, na katero se je bila Saša zelo navezala.

Nezaposlenost je šla Billyju

tako na živce, da se je predal pijači. Nekoč je napol pijan vrigel iz stanovanja podnajemnika in ga poškodoval. Ta je Billyja naznanil sodišču in to ga je obsodilo na mesec dni zapora. Iz ječe je pisal Saši pismo, v katerem jo prosi, naj mu odpusti njegovo surovo ravnanje iz zadnjega časa: pri sporu s podnajemnikom je namreč tudi njo s silo pognal v sosednjo sobo.

Saša se je lovila med obupom in voljo bojevati se. Na eni strani je imela rada Billyja, na drugi je postajalo njegovo obnašanje nevzdržno. Hodila je k morju in tam premišljevala svojo usodo.

Čeprav je bil veliki nasip človeško delo, vendar ni bilo videti na njem ničesar umetnega. Nič ljudi ni bilo tod, niti ne njihovih zakonov in bojov med seboj. Morje je pritekalo in odtekalo. Sonce je vzhajalo. Redno vsako popoldne je prihrumel skozi Zlata vrata krepki večernik. Voda je temnela od nje, drobni valčki so se grebenili, jadrnice so letele po gladini. Vsaka reč je šla brez trenja svojo pot. Vse je bilo prosto.

Drva so ležala po tleh, samo vzeti jih je bilo treba. Nihče jih ni prodajal na vreče. Majhni dečki so z ribnicami lovili s skal, ne da bi jih bil kdo preganjal zaradi motenja posesti. Lovili so ribe, kakor jih je nekdanj Billy lovil in kakor jih je lovil Cal Hutchins. Billy ji je bil pravil o velikem ostrizu, ki ga je bil ujel Cal Hutchins nekoč o sončnem mrku, ne sluteč, da bo preživel svoja najboljša moška leta v kaznjenjski obleki.

In hrana je bila tu, prosta, brezplačna hrana. Nekega dne, ko še ni bila ničesar zaužila, je opazovala male dečke in po njihovem zgledu nabrala ob nizki vodi školjk na skalovju ter jih spekla v žerjavici ognja, ki ga je zakurila na nasipu. Teknile so ji izvrstno. Naučila se je lomiti male ostrige s skal in nekoč je našla šop pravkar nalovljenih rib, ki jih je bil neki deček pozabil odnesti domov.

Tu so plavali dokazi o zlem početju ljudi. Ti so prihajali od daleč, iz mest. Nekoč je bila ob plimi vsa voda pokrita z dinjami. Nešteti tisoči dinj so poskakovali in poplesavali po ustju. Lahko jih je pobirala, kadar je katera obtičala na skalah. A sleherna dinja — Saša jih je potrpežljivo preizkušala več ducatov — je bila pokvarjena, z ostrim vrezom, skozi katerega je uhajala vanjo slana voda. To ji ni šlo v glavo. Vprašala je staro Portugalko, ki je pobirala naplavljenega drva.

„To delajo tisti, ki jih imajo preveč,“ je pojasnila starka in s takim naporom vzravnala od dela okoreli hrbet, da je Saša skoraj slišala, kako je zaškripalo. Črne oči stare ženice so se jezno zabliskale, njene ustnice, togo napepe preko brezzobnih dlesen, so se skrivile od trpkobe. „Tisti, ki jih imajo preveč. Zato, da držijo ceno. V San Franciscu jih mečejo v vodo.“

„Zakaj jih rajši ne dado siromakom?“ je vprašala Saša.

„Ceno morajo držati.“

„A siromaki jih ne bi mogli kupiti,“ je oporekala Saša. „Ceni to ne bi škodilo.“

Starka je skomignila z rameni.

„Ne vem. Taka je navada. Sleherno dinjo zarežejo, da jih ne bi siromaki pobirali iz vode in jedli. Takisto delajo tudi s pomarančami in jabolki. Oh, pa ribiči! Oni imajo svoj trust. Kadar nalovijo preveč rib, jih zmeče trust z Ribiškega nabrežja v vodo, nič koliko čolnov lepih rib. In vse lepe ribe se potopijo in gredo v nič. Nihče jih ne dobi, čeprav so mrtve in niso za drugo rabo kakor za to, da bi jih pojedli. RIBE so zelo dobra jed.“

In Saša ni mogla razumeti sveta, ki je počenjal take reči — sveta, v katerem je imelo nekaj ljudi toliko živeža, da so ga zametavali in še plačevali delavce, ki so ga morali pokvariti, preden so ga zavrgli. In prav na tem svetu je bilo toliko drugih ljudi, ki so imeli premalo živeža in so jim mali otročki umirali, ker mleko njihovih

mater ni bilo dovolj redilno, in so njih mladi moški topli in ubijali drug drugega, da bi dobili delo, stari moške in stare žene pa odhajali v ubožnico, ker v siromašnih kolibah, od katerih so se jokajoč poslavljali, ni bilo kruha zanje.

Vpraševala se je, ali je ves svet takšen, in se spominjala Mercedesnih zgodb. Da, ves svet je bil tak. Mar ni bila Mercedes videla, kako je tam v daljni Indiji deset tisoč rodbin umiralo od glada, čeprav bi jih bila lahko vse nasitila in rešila z dragulji, ki jih je imela na sebi? Da, tako je bilo. Neumnim so bile usojene ubožnice in razsolne kadi, pametnim pa dragulji in avtomobili.

Ona je bila izmed neumnih. Morala je biti. Vsa vidna znamenja so tako kazala. Ali Saša se s tem ni hotela sprijazniti. Ona ni bila neumna. Njena mati ni bila neumna, niti ne njeni predniki pionirji.

A vendar je moralo biti tako. Sedela je tu, doma ni bilo česa jesti, njen ljubljeni mož se je bil izpremenil v surovo zver in je sedel v zaporu, njeno naročje in njeno srce sta žalovali za detecem, ki bi ga bila imela, če bi ne bili neumni v

svojem ruvanju za zaslužek izpremenili vrtička pred njeno hišo v klavnico.

Sedela je in si ubijala glavo. Za njenim hrbtom se je nalik madežu širil Oakland in njene oči so strmele preko zaliva, v drugi madež, ki je bil San Francisco. A sonce je bilo dobro, veter je bil dober in takisto tudi ostrí, slani zrak v njenih nosnicah; višnjevo, z oblaki poškopljeno nebo je bilo dobro. Ves naravni svet je bil pravičen, razumen in dobrodejen. Samo svet ljudi je bil zloben, blazen in strašen.

Zakaj so bili bedaki bedasti? Ali je bil božji zakon tak? Ne, to ni bilo mogoče. Bog je bil ustvaril veter, zrak in sonce. A svet ljudi je bil napravljen po ljudeh, nič prida ga ni bilo. In vendar se je dobro spominjala, kako so jo bili učili v sirotišnici — da je vse Bog ustvaril. Tudi njena mati je to verovala, verovala je v tega Boga. Razlike ni moglo biti. Tako je bilo ustvarjeno!

Nekaj časa je sedela Saša vsa strta in iznemogla. Nato je vztel v njej ugovor in upor. Zaman se je vpraševala, kaj ji je Bog toli-

kanj zameril. S čim je bila zaslužila takšno usodo?

Kratko se je ozrla po svojem življenju, iščoč smrtnih grehov, ki bi jih bila storila, pa jih ni našla. Ubogala je mater; ubogala je krčmarja Cadyja in Cadyjevo ženo; ubogala je prednico in ostale ženske v sirotišnici; ubogala je Toma, ko se je preselila k njemu; nikoli se ni klatila po ulicah, ker on ni hotel, da bi se. V šoli je vselej s častjo napredovala in njeno vedenje je bilo zmerom neoporečno. Delala je od dne, ko je zapustila šolo, do dne svoje poroke. In dobra delavka je bila. Mali Žid, ki je vodil kartonažno tovarno, je skoraj jokal, ko je odšla. Takisto je bilo v tovarni za konzerve. Ko je tovarna za juto ustavila obrat, je bila med najboljšimi tkavkami. In živela je pošteno. Ne zato, ker je bila grda in nemikavna. Tudi ona je bila spoznala skušnjavo in nevarnost. Fantje so bili vsi neumni nanjo. Lazili so za njo in se topli zaradi nje, da bi se bi'o nekateri zvrtilo v glavi. A Saša je bila stanovitna.

In potlej je prišel Billy, njeno plačilo. Posvetila se mu je bila,

Sv. Jurij
pri Celju

kaj pravite?

UŽALJENOST — TAKTIKA?

TO, KAR KAZI NAJIN SICER KAR DOBER ZAKON, JE NAVADA MOJE LJUBE ŽENE, DA SI PRI VSAKI MALO PIKRI OPAZKI, POSEBEJ PA ŠE PO KAKEM PRIČKANJU NADENE IZRAZ GLOBOKO UŽALJENEGA ČLOVEKA, PRI ČEMER SEVEDA POTEM PRIČAKUJE, DA JI POSKUŠAM JAZ ZOPET PRIČARATI NA OBRAZ SONČNI ŽAREK. TO SEM ŽE POGOSTO STORIL, ČEPRAV NISEM VEDNO JAZ KRIV.

DOKLER SE MI SPRAVA NE POSREČI, JE ŽENA NEZNOSNA. „JA, JA, NE, NE VEM,“ TO JE VES NJEN RAZGOVOR. OBČASNO TUDI STAVKA V DRUŽINSKEM SOŽITJU, KAR JE OPAZITI ZLASTI V KUHINJI, KJER VLADA TEDAJ POSTNA POSTAVA.

REČI MORAM, DA GRE PO MOJEM MNENJU PRI VSEJ LJUBEZNI STVAR VČASIH ŽE MALO PREDALEČ. KAJ NAJ STORIM?

Zdi se mi, da je včasih jasna, četudi nekoliko trda izmenjava besed za „razčiščenje zraka“ prav tako koristna, kot temu sledeča čimprejšnja sprava. Kajti s „kujanjem“ skozi dneve in morda tedne se to, kar naj bi se razčistilo, samo še poglubi.

njemu, njegovemu domu in vsemu, kar je utegnilo ohraniti njegovo ljubezen. In zdaj sta se obadva, ona in Billy, utapljala v tem nesmiselnem vrtincu bede in obupa, v tem svetu, ki so ga bili napravili ljudje.

Ne, Bog ni bil kriv. Ona sama bi se bila upala ustvariti boljši, lepši, pravičnejši svet. Če je bilo tako, tedaj ni bilo Boga. Bog ni mogel ustvariti polomije. Prednica se je motila, Sašina mati se je motila. A potemtakem ni bilo nesmrtnosti, in Bert, divji, nori Bert, ki se je bil z blaznim smrtnim krikom zgrudil pred njenimi hišnimi vrati, je imel prav. Če je bil človek mrtev, je bil mrtev.

Ko je tako gledala na življenje in si odmišljala vse, kar je bilo nadnaravnega in sporočenega, je Saša zagazila v močvirje pesimizma. Nič v vsem veselstvu ni opravičevalo zahteve, da naj človek prav živi; nikjer ni bilo pravičnega deleža zanjo in za milijone, ki so delali kakor živina in umirali kakor živina, na vekomaj, za zmerom. Kakor vsi nešteti bolj učeni misleci pred njo, je prišla tudi ona do zaključka, da ni v veselstvu ne pravosti ne zanimanja za ljudi.

In zdaj je sedela tu, še bolj stara in onemogla kakor prej, ko je priznavala Bogu prostor v velikem sestavu krivice. Dokler je bil Bog, je bilo še vedno upanje, da se zgodi čudež in se zgne kaka nadnaravna moč, ki jo poplača z neizrekljivim blaženstvom. Če pa ni bilo Boga, je bil svet samo past. Življenje je bilo past. Godilo se ji je kakor konopljenki, ki so jo majhni dečki ujeli in zaprli v kletko. To je bilo zato, ker je bila konopljenka neumna.

A Saša se je upirala. Plahutala je in udarjala za dušo ob trdo lice stvari, kakor konopljenka ob žice svoje kletke. Ona ni bila neumna. Past ni bila zanjo pravi kraj. Hotela si je utreti pot iz pasti. Taka pot je morala biti. Če so mogli snaživci kanalov in drvarji, najponižnejši med neumnimi nizkimi, najti svoj izhod, kakor je bila brala v šolski zgodovini, ter postati predsedniki naroda in vladati celo

spretnim in pametnim v njihovih avtomobilih, tedaj je mogla tudi ona najti svoj izhod in dobiti tisto malce nagrade, ki je moledovala zanjo: Billyja, trohico ljubezni in trohico sreče.

Kako bi delala za to srečo! Kolikanj bi jo cenila, kako bi hotela do dna užiti vsako najmanjšo podrobnost! A kaj ji je bilo storiti? Kje je bila pot do nje? Ni je videla. Oči so ji kazale samo madež, ki je pomenil San Francisco, in madež, ki je pomenil Oakland, kjer so možje razbijali drug drugemu glave in ubijali drug drugega, kjer so umirali otročički, rojeni in nerojeni, in kjer so žene jokale z razbitimi prsmi.

V duhu je pregledala vse dogodke v svojem zakonskem življenju. Stavke in slabi časi so bili vsega krivi. Ko ne bi bilo stavke železniških delavcev in boja v vrtičku pred njeno hišo, ne bi bila izgubila otroka. Ko ne bi nedelo in brezupni boj voznikov pripravila Billyja v obup, se ne bi vdal pijači. Ko bi se jima slabo ne godilo, ne bi bila vzela stanovavca in Billy ne bi sedel v zaporu.

Njen sklep je bil storjen. Mesto ni bilo kraj zanjo in za Billyja. Tu ni bilo prostora ne za ljubezen ne za otroke.

Izhod je bil samo eden. Treba je bilo zapustiti Oakland. Samo bedaki so ostajali tu in sklanjali glave pred usodo. Ona in Billy pa nista bila bedaka. Onadva ne bosta skonila glav. Od tod pojmeta, kljubovala bosta usodi!

Kam, še ni vedela. A to se bo našlo. Svet je velik. Onkraj hribov, ki obdajajo mesto, tam kje za Zlatimi vrati bosta našla, česar želite. Njej in Billyju je bil svet odprt, kakor je bil odprt potujočim rodovom pred njima dvema.

Tisti dan pred Billyjevo izpustitvijo je Saša dokončavala svoje siromašne priprave za njegov sprehajanje. Denarja ni imela in, če bi ne bila trdno odločena, da ne bo Billyju nikoli več prizadejala te žalitve, bi si bila izposodila od Maggie Donahuejeve voznino in se peljala v San Francisco prodat nekaj svojih lepih reči.

Tako je imela doma samo kruh, krompir in nasoljene sardine in ob popoldanski oseki je šla venkaj in nakopala školjk za juho. Pobrala je tudi nekaj naplavljenega lesa in ob devetih zvečer se je vračala iz močave, nesoč na ramenu butaro drv in kratko lopato, v prosti roki pa vedro s školjkami.

Na vogalu si je izbrala temnejšo stran ulice in urno šinila čez svetli krog električne svetilke, da je ne bi sosedje opazili. A tedaj ji je prišla naproti ženska, jo pogledala in obstala pred njo. Bila je Marija.

„Saša, moj Bog!“ je vzkliknila. „Ali je tako hudo?“

Saša je obletela svojo staro prijateljico z radovednim, naglim po-

gledom, ki je v trenutku zajel vso tragedijo. Marija je bila shujšala, čeprav je bilo na njenih licih več barve — Saša tej barvi nekako ni verjela. Marijine bistre oči so bile videti lepše in večje — prevelike, preveč vročično bistre in prenemirne. Oblečena je bila lepo — prelepo; in njeni živci so bili očitno zelo slabi. Plašno je okrenila glavo in se ozrla v temo za seboj.

„Moj Bog!“ je dihnila Saša. „In ti...“ Zaprla je ustnice, nato je vnovič pričela: „Ali ne bi šla z menoj domov?“

„Če te ni sram, da te ne bi kdo videl z menoj —“ se je utrgalo iz Marije. Še vedno je bila tako togotljiva kakor nekdanje dni.

„Ne, ne,“ se je uprla Saša. „Samo zaradi drv in školjk. Ne maram,

Morda ste Vi kdaj pretrdi v besedah, tako da ima Vaša žena občutek, da ste jo popolnoma povozili, in najde v svojem svetu „kujanja“ edino orožje, da Vas zopet spravi na pravi tir. V tem primeru ne bi bilo to sredstvo Vaše žene niti tako nespametno. Vsak človek se brani na svoj način.

Vsekakor bi se morala enkrat pogovoriti o tem, da se zedinita vsaj glede primernih „bojnih pravil“.

Oba bosta morala svoje značajne poteze nekoliko obrusiti: Vaša žena morda preveliko občutljivost, Vi pa verjetno premočne izbruhe koleričnega značaja. Proti predlogemu in preglobokemu nesoglasju naj pomaga končno tudi kakšna majhna pozornost.

V Bohinju je „fletno“

RADA GA IMAM IN NIČ NE MOREM ZA TO

PRENEUMNO, DA SEM DEKLE! TO SI ZADNJI ČAS VEČKRAT MISLIM, KAJTI FANTOM JE MNOGO LAŽE! KAJ BRIGA N. PR. NEKEGA FANTA IZ NAŠEGA RAZREDA, DA GA IMAM TAKO RADA? VSAJ ZDI SE MI, DA MU NI MOJA LJUBEZEN NIČ MAR. ČE SE SREČAVA NA ŠOLSKEM HODNIKU, SE MI VČASIH NASMEHNE IN ME PRIJAZNO POZDRAVI. ENKRAT MI JE CELO POMAGAL OBLEČI PLAŠČ, TODA SAMO ZATO, KER NI TEGA NIHČE VIDEL. ČUTILA SEM PRI TEM NJEGOVO BLIŽINO IN OPAZILA, KAKO SEM BILA SREČNA. A ČE JE V DRUŽBI SOŠOLCEV, MI NE NAKLONI NITI POGLEDA: KOT ŠTOR GRE MIMO MENE. ENKRAT SI ME JE CELO PRED DRUGIMI SPOSODIL. GROZNO VROČE MI JE POSTALO IN BRZMEJNO SEM SE JEZILA, KER SE OČITNO IGRA Z MENOJ.

KO BI VEDELA, PRI ČEM SEM, BI VSE LAŽE PRENAŠALA.

Ko bi bila Ti fant, bi se najbrž prav tako vedla, kot se on. Zato se Ti ni treba prav nič jeziti. Tudi fantje imajo v tej starosti svoje probleme, o katerih dekleta ničesar ne vedo. Morda je ravno ljubezen do Tebe tisto, kar Tvojega

sošolca tako zdeluje. Prav gotovo je tudi on že kaj čutil do Tebe, morda ravno takrat, ko Ti je pomagal obleči plašč. Le pokazati noče tega javno. Nerodno mu je pred sošolci, morda tudi pred Teboj in celo pred samim seboj.

Ti si zdaj seveda nestrpna in bi si bila rada takoj na jasnem. To Ti ni mogoče in tega tudi ne zahtevaj, saj bi s tem prekinila naravni potek. Tudi dozorevanje človeka k pravi sposobnosti za ljubezen potrebuje svoj čas.

LJUBEZEN V NEVARNOSTI

SPOZNALA SEM ZELO PRIJETNEGA, ČEDNEGA MOŠKEGA. IN ZALJUBILA SVA SE DRUG V DRUGEGA.

NEKAJ TEDNOV JE BILO VSE LEPO IN DOBRO. MOJA MATI JE BILA Z NJIM ZADOVOLJNA, KO SEM GA PRVIČ PRIPELJALA DOMOV. TUDI NI IMELA NIČ PROTI TEMU, DA SE ČEZ DVA MESECA ZAROČIVA. BILA SEM SREČNA IN SPOLOH NISEM MISLILA, DA BI MOGLO BITI ŠE KAJ NAROBE.

TODA KOT STRELA Z JASNEGA ME JE ZADELO OPOZORIL MOJE MATERE PROTI NJEMU. NI-

da bi sosedje vedeli. Pojdi z menoj."

"Ne, Saša, ne morem. Rada bi, pa ne morem. Ujeti moram prvi vlak v San Francisco. Čakam te tod okoli. Trkala sem na tvoja kuhinjska vrata. A v hiši je bila tema. Bill je še vedno zaprt, jeli?"

"Da, jutri ga bodo izpustili."

"V časopisih sem brala o tem," je hlastno nadaljevala Marija, ozirajoč se preko rame. "V Stocktonu sem bila, ko se je zgodilo." Skoro divje se je obrnila proti Saši. "Upam, da me ne obsojaš, kaj? V pralnico se nisem mogla vrniti, ko sem bila omožena. Dela sem bila do grla sita. Vsa zbita sem bila — pa saj me ni bilo nikoli dosti prida, mislim. Oh, če bi vedela, kako sem sovražila pralnico, še preden sem se omožila! Grd je ta svet, Saša. Tebi se niti ne sanja. Bog mi je priča, da ne slutiš niti stotinke njegove umazanosti. Oh, najrajši bi bila mrtva — mrtva in rešena vsega tega."

"Hej, ti, ali bo kaj?" jo je prekinil moški glas.

Tisti, ki je tako vprašal, se je deloma pokazal iz teme. Delavec ni bil, Saša je to takoj videla. Čeprav je bil dobro oblečen, je stal v očeh sveta niže od vsakega delavca.

"Že grem, samo trenutek počakaj," ga je pomirila Marija.

Po njenem odgovoru in glasu njenih besed je Saša spoznala, da se Marija boji tega moža, ki je kolovratil ob robu svetlobe.

Marija se je obrnila k njej.

"Iti moram. Zdrava ostani," je rekla, brskajoč s prstom po dlani svoje rokavice.

Ujela je Sašo za prosto roko in Saša je čutila, kako ji je stisnila vanjo majhen, topel novc. Hotela se je braniti in ji ga vsiliti nazaj.

"Ne, ne," je zaprosila Marija. "Naj bo za najino staro prijateljstvo. Nemara pride dan, ko boš lahko ti zame kaj storila. Oglasim se še. Zbogom!"

In zdajci je zaihtela in vrgla Saši roke okoli pasu. Peresa na njenem klobuku so se lomila ob butari, ko je pritisnila obraz na Sašine prsi. Nato se je odtrgala, sto-

pila korak nazaj in drhteča od strastne ganjenosti zastrmela v Sašo.

"Daj že, daj, podvizaj se!" se je začul zapovedujoči glas moškega iz teme.

"Oh! Saša!" je zaihtela Marija — in že je ni bilo več videti.

Ko je Saša doma prižgala svetilko, je pogledala novc. Bil je petdolarski zlatnik — za njo bogastvo. Nato je še pomislila na Marijo in na Billyja, ki se ga je bala. Tudi Marija je bila izmed tistih, ki jih je svet ugonobil. Živele so povprečno samo po pet let — tako je bila Saša nekje slišala. Še enkrat je pogledala novc, nato ga je vrgla v kuhinjski lijak. Ko je trebila školjke, ga je slišala, kako je zažvenketal po odtoku nizdol.

Misel na Billyja je drugo jutro premotila Sašo, da je zlezla pod izlivek, odvila zaporo in poiskala zlatnik. Pripovedovali so ji, da dajejo jetnikom slabo jed, in misel, da naj po mesecu dni jetniške hrane postavi pred Billyja školjke in suh kruh, je bila prestrašna, da bi se bila mogla sprijazniti z njo.

Billy je prišel šele ob devetih. Saša se je bila oblekla v svojo najzaljšo domačo jopico, da bi ga lepše sprejela. Skrivala ga je opazovala, ko se je počasi vzpenjal po vhodnih stopnicah. Kar naproti bi mu bila stekla, da ni onkraj ceste zijala gruča otrok iz soseščine.

Vrata so se odprla pred njim, kakor hitro je položil roko na kljuko, in ko je bil notri, se je moral s hrbtom nasloniti nanje, da jih je zaprl, zakaj roke so mu bile polne Saše... Ne, zajtrkoval še ni bil in tudi ni ničesar maral zdaj, ko je imel njo. Pomudil se je bil samo toliko, da se je dal obriti. Nato je peš prehodil vso pot od Mestne hiše do doma, ker ni imel drobiža za električno. A silno rad bi se bil okopal in preoblekel. Saša se mu ni smela približati, dokler ni bil čist.

Ko je bilo vse to opravljeno, je sedel v kuhinji in gledal, kako je pripravljala jed. Opazil je naplavljena drva, ki jih je polagala v štedilnik, in vprašal, kako in kaj. Su-

kajoč se okoli ognjišča, mu je povedala, kako se je preživela, ne da bi jemala od organizacije podporo. In ko sta naposled sedela za mizo, mu je ravno pripovedovala o svojem sinočnjem srečanju z Marijo. Tistih pet dolarjev mu ni omenila.

Billy je zdajci nehal žvečiti prvi zalogaj zrezka. Njegov obraz jo je kar prestrašil. Izpljunil je meso na krožnik.

„Od nje si dobila denar, da si kupila meso,“ je rekel s počasnim, očitačim glasom. „Sama ga nisi imela, mesar ti tudi ne dá več na upanje, a vendar je tu meso. Ali je tako ali ni?“

Saša ni mogla drugega kakor skloniti glavo.

Njegovo lice je dobilo tisti strašni, brezčasni izraz, njegove oči tisti prazni, grozeči mirni pogled.

„Kaj si še kupila?“ je vprašal — ne osorno, ne jezno, ampak s strahotno hladnostjo gneva, ki ga besede niso mogle izraziti.

V svoje začudenje je ostala Saša popolnoma mirna.

„Kavo,“ je odgovorila. „In maslo.“

Billy je stresel meso s svojega in njenega krožnika v ponev, takisto tudi štručico masla in odrezek, ki je bil na mizi, na vrh tega pa je izsul vsebino škatle za kavo. Vse skupaj je odnesel na dvorišče in vrgel v vedro za smeti. Kavo iz ročke je izlil v pomijnik.

„Koliko denarja ti je ostalo?“ je bilo njegovo drugo vprašanje.

Saša je bila že stopila po svojo denarnico in vzela denar iz nje.

„Trije dolarji pa osemdeset centov,“ je naštel in mu jih podala. „Petinštirideset centov sem plačala za meso.“

Preletel je denar z očmi, ga preštel in stopil k sprednjim vratom. Slišala je, kako so se vrata odprla in zaprla, ter uganila, da je bil vrgel srebro na cesto. Ko se je vrnil v kuhinjo, je Saša že postavljala na mizo svež krožnik s praženim krompirjem.

„Za Robertsove ni nič predobro,“ je rekel, „a Bog mi je priča, te sorte jed je preveč uležana za

moj želodec. Tolikanj je uležana, da smrdi.“

Ozrl se je na praženi krompir, na sveži reženj suhega kruha in na kozarec vode, ki ga je postavljala k njegovemu krožniku.

„Ne boj se,“ je rekla z nasmeškom, ko je še vedno okleval. „Nič nečistega ni ostalo.“

Naglo jo je ošinil z očmi, češ ali se ne norčuje iz njega, nato je vzdihnil in sedel. A že v naslednjem trenutku je vstal in razprostrl roke proti njej.

„Takoj bom jedel, a najprej bi rad govoril s teboj,“ je dejal in spet sedel, tiskaje jo k sebi. „Tak poslušaj! Ti si vse, kar imam na tem svetu. Nisi se ustrašila ne mene ne tega, kar sem prejle napravil, in to me veseli. A zdaj ne misliha več na Marijo. Nisem trdosrčnež in smili se mi prav tako kakor tebi. Vse bi storil zanjo. Noge bi ji umil, kakor jih je Kristus umival. Dal bi ji, da bi jedla za mojo mizo in spala pod mojo streho. A zato še ni treba, da bi se dotaknil česar koli, kar je zaslužila. Pozabiva jo zdaj! Zate gre in zame, Saša, samo zate in zame, ves ostali svet naj vzame vrag. Nič drugega ni važno. Saša, nikoli več se me ne boš bala. Viski in jaz nisva dobra tovariša, zato se mu odrekam. Ob vso pamet sem bil in nisem tako ravnal s teboj, kakor bi bil moral. A vse to je minilo. Zgodilo se ne bo nikoli več. Zdaj začnem novo življenje.“

„Res misliš tako, Billy?“

„Seveda mislim.“

„Tedad ti povem nekaj, česar ne morem nič več prenašati.“

„No?“ je vprašal, ko ji je nekaj časa vprašujoče gledal v obraz.

„Ti boš odločil,“ je dejala.

„Le na dan z besedo!“

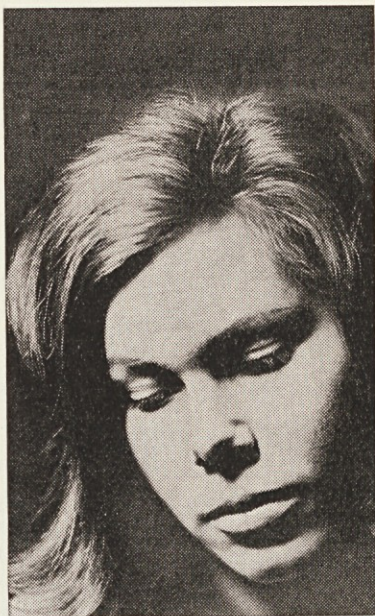
„Ne veš, v kaj se spuščaš,“ ga je posvarila. „Raje se umakni, dokler je čas.“

Trmasto je zmajal z glavo.

„Česar ne maraš trpeti, tudi ne boš več trpela. Kar povej, kaj je.“

„Prvič,“ je dejala, „pretepanja stavkokazov je konec.“

Nehote je zinil, da bi se uprl, a beseda mu je ostala na jeziku.

SEM SI MOGLA POJASNITI, ZAKAJ TO OPOZORIL. POTEM SEM PO OVINKIH IZVEDELA, DA SO GA PRI MATERI TAKO OČRNILI, DA SKUŠA ZDAJ ONA NAJINO PRIJATELJSTVO IN LJUBEZEN NA VSE NAČINE RAZDIRATI, KJER LE MORE. NAJHUJE JE, DA SPLOH NI GOTOVOSTI, ŠE MANJ PA DOKAZOV O NJEGOVI NEZVESTOBI IN NEZANESLJIVOSTI.

Komaj kaj hujšega si je mogoče misliti kot obrekovanja, katerih povzročiteljev ni mogoče ugotoviti. Prav zaradi tega ne smete dati preveč na to. Dokler nimate nobenih dokazov, ravnajte z obrekovanji tako kot z anonimnimi pismi: ne zmenite se zanje!

Vprašajte svojo mater, kdo govori o njem take stvari in kako more s tako gotovostjo to trditi. Morda bo potem Vaša mati spoznala jalovost takih govoric. Kdo ve, kakšni vzroki tiče za takimi govoricami.

Mirno govorite o tem tudi z njim. Morda je vmes kakšen nesporezum. Ali pa ljudje kakšno stvar napihujejo in enostransko prikazujejo.

Trezen razgovor v troje bi gotovo privedel do jasnosti.

ALI ZNATE OPAZOVATI?

ODGOVORITE NA SPODNJIH DESET VPRAŠANJ O OSEBI, ZA KATERO SE VAM ZDI, DA JO NAJBOLJ POZNATE (ZAKONSKEGA PARTNERJA, OČETA, MATER...), PA BOSTE VIDELI, KAKO ZNATE OPAZOVATI.

ZA ŽENSKE:

1. Ali on loči med ščuko in postvrjo?
2. Kakšen avto bi najrajši imel?
3. Katero pesem najrajši poje?
4. Kje je bil sinoči?
5. Katera ženska lastnost naredi nanj največji vtis?
6. Ali ima na levi roki kakšno brazgotino?
7. Katero žival bi imel najrajši pri hiši?
8. Katero barvo ima najrajši?
9. Kako bi si v glavnih potezah uredil vrt po svojem okusu?
10. V katerem žepu nosi ključke od stanovanja?

„In drugič je konec Oaklanda.“
„Tega ne razujem.“

„Konec Oaklanda. Nič več ne bova živela v Oaklandu. Umrla bi, če bi morala ostati tu. Treba je podreti šotor in odriniti.“

Le počasi je to prebavil.

„Kam?“ je vprašal nazadnje.

„Kamorkoli. Vseeno je. Pokadi cigareto in premisli.“

Zmajal je z glavo in ji pazljivo pogledal v obraz.

„Res meniš, da bi šla?“

„Seveda. Oakland je meni prav tako zoprni, kakor je bil tebi zrezek, kava in maslo.“

Videla je, kako se je boril sam s seboj. Videla je, kako se je še njegovo telo mučilo, preden je odgovoril.

„No prav, če ti je toliko do tega. Pa pojdiva. Obrniva Oaklandu hrbet. Vrag naj ga vzame, saj ni nikoli ničesar storil zame. In zdi se mi, dovolj dedca je v meni, da nama kjerkoli zaslužim vsakdanji kruh. To je urejeno — a zdaj mi povej, s čim se ti je Oakland zameril.“

In razložila mu je vse, kar ji je bilo prišlo na um.

Da proslavita Billyjevo vrnitev, sta šla v kino. Videla sta kmečko dramo, ki se je godila nekje na Srednjem zahodu. Pričela se je s prizorom na farmerskem dvorišču. Sonce je toplo obsevalo vogal skednja in plot, medtem ko je tla odevala senca velikih dreves. Piščanci, race in pure so brskale, racale in tekale okoli. Velika svinja, ki jo je spremljala sedmerica okroglih, debelih prašičkov, je veličastno stopala med piščanci in jih z rilcem odganjala s poti. V zameno so se kure znašale nad prašički ter jih kljuvale, kadar so se preveč oddaljili od matere. In izza plotu je zaspano gledal konj, ki je zdaj pa zdaj v matematično določenih presledkih leno mahnil z repom, da se je svetlo zabliskalo na soncu.

„Topel dan je in muhe letajo — ali čutiš?“ je zašepetala Saša.

„Seveda. Pa tale konjski rep! Živ je, da nikoli tega.“

Pes je pritekel na pozorišče. Stara svinja mu je obrnila hrbet in s

kratкими, smešnimi skoki zbežala s slike, spremljana od mladičev in preganjana od psa.

Nastopilo je mlado dekle, širokokrajni slamnik ji je visel za tilnikom in v vzdignjenem predpasniku je imela polno zrnja, ki ga je metala prhutajoči perjadi. Golobje so prileteli z vrha platna na tla in se pridružili požrešni gostiji. Pes se je vrnil, se skoraj neopažen preril skozi perjad in se mahajoč z repom nasmel dekletu. In zdaj je kimal konj izza svojega plotu in takisto opletal z repom.

Mlad mož je nastopil in gledavci, vajeni filmskih predstav, so takoj uganili, kaj hoče. A Saša ni imela oči za ljubezenski prizor, za strastne prošnje mladega moža in za dekletovo sramežljivo upiranje. Spet in spet ji je uhajal pogled k piščancem, k lisasti senci pod drevesi, k ožarjeni steni skednja in k zaspanemu konju in njegovemu, vedno se ponavljajočemu opletanju z repom.

Stisnila se je bliže k Billyju in njena roka, ki mu je bila segla pod komolec, je poiskala njegovo.

„Oh, Billy,“ je vzdihnila, „umrla bi od sreče, če bi mogla živeti na takem kraju. Zdaj vem, kam pojdeva, kadar zapustiva Oakland.“

„Kam?“

„Tjale.“

Pogledal jo je in spremil njen pogled do platna.

„Oh,“ je rekel in se zamislil. „Zakaj pa ne?“ je dodal.

„Oh, Billy — res?“

Ustnice so ji zadrhtele od vne- me in njen šepet se je utrgal, da ga je bilo komaj slišati.

„Seveda,“ je rekel. Danes je bil zanj dan kraljevske radodarnosti. „Kar želiš, to dobiš, pa če si moram prste odrabiti!“

Radovedni sosede so oprezali izza vetrnic, ko sta Billy in Saša odkorakala po cesti, in otroci so v strmeči osuplosti zijali za njima. Posteljina je bila spravljena v poslikani vreči iz jadrovine, ki jo je nosil Billy na hrbtu. V tem svežnju je bilo tudi perilo, da bi se mogla preobleči, in razne druge potreb-

ne reči. Na vnanji strani sta viseli z nje ponev in kozica. V roki je nesel ročko za kavo. Saša je nosila majhno raztezno košaro, zavito v črno oljno platno, na hrbtu pa svojo ukulelo v malem toku.

„Taka morava biti kakor dve strašili,“ je zagodrnjal Billy, ki se je zdrznil, kolikorkrat ga je kdo pogledal.

„Če bi šla samo taborit, bi bilo čisto v redu,“ ga je potolažila Saša.

„Saj ne greva.“

„A oni tega ne vedo,“ je nadaljevala. „To veš samo ti, in oni si vobče ne mislijo tistega, kar ti misliš, da mislijo. Najbrž mislijo, da greva kam taborit. In najlepše je, da res greva. Greva taborit! Greval“

Te besede so spravile Billyja v boljše voljo, čeprav je godrnjaje naznanil svoj trdni namen, da razbije vsakomur, kdor bi se obregnil ob njiju, glavo. Skriva se je ozrl na Sašo. Njena lica so bila rdeča, oči so ji žarele.

„Veš kaj,“ se je zdajci oglasil. „Nekoč sem videl opero, v kateri so fantje s kitarami preko hrbtov romali po deželi, takisto kakor ti s tem svojim breňkalom. In spotoma so neprestano peli.“

„Saj zato sem jo vzela s seboj,“ je odgovorila Saša. „In ko bova hodila po veliki cesti, bova spotoma prepevala, in kadar si bova zakurila, bova takisto pela pri ognju. Taborit greva, to je vse. Počitnice imava in si ogledujeva deželo. Zakaj bi se tudi nama dve ma enkrat dobro ne godilo? Da, saj niti ne veva, kje bova spala, drevi ali katerokoli drugo noč. Ali ni zabavno?“

„Podjetje je res kratkočasno, bogme da,“ je pomislil Billy. „A vendar, zavijva v stran in ogniva se tej ulici. Na prihodnjem vogalu stoji nekaj fantov, ki jih poznam, in nerad bi ravno njim razbijal glave.“

Električna je vozila do Hayward-sa, a na Sašin predlog sta izstopila v San Leandro.

„Vseeno je, kje pričneva potovanje,“ je dejala, „zakaj nekje morava začetni hoditi. In ker iščeva zemlje in hočeva kaj izvedeti o njej, je dobro, da prej ko mogoče začneva poizvedovati. Poleg tega se pa želiva poučiti o vseh vrstah zemljišč, blizu velikih mest in zadaj v gorovju!“

San Leandro je bil za njima. Stopala sta ob dolgi vrsti majcenih posestev — Billy jih je imenoval „farmice“ — in Saša je izvlekla ukulelo, da bi ga razvedrila s pesmijo.

Velik avtomobil, ki ju je prehitel, je zasul njeno pesem s prahom.

Mala selišča, ki sta korakala mimo njih, so spet in spet zbujala njeno pozornost. Zdaj se je čudila: „Glej, cvetlice!“, zdaj: „Oh, kakšna zelenjava!“, zdaj: „Vidiš, kravo imajo!“

Moški — Američani — ki so podili svoje koleslje in kočije po cesti, so se radovedno ozirali na Sašo in Billyja. Saša je to dosti laže prenašala od Billyja, ki je neprestano godel in globoko v grlu nekaj mrmral.

Kadar sta šla skozi kako mestece, je Saša nosila z oljnim platnom ovito košaro v roki. A imela je jermene, v katere je lahko vtaknila roke, tako da jo je mogla vzeti na hrbet, kakor hitro sta bila spet na cesti. Kadar je to storila, se je mali tok z ukulelo premaknil pod njeno levo laketo.

Ustavila sta se ob majhnem, z grmovjem obraščenem potoku, ki je tekel preko velike ceste. Billy je hotel, da bi se zadovoljila z mrzlim zajtrkom — poslednjim obedom, ki ga je bila Saša pripravila v hišici na cesti pinij. A ona je vztrajala pri tem, da zakurita ogenj in skuhata kavo. Ne da bi je bila želela zase. Le v glavo si je bila vpletla, da mora biti ob začetku njunega čudnega romanja že zaradi Billyja vse kar moči prijetno. In ker si je prizadevala, da bi ga navdala z enakim navdušenjem, kakor je bilo njeno, ni hotela potlačiti iskre, ki je nemara tlela v njem, s tako klavrno rečjo, kakor je mrzel obed.

(Se bo nadaljevalo)

ZA MOŠKE:

1. Kakšne barve oči ima ona?
2. Kako bi sestavili jedilnik, da bi ji bil gotovo všeč?
3. Katero pesem si najrajši poje?
4. Kdaj se je rodila?
5. Kdaj si je nazadnje spremeni-la frizuro?
6. Kako je bila oblečena na Veliko noč?
7. Katero obleko ima najrajši?
8. V kakšne vrste hiši bi najrajši živel(a) (bloku, stolpnici, enodružinski hiši...)?
9. Katero rožo ima najrajši?
10. Katera barva ji je najbolj všeč?

ZA VSAK PRAVILNI ODGOVOR SI NAPIŠITE PO ENO TOČKO! POKLONITE SE TOČKE SEŠTEJTE!

10 DO 7 TOČK: Dobro znate opazovati. Imate občutek za spremembe.

6 DO 4 TOČKE: Mogoče sicer dobro opazujete, pa si premalo zapomnite. Za lepo sožitje bi vam več pozornosti ne škodovalo.

3 DO 0 TOČK: Daru za opazovanja nimate ali ga nimate razvitega. Kaj ko bi se poskusili v tej smeri razviti?

slovinci

po evropi

anglija

DONCASTER — *Dr. Lavrič in njegova žena* sta pred kratkim praznovala 25. obletnico skupnega življenja. Gospodu doktorju in njegovi soprogi kličemo na mnoga leta ter mu želimo še mnogo nadaljnjih uspehov v njegovi zdravniški službi.

LONDON — Kot vsako leto smo tudi letos zadnjo nedeljo v maju praznovali „žegnanje“ v kapelici Našega doma, ki je posvečena brezjanski Materi božji. Ob tej priložnosti smo imeli tudi blagoslov otrok. Po verskih slovesnostih pa smo dogodek tudi na zunaj primerno proslavili.

BEDFORD — Vse rojake v Angliji še enkrat spomnimo na slovensko novo mašo g. Janeza Mlakarja, ki bo v tem mestu v nedeljo, 25. junija, ob 12.30 v župni cerkvi Holly Cross (355 Goldington Road). Tisti, ki se želite udeležiti tudi skupnega kosila, ne pozabite poslati prijavnice, ki so bile priložene v aprilski številki „Naše luči“. Vsi prisrčno vabljeni!

avstrija

MONS. DR. JOŽE JAGODIC — ZLATOMASNIK

Na praznik sv. Petra in Pavla bo praznoval zlatomašniški jubilej v Leisach na Vzhodnem Tirolskem naš rojak mons. dr. Jože Jagodic.

Rojen 13. decembra 1899 v kmečki hiši na Visokem, v župniji Šenčur na Gorenjskem, je kot mlad fant moral v vojsko. Ob koncu vojne je vstopil v ljubljansko semenišče in komaj 22 in pol let star postal duhovnik. Pokojni nadškof dr. Jeglič ga je vzel na škofijo za osebnega kaplana. V tej službi je skupaj z nadškofom prepotoval vse župnije ljubljanske nadškofije. Ko je tedanji škofijski kancler mons. Dostal umrl, ga je nadškof imenoval za vršivca dolžnosti kanclerja. Po nekaj letih ga je škof Rožman imenoval za kanclerja. Za sodelovanje na škofijski sinodi je dobil monsinjorski naslov. Med vojno je promoviral za doktorja teologije na ljubljanski teološki fakulteti. Ob koncu vojne je zapustil domovino in se pridružil nad 25.000 beguncem, ki niso bili pripravljeni živeti pod komunistično diktaturo, ki je bila tedaj še povsem stalinistična.

Zunaj je ob podpori slovenskih duhovnikov organiziral dušno pastirstvo po slovenskih taboriščih. Kmalu je bil imenovan za narodnega delegata papeške misije za preseljene osebe in begunce iz Jugoslavije na področju Avstrije in Nemčije. V tej službi je obiskoval po Avstriji taborišča, kjer so bili katoličani iz Jugoslavije, ter birmoval in organiziral karitativne akcije. Zavzel se je za slovenske akademike in ob pomoči mons. Škerbca dosegel, da je angleška vojaška uprava uredila taborišče za akademike v Gradcu. Marsikateri profesorji, ki sedaj poučujejo na univerzah po širnem svetu, ne bi brez te ustanove nikoli to postali. Ko so se taborišča izpraznila in so ljudje odšli preko morja, je postal mons. Jagodic najprej ekspozit v Amlachu, nato

župni upravitelj v Ainetu na Vzhodnem Tirolskem in nazadnje župnik v Leisachu, kjer bo s farani 2. junija slavil zlato mašo.

Mons. Jagodicu želijo vsi njegovi znanci po svetu — in teh ni malo — zdravje in božji blagoslov! Hvaležni so mu za vse njegovo delo, ki ga je kot narodni delegat vršil v verski in socialni blagor zdomskih Slovencev. Božji Pastir naj mu ves trud povrne!

GORNJA AVSTRIJA

LINZ — Izmed naših malih so trije pristopili na praznik Gospodovega vnebohoda prvič k angelški mizi: Zlatko Hauseder, Jožko Lesjak in Gorazd Živkovič. Bog daj, da se ne le v otroških, temveč tudi v fantovskih in v odraslih letih radi krepčali z nebeškim kruhom!

Doma v Prekmurju se je s traktorjem smrtno ponesrečil g. Jožef Svetec. Njegovi sestri ge. Jolanki Jošar, ki že več let živi med nami, izrekamo iskreno sožalje!

Konec aprila je umrl doma v Brežicah od kapi zadet komaj 62 let star oče našega g. Stanka Duhaniča. Tudi njemu želimo ob očetovi smrti iskreno sožalje!

Slovenski sezonci so letos prišli prej kakor druga leta, a v manjšem številu. Pravijo, da jih je več odšlo v Nemčijo, ker je tam zaslužek boljši, čeprav so bolj daleč od doma. Nekaj se jih je letos zaposlilo bližje doma, na avstrijskem Štajerskem.

Če bo dovolj otrok, bodo šli tudi letos na počitnice na Kališče pod Selami. Ni veliko tako lepih in zdravih krajev v Avstriji, kot je ta raj pod Košuto. Kolonija je predvidena za čas med 13. in 30. avgustom. Druga leta so bili slovenski otroci ruski gostje, letos bo pa narobe: nekaj ruskih otrok bo gostovalo med Slovenci. Kolonijo bo vodil, kakor navadno, naš rojak p. Jožef Podgornik s svojim bratom diakonom Karlom Podgornikom.

ŠTAJERSKA

GRADEC — Očito je, da so naše skupinske vožnje kar trojnega

pomena: medsebojno spoznavanje, odkrivanje in poznanje sveta ter utrjevanje naše skupnosti ob ognjišču slovenske maše pri Maria-Hilf vsako nedeljo ob pol deseti uri. Dobra polovica nedelje, ko smo se zapeljali gor na Gaberl v sneg in nato v Maria Lankowitz, ni terjala od nas ne veliko denarja niti časa; obdarila pa nas je vse. Še več si smemo obetati od sobote, 27. maja, ko se bomo popeljali čez Pako preko Koroške na naše Brezje in Bled.

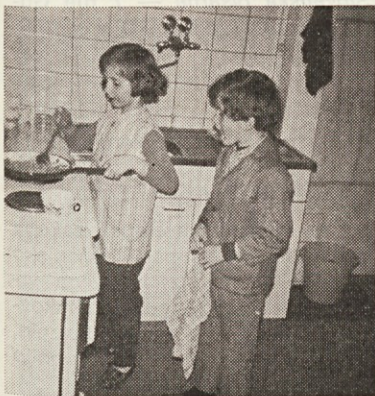
Le pomnožimo število udeležencev pri naši skupni maši: tu je naše tedensko srečanje med seboj in z Bogom! Če bi nam dosedanja kapela postala pretesna, nič ne dé; saj kar zraven stoji dosti velika cerkev.

Omenimo še, da je naš prejšnji župnik, gospod Janez Hafner, v bolnici. Želimo mu skorajšnjega okrevanja. Slovenci iz Gradca in okolice pozdravljamo rojake drugod po Štajerskem, posebno one v Admontu in Lieznu.

PREDARLSKA

„V sveto mesto nazareško je priromal mesec maj“, pa tudi k nam na Predarlsko. Povsod smo imeli pri vsaki sv. maši lepo majniško pobožnost, da počastimo Marijo, Mater Cerkve, božjo in našo Mater, in si za naprej zagotovimo njeno varstvo in priprošnjo. Zadnjo majniško pobožnost pa

Milica in Zlatko kuhata, ko mamice in očka ni doma. (Bludenz)

*Po maši —
cigareta in
prijateljski
razgovor*

bomo imeli v Einsiedelnu v Švici, kamor bomo poromali v četrtek, 1. junija, na praznik sv. Rešnjega Telesa.

Že na naši poti v Derendingen smo videli, kako je potrebno in koristno, da se tudi med seboj bolj in bolj spoznavamo. Ljudje, ki so si zjutraj ob vstopu v avtobus še tuji, so zvečer, ob koncu potovanja, kot družina. Vse naše življenje je romanje k istemu cilju, mi pa imamo nalogo, da se na tej poti med seboj razumevamo, spoznavamo in si pomagamo.

Krščena je bila v Rankweilu Lilijana Pal, hči Franca iz Beltincev, in Kristine, roj. Pasinjak, iz Očinja pri Rogaševcih.

belgija

CHARLEROI-MONS-BRUXELLES

Nad 350 Slovencev in Slovenk se je udeležilo „19. SLOVENSKE PRIREĐITVE“ v dvorani „Familia“ v Gilly-Haies (Charleroi) v nedeljo, 30. aprila 1972. Največ jih je bilo seveda iz okolice Charleroi, Borinaga in Bruslja; prišli so pa tudi iz Limburga in celo iz Holandije, Nemčije, Francije, Kalifornije (ZDA), nekaj celo iz — Slovenije!

Ob otvoritvi so pevci in pevke v slikovitih narodnih nošah priplesali na oder, ko so muzikantje zaigrali pesem „Tam na vrtni gredi raste rožmarin“. Izselski duhovnik je v imenu pripravljalnega odbora nagovoril navzoče z iz-

branimi in spodbudnimi besedami in dejal, da je mogoče prirediti to prireditev le zato, ker je v organizatorjih „ljubezen do slovenske besede, pesmi in muzike, ljubezen do naših ljudi na tujem“. Govornik je zaželel, naj raste slovenska beseda in z njo pesem in muzika, „saj si duhteča ko rožmarin, lepa in sočna ko rdeči nagelj! Ne zamreti ne v pozabi utoniti, le še bolj zaživeti moraš — tudi med nami izseljenci v Belgiji!“

Sledil je nastop Slovenskega pevskega zbora „Jadran“ iz Charleroi. Moški zbor je zapel pesmi: „Nmau čriez jizaro“, „Sem si vzela“, „Pleničke je prala“, „Moja ljub'ca m'je pošto posvava“ in „Žabe“. Nato je zapel mešani zbor: „Prelepa je Selška dolina“, „Kje so tiste stezice“, „Oj ta mlinar“, „Pa se sliš' in „Triglav“. Želi so lep uspeh, saj so jim ljudje navdušeno ploskali.

Kaj znajo, so v „nastopu naših najmlajših“ pokazali Jože Delfar in Beatrice Štemberger iz Bruslja ter Milan Bizjak iz Mont-sur-Marchienne. Bilo je ljubko in vzpodbujajoče.

Osrednja točka prireditve je bila veseloigra v treh dejanjih „Dva para se ženita“, ki jo je nalašč za to prireditev priredil g. Kazimir Gaberc. Uprizoril jo je pa dramski krožek „F. S. Finžgar“ iz Charleroi. To je bilo smeha in zabave! Vsi igralci in igravke so mojstrsko zaigrali svoje vloge. Ta veseloigra je bila po oceni mnogih ena najboljših, kar so jih igrali v devetnajstih letih.

Pri domači zabavi je naš kulturno-zabavni ansambel „Veseli bratci“ iz Charleroi pričaral lepoto slovenskih valčkov in polk in večer je potekal v res lepem domačem razpoloženju do dveh zjutraj.

K lepemu uspehu je pripomogla tudi okrasitev dvorane, zlasti lepe kulise na odru so dihale slovensko domačnost v senci kozolcev in v „slovenski izbi“, z bogkovim kotom, veliko kmečko pečjo, zibko in skrinjo...

„19. Slovenska prireditve“ je za nami. Ostala bo vsem v spominu kot ena najlepših prireditvev. Iskrena zahvala velja vsem požrtvovalnim sodelavcem in sodelavkam, ki so vsak na svojem mestu pripomogli k lepemu uspehu. Pogumno naprej — 20. prireditvi naproti!

V tednu po „19. Slovenski prireditvi“ nas je pretresla žalostna vest o *smrti* g. Franca Plešnika iz Dampremy, enega najbolj požrtvovalnih sodelavcev teh prireditvev. 3. maja mu je na delu postalo slabo; prepeljali so ga v Hôpital civil v Charleroi, kjer je v petek, 5. maja, umrl, zadet od možganske kapi. Ljudje niso mogli verjeti, da Franca ni več. Zbralo se je sila veliko naših ljudi k pogrebu, da bi se čim lepše poslovili od rojaka, ki smo ga vsi spoštovali in ljubili. Posebno ganljivo je bilo, ko so mu v cerkvi zapeli pevci in pevke pesem „Vigred se povrne“ in potem na grobu samo njegovi pevci pesem „Zadnje slovo“. G. Ivan Kodeh, dolgoletni pevovodja, je v svojem nagovoru povedal, da je bil pokojni Franc „med prvimi, ki so z mladostnim veseljem in velikodušnostjo pristopili pred več kot 20 leti v krožek ljubiteljev slovenske besede, slovenske pesmi, v krožek, iz katerega se je razvilo kulturno delovanje za Slovence na tem področju“.

Franco Plešnik se je rodil leta 1931 v Eisdeni kot sin slovenskih staršev. Delal je več let v rudniku. Kmalu je dobil tudi penzijo. Sodeloval je pri cerkvenem pevskem zboru, pri „Jadraniu“ od vsega početka, dramatskem krožku in ansamblu „Veseli bratci“. Ni bilo slovenske prireditve brez njega.

Na 19. Slovenski prireditvi v nedeljo, 30. aprila, je še sodeloval pri petju, veseloigri in muziki. V spominu nam bo ostal v svoji zadnji vlogi hlapca Čučka v igri „Dva para se ženita“, zlasti v prizoru, ko je prišel s culico na oder... Ob grobu se je od njega poslovil še izseljenski duhovnik in se mu zahvalil za delo v teh 25 letih pri cerkvenem petju, narodnem petju, igrah in muziki. Njegovemu bratu g. Martinu Plešniku, njegovi ženi gospe Klari, roj. Zupanc, in hčerki Heleni in ostalim sorodnikom naše iskreno sožalje! Naj počiva v miru!

ZAHVALA

Ob težki izgubi mojega moža pokojnega Franca Plešnika se zahvaljujem vsem Slovincem in Slovenkam, ki ste v tako velikem številu prišli na pogreb in darovali za vence. Posebna zahvala onim, ki ste prišli iz Eisdena in zlasti družini Sinkovič in Zupanc iz Es-sena (Nemčija), ki so od tako daleč prišli na pogreb in mi bili ob strani v težkih dnevih.

Zelo sem hvaležna pevcem in pevkam „Jadrana“ in ansamblu „Veseli bratci“ za vse znake simpatij. Prav tako zahvala msgr. Antonu Ilcu iz Bruslja, č. g. Emilu Hriberškemu iz Chatelineau in izseljenskem duhovniku g. Kazimiru Gabercu za prisotnost na pogrebu in vsestransko pomoč.

Klara Plešnik, roj. Zupanc, s hčerko Heleno, Dampremy.

Pokojni Franc Plešnik iz Dampremy (Belgija), umrl 5. maja 1972, star šele 41 let.

Sporočamo še tri *smrti*: V Carnières je umrl g. Justin Bravc, roj. 1914 v Kalu nad Kanalom, zadet od srčne kapi. V Lodelinsart je umrl g. Franc Novak, star 44 let, tudi zaradi srčne kapi. V Home Corbisier v Lodelinsart je umrla g. Urša Šuligoj, roj. Kogoj, rojena 1908 v Čepovanu. Vsem prizadetim družinam naše sožalje!

V družini Kampl-Baznik iz Es-sena (Belgija) se je rodila hčerka, ki je *pri krstu* dobila lepo ime Mojca.

francija

PARIZ

Sveta maša za Slovence je v juniju, juliju in avgustu (tudi 15. avgusta) ob šestih popoldne v cerkvi sv. Vincencija Pavelskega, 95 rue de Sèvres, Paris 6°, métro Vanneau. (S prvo nedeljo v septembru začnemo mašo zopet ob petih popoldne.)

V nedeljo, 2. julija, bomo Slovinci iz Pariza in okolice pri sveti maši *proslavili srebrno mašo g. Čretnika in obenem 25-letnico njegovega delovanja v Parizu*. Zahvalne maše se bo udeležil tudi pariški pomožni škof msgr. Pezeril. Vsi ste prijazno vabljeni, da se udeležite te slovesnosti, s katero se bomo zahvalili Bogu za prejete dobrote, izrazili pa tudi svojo hvaležnost slovenskim duhovnikom in potrdili medsebojno povezanost.

Slovenska pisarna — 7 rue Gutenberg, pritličje-levo, Paris 15°, telefon 577-69-93, métro Charles-Michels — je odprta vsak četrtek popoldne.

Po *krstu* je postal član božjega ljudstva Marjan Veler iz Puteaux, sin Jožefa in Ane, roj. Tinauer.

V *zakramentu svetega zakona* sta stopila na skupno življenjsko pot Lojze Vidmar z Jeličnega vrha pri Idriji in Angela Zabukovnik od Sv. Andraža nad Polzelo, pod Goro Oljko. Želimo jima obilo sreče!

G. NACE ČRETNIK — SREBRNOMAŠNIK

Veliko Slovencev tako iz domovine kakor iz tujine je v zadnjih letih obiskalo Lurd. Vse večje skupine so tam spoznale tudi narodnega delegata slovenskih izseljenških duhovnikov v Franciji č. g. Naceta Čretnika, ki je s posredovanji pri cerkvenih oblasteh bistveno pomagal k uspehu romanj. G. Nace praznuje letos 29. junija srebrnomašniški jubilej.

Rojen je bil 14. julija 1917 v Šaleku pri Velenju. Klasično gimnazijo je končal v Mariboru. Bo-

goslovne študije je začel v Mariboru. Nadarjenega bogoslovca je poslal mariborski škof po prvem letniku nadaljevat študij na Katoliški inštitut v Pariz. Tam ga je presenetila druga svetovna vojna. Po dramatični vrnitvi v domovino je postal tam že drugič žrtev nacistične okupacije: umaknil se je pred Nemci v Ljubljano.

Nekaj časa je med vojno nadaljeval bogoslovne študije v Ljubljani, končal pa jih je na zdovski fakulteti v Pragli in Brixnu. 29. junija 1947 je bil v Brixnu posvečen v duhovnika. Novo mašo je daroval na grobu svojega patrona sv. Ignacija v Rimu.

Oktober 1947 je prišel v Pariz, kjer je pomagal g. Hodniku pri slovenskem dušnem pastirstvu. Leta 1949 je prevzel vse delo za slovenske izseljence v Parizu in Franciji sploh.

Po zaslugi g. Naceta je bila ustanovljena „Slovenska katoliška misija“ v Parizu, ki jo še sedaj vodi. S sodelavci, med katerimi je treba omeniti zlasti gg. Jožeta Flisa in Cirila Lavriča, mu je uspelo urediti Slovenski center v Parizu. Z ustanovitvijo Društva Slovencev v istem mestu je zaživelo tudi slovensko prosvetno življenje.

Kdo bi mogel naštetati vsa posredovanja g. Naceta v korist naših rojakov v tujini? Stotine in stotine slovenskih in hrvaških beguncev, ki so se v povojnih letih preselili iz Francije v Ameriko, se imajo zahvaliti njemu, da so našli novi dom. Uspešno je zastopal in še zastopa slovenske narodne interese v raznih mednarodnih organizacijah. Mnogim študentom je omogočil nadaljnji študij. Postal je član duhovniškega sveta pariške nadškofije. Slovenski izseljenški duhovniki v Zahodni Evropi so mu ponovno poverili predsedništvo svoje Zveze.

Seveda je doživel pri tem že itak težkem delu — vsak izseljenški duhovnik bo to zadnje rad potrdil — tudi marsikako razočaranje, nevhvaležnost ali zlorabo svoje dobre. Kljub vsemu je na svojem mestu vztrajal, saj kot navdušen planinec predobro ve, da je na vrhove mogoče le preko trnja in kamnov, da pa je kljub temu vredno tja. (Menda ni Slovenca, ki bi bil tolikokrat na „strehi Evrope“ — na Montblancu in na Marmolatti kot on, saj skoraj ves prosti čas posveti goram.)

Nace! Bog Ti daj še veliko zdravja in blagoslova pri Tvojem delu!

Pariška slovenska igravska skupina je pod okriljem Društva Slovencev v Parizu v nedeljo, 30. aprila,

uprizorila Finžgarjevo ljudsko igro *DEKLA ANČKA*. Vsi igravci so svoje vloge odlično igrali, ljudje so bili naravnost očarani nad lepo igro, nad doživetim podajanjem in okusno scenerijo, za ka-

tero ima poleg režiserja nemajhne zasluge gospa Marjanica Savinšek. Kdor pozna zahtevnosti in obvez-

Igravci „Dekle Ančke“ v Parizu

Prizor iz igre „Dekla Ančka“ (Pariz)

G. STANKO KAVALAR — SREBRNOMAŠNIK

29. junija bo v krogu svojih vernikov v Pas-de-Calais praznoval srebrno mašo slovenski izseljenski duhovnik g. Stanko Kavalari.

Rodil se je 27. julija 1921 v Račeh pri Planici. Gimnazijo je dovršil v Kranju. Bogoslovje je začel v Ljubljani in ga po dogodkih leta 1945 nadaljeval v zdromskem slovenskem bogoslovju v Pragli in v Brixnu, kjer je bil 29. junija 1947 posvečen v duhovnika. Novo mašo je imel 5. julija 1947 v Beli peči pod Mangartom.

Po kratkem kaplanovanju v Rodecku na Južnem Tirolskem je odšel jeseni leta 1947 z drugimi slovenskimi begunci v Argentino. Tam je bil najprej kaplan na argentinski župniji La Renca v škofiji San Luis, kjer je bilo nekaj časa slovensko bogoslovje. Leta 1950 mu je tamkajšnji škof poveril nalogo, da je ustanovil novo žup-

nijo v kraju La Toma. Od tam je bil leta 1953 poslan v župnijo Merlo, kjer je ustanovil ljudsko in gospodinjsko šolo za dekleta ter obenem v fari dogradil dve cerkvi.

Čeprav so ga imeli Argentinci zelo radi in se je vanje docela vživel, se je leta 1958 z veseljem odzval poklicu škofa Rožmana, ko je ta iskal pomočnika mons. Zupančiču za delo med slovenskimi izseljenci v Pas-de-Calais in v severni Franciji. Tako se je g. Stanko odpovedal bolj ali manj urejenemu življenju na argentinskih farah in je prišel za izseljenskega duhovnika v Francijo. Tu je najprej pomagal mons. Zupančiču, ko pa je temu odpovedalo zdravje, je za njim prevzel vse delo in ga obenem močno poživil.

Teško bi bilo v kratkih vrsticah opisati vse njegovo delo. Z ljubeznijo skrbi za primerne bogoslužne prostore in za to, da je bogoslužje čimbolj živo in čim bližje vernikom. Bolniki so njegova ne-

prestana skrb. Kadar le najde malo časa, jih hiti obiskat. Nezaposlenim in pomoči potrebnim pomaga, kjer le more, brez ozira na njihovo narodno in versko pripadnost. Njegovo stanovanje izgleda pogosto bolj kot zatočišče brezposelnih kot pa župnišče. Vedno je na uslugo, tako da je postal brezplačen taksist za vse „Jugoslovane“ na severu. Če ga vprašate, koliko kilometrov prevozi na leto, bo, kot da je to samoumevno, odgovoril: „Čez 70.000.“

Psihologi pravijo, da so bolj okrogli ljudje zelo dobrega srca.

G. Stanko ima veliko srce, ki bije za božjo slavo, za slovensko stvar, za brata in sestro, ki sta v stiski. Kadar so v nevarnosti božji ali narodni interesi, pa zna tudi pokazati, da se skriva v njem načelna gorenjski grča.

Dragi Stanko! Še dolgo prinašaj v naša življenja božjo luč in svoj poživljajoči nasmeh!

nosti vsakdanjega življenja v Parizu, bo znal tem bolj ceniti požrtvovalnost igravcev in vseh drugih, zlasti odbornikov društva, ki so iz ljubezni do slovenske stvari in iz ljubezni do sorjakov nesebično sodelovali in tako dosegli uspeh, na katerega smo vsi upravičeno ponosni. Domača zabava se je v najlepšem redu in v najboljšem domačem razpoloženju potegnila pozno v noč, Marijan Slavič in Milan Renko sta pridno skrbela za glasbo.

V nedeljo, 7. maja, smo pozdravili v svoji sredi slovenskega misijonarja v afriškem Togu, *patra Huga Delčnjaka*, kateremu želimo v Evropi, zlasti v domovini, prijeten težko zaslužen počitek, zlasti da bi si utrdil svoje zdravje, katero je pri misijonskem delu vsak dan postavljeno na zahtevno preizkušnjo.

CLUGNAT (Creuse)

Maša za rojake bo v nedeljo, 4. junija, ob enajstih; pred mašo bo v župnišču priložnost za spoved.

LA MACHINE (Nièvre)

Maša za Slovence bo v nedeljo, 18. junija, ob devetih zjutraj (točno ob devetih, ker imajo za nami mašo Francozi).

EPERNAY

Slovenci iz Epernaya in okolice imamo našo slovensko mašo zopet na prvo nedeljo v juniju (4. junij) ob 16. uri popoldne v kapeli sv. Vincencija Pavelskega. Pridite!

PAS-DE-CALAIS

Počitnice se bližajo; mladina, pa tudi ostali se bomo vsaj za nekaj tednov ločili od vsakdanjih opravkov, da bi se okrepili in usposobili za nadaljnje delo. Morda bo prav ta čas ugoden za poglobitev naših medsebojnih odnosov in odnosov z Bogom. Narava s svojimi lepotami nam pogosto more približati njega, ki je njen Stvarnik.

Ves junij, julij in do 15. avgusta bomo imeli kljub manjši udeležbi službo božjo po nedeljskem redu. Odpade pa služba božja sledeče nedelje: 20. in 27. avgusta ter 3.,

10. in 17. septembra. V nujnih primerih se obrnite na slovensko misijo v Parizu.

14. julija bo vsakoletni izlet in romanje. Letos nameravamo oditi v Banneux, Belgija. Prijavite se pravočasno!

15. avgusta bo vsakoletno romanje na Loretto. Ob 10. uri slovesna služba božja za vse žive in umrle rojake. Ob 14. uri pete litanije. — Vsi lepo vabljeni na naše največje romanje.

Romanje v Lurd bo od 13. do 18. septembra!

V Winglesu je bil krščen Sebastijan Beauval, v Tourcoing pa Vesna Laharnar iz Wattrelos. Naj bi bila oba le v veselje svojim staršem!

Zakrament sv. zakona so si dali: v Méricourt-Mines Jean-Marie Cuisinier in Ana Marija Zorko, v Sal-laumines Vladimir Felicijan in Annie Mauroit, v Annay-sous-Lens Ladan Banović in Lyziane Hortens Forman.

Na posledicah avtomobilske nesreče je umrl 25-letni Zufer Red-

zović. Pokopan je na pokopališču Pont-a-Vendin. Zapušča ženo in nekaj tednov starega sinka. Naj mu bo lahka tuja zemlja!

VZHODNA LOTARINGIJA

V času, ko je okrog nas vse zeleno, polno cvetja, poročamo — žal — najprej o *naših rajnih*, ki niso doživeli lepe pomladi: 10. 2. je bila pokopana v Belle Roche-Cocheren 19 let stara Jerica Žuželj; delala je v Nemčiji in tam zbolela. Bila je dobra, pridna dekle — vsem je bilo hudo, ko so zvedeli za njeno prezgodnjo smrt. 13. 2. je umrl v bolnici v Metz mnogim dobro znani Franc Drenovec, oče našega misijonarja Rudija, ki bo 29. 6. v Metz posvečen za duhovnika. Očeta so pripeljali pokopat v Chambley. 17. 2. so dobili v njeni sobi mrtvo vdovo Jožefo Žvar, roj. Budna. Bila je 76 let stara in smo jo pokopali v Merlebachu. 21. 2. se je ločil s tega sveta Franc Kozjek, star 29 let; zaradi težke bolezni je zgubil veselje do življenja. Pokopan je v Merlebachu. 24. 2. je bil pokopan v Stiring-Wendel naš rojak Ignac Domitar, 70 let star. 24. 2. je umrl v Forbachu naš krojač Jožef Pribernik, 77 let star. 5. 3. je umrla dobra mati Marija Pacek, 47 let stara, pokopana je bila na Hochwaldu s pogrebno sv. mašo. 21. 3. je umrl v Creutzwaldu 52-letni Jožef Pajk, neporočen, pa zelo navdušen športnik; pokopan je v Creutzwaldu. 21. 3. je umrl tudi naš 76-letni rojak Ciril Verščaj; ko je bil sprejel francosko državljanstvo, je dobil ime Versac. Pokopan je v Forbachu. 2. 4. smo izgubili Jožefa Planinška, dobrega prijatelja in vernega obiskovavca slovenske službe božje, dokler je bil zdrav; pokopan je v Cité des Chenes. 9. 4. je umrla Pavlina Kočevar, dolgoletna postrežnica v bolnici Hochwald, dobra, usmiljena, zadnja leta pa ji je spomin opešal. Pokojna je dočakala 55 let in smo jo pokopali v Hochwaldu. Velika žalost je napolnila mnoge rojake, ko so zvedeli, da je 2. maja umrl 48-letni Ivan Ajdnik. Pogrebna sveta maša je bila v Cité Emi-

le-Huchet, pokopan pa je v Saint Avouldu. V enaki starosti je umrl 4. maja Jožef Papež iz Creutzwalda, pokopan tudi v omenjenem kraju.

Vse naše rajne spremljajo naše molitve — sorodnikom pa izražamo globoko sožalje!

Veselje pa je žarelo na obrazu Ivanu Rihtarju in njegovi ženi Genovefi, ko smo *krstili* v Merlebachu ljubo hčerko Gildo; enako Stanku Štruklju in njegovi ženi Hannelore Kern pri krstu Edit-Herberta v Merlebachu. Naj božje Dete blagoslovi otročiča in starše!

Pred oltarjem v Merlebachu sta vsa srečna *sklenila zakonsko zvezo* Ivan Samec in Marie Marcelle Debona, oba v službi blizu Epinala. V vsem življenju naj ju spremlja nebeški Ženin s svojim močnim blagoslovom!

Po veselih sporočilih o Veliki noči, o družabnem večeru „Slomška“ na velikonočni ponedeljek, sledi zopet prav veselo poročilo o 1. maju: Nad 800 naših rojakov in prijateljev se je zbralo ta dan pri Mariji z Brezij v Habsterdicku. 12 slovenskih duhovnikov, naš prijatelj g. župnik iz Habsterdicka in župan g. Remy Botz, celoten zbor iz Merlebacha, naše znane pevke iz Creutzwalda in drugih krajev so obenem z drugimi z velikim veseljem prisostvovali slovesni sveti maši, katero je vodil vsem priljubljeni msgr. Ignacij Kunstelj iz Rima. Po pozdravu našega direktorja slovenskih misij v Franciji, g. Čretnika, je vsa množica pozdravila Marijo, zdravje bolnikov, ter se ji priporočila. Cerkveni zbor „Slomšek“ je pod vodstvom g. Emila Šinkovca navdušil vse poslušavce tako dopoldne kakor tudi popoldne pri petih litanijah Mater božje. Zelo smo hvaležni tudi pevкам iz Creutzwalda, ki so pri sv. maši ob 11. uri pele lepe Marijine pesmi. Z lepimi spomini smo se zopet vrnili v svoje kraje, ko smo se zahvalili g. Jankoviču iz Tucquegnieuxa, g. Zveru iz Nancyja, vsem organizatorjem avtobusov, pa vsem našim spovednikom, našemu stalnemu pridigarju g. Vinku Žaklju iz Belgije in vsem,

ki so darovali in pomagali pri tej nepozabni Marijini slovesnosti. Vsem želimo, da bi se drugo leto zopet videli!

Pri naših poročilih ne smemo pozabiti našega izbornega dolgoletnega pevca Egona Kotanja, ki je pri slovesni maši v Merlebachu sklenil sv. zakon s Tatjano Snoj iz Ljubljane. Naj Vama sobotni dan 13. maja ostane v najlepšem spomenu, ko je cerkveni zbor z lepim petjem slavil Vajino zvezo. Pevci in poslušavci Vama kličemo: Bog Vama plačaj vse dosedanje delo pri cerkvenem zboru, čolnič življenja naj Vaju srečno pripelje do zemske in nebeške sreče!

Stanko iz Merlebacha

NICA

Ne bilo bi lepo, ko bi iz Nice nič ne poročali, ko smo vendar tako trdni Slovenci. Seveda se najde kdo, ki se na videz malo „pofrancozi“, toda vsak kmalu uvidi, da je najbolje le še doma...

Na velikonočni ponedeljek smo priredili izlet v Greolières, kakšnih 80 kilometrov v hribe. Ob morju je ležala megla, toda naš „brihtni“ pater, ki hoče „vse vedeti in znati“, je rekel: Boste videli, da bo v višinah sonce. Resnično, ves dan smo ga uživali! Bili so celo takšni, ki so jih ta dan smučī zvale.

Pri Škrljevih v Cagnes sur Mer bi najraje naredili kar drugi misijon. Saj veste, pridne roke, glava in srce potrebujejo tudi nedeljskega razvedrila. Zares je lepo, ko se zbero najprej zjutraj na misijonu v Nici pri sveti maši, potem pa naredijo „načrte“ za nedeljsko popoldne. Po vsej priliki bomo za prihodnjo „delovno dobo“ po počitnicah naredili tako, da bomo imeli „oporišče“ za krščanski in za zabavni del našega udejstvovanja: eno pri Škrljevih, drugo pri Cankarjevem Metodu.

Stvar je zelo vabljiva in govori se, da bomo v začetku junija priredili pri Cankarjevih bratih na „La Trinité“, kar bi se po slovensko reklo „pri Sveti Trojici“, velik „slovenski zbor“ s piknikovanjem „na veliko“. Mize in klopi name-

Mali „veliki harmonikar“, sinko Flegovega Romana in njegove žene Justine je pri nagradnih tekmah za vso Azurno obalo dobil že tretje in sicer zlato odlikovanje. Na sliki ga poglejte, kako se moško drži! Bravo!

ravajo postaviti naši pridni možje zunaj na prostem in lahko si mislite, kako se bo tu vrtelo in prepevalo!

Za binkoštno praznike gremo Slovenci z Azurne obale na skupno romanje v Lurd. Pozneje, ko se bomo vrnili, bodo tisti, ki se romanja niso udeležili, tožili: Kaj mi je bilo, da nisem šel...

V vrsto otrok božjih je bila vključena mala Nadina-Bernardka, ki se je preteklega novembra rodila Terlikarjevemu Jožetu in njegovi ženi Katici. Lavrenčičev Mirko in Smrekarjeva Marija sta prevzela botrstvo. Veselje je bilo obilno in vsem „prizadetim“ ga iz srca želimo!

italija

MILAN — Meseca junija bomo imeli našo mašo v Milanu na drugo nedeljo, to je 11. 6. V začetku

meseca je vrsta raznih praznikov ter mnogi odidejo na obiske k sodrodkom. Maša bo ob 5. uri popoldne v cerkvi sv. Tomaža. In sicer po legalni uri.

Obenem bi radi opozorili, da se bomo na prvo nedeljo v juliju udeležili nove maše, ki jo bosta za nas darovala pp. Anton in Štefan, ki bosta posvečena na praznik sv. Petra in Pavla. Vse podrobnosti bomo slišali v oznanilih 11. junija.

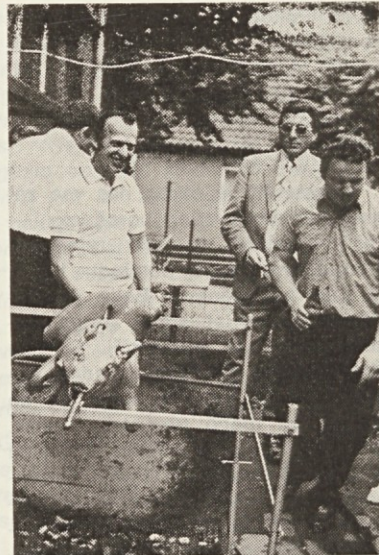
nemčija

ZAPADNI BERLIN

Letošnje geslo naše verske skupnosti za postni čas je bilo: velika priložnost. Priložnost za osebno srečanje z Bogom. To priložnost so nudile najprej postne pridige o božjem bivanju, božjih lastnostih, triosebnem Bogu in o učlovečenem Bogu — Kristusu. Pridigam se je pridruževal verski nauk za odrasle. Posebna priložnost za srečanje z Bogom je bilo obhajanje zakramenta pokore in Rešnjega Telesa, ki se ga je udeležilo nad 100 rojakov. Gledanje krajših verskih filmov, poslušanje pasijonskih plošč, obredi velikega tedna, pri katerih nas je bilo kar lepo število, cvetna in velikonočna procesija — vse to nas je na različne načine povezovalo z Bogom.

Kulturno življenje naše skupnosti je bilo marca in aprila predvsem v pripravi. Dramska skupina je prizadevno vadila ameriško komedijo „Zares čuden par“, pevski zbor je zavzeto pripravljaval razne cerkvene in narodne pesmi za različne nastope, šahisti so se z brzoturnirji trenirali za spoprijem v večjem pravem turnirju.

11. in 12. marca smo imeli volitve v cerkveni svet. Izbirali smo med 19-imi kandidati. Le-ti so bili določeni po dveh volilnih zborovanjih tako, da se je za posameznega javno izreklo vsaj 10 rojakov. Volitve so bile tajne. Izvoljeni so bili: socialna delavka Angela Kotnik, Franc Klančičar, Franc Pukmeister, Peter Rot, Franc Lekš, Ernest Kraner, Gizela Milost in

Kot vidimo na tej sliki, se Slovenci v Essnu ne srečujejo samo na veselicah in kulturnih prireditvah... Fant, ki stoji zadaj z očali, ni ravnatelj Krupovih tovarn — pač pa navaden delavec na enem izmed stotih gradbišč v Porurju!

Marija Arko. Ti izvoljeni člani in dušni pastir so potem izbrali še naslednje rojake, ki so se v delu za skupnost posebno odlikovali: Antona Bačovnika, Eržiko Vereš, Antona Bošnjaka, Mihaela Sušnika, Dolfeta Strnada in Silvo Kokol.

Naj Gospod spremlja v zdravju Jožico in Janeza Blatnika iz Bergneustadta!

Tako sestavljeni 14-članski svet je imel že dve seji, na katerih je obravnaval vprašanje statuta cerkvene sveta, tekoče probleme skupnosti, načrt za versko in kulturno dejavnost v bližnji bodočnosti itd.

V zadnjem času so se s *krstom* pridružili naši skupnosti rojaki iz zibelk: Dušan Gračner, Darko Hajdinjak, Kristijana Kovačič, Andrej Lukovnjak, Bojan Voglar, Roman Modic, Karel Rehberger, Danijel Kadoke, Sabina Bizjak, Jakob Jedvaj, Monika Jurkovšek in Stanislav Funda. Želimo jim zdravo telesno in dušno rast, očkom in mamicam pa čestitamo!

Z zakramentom *poroke* so se povezali med seboj in z Bogom rojaki: Marijan Turk in Ana Črnčič, Štefan Horvat in Vikica Domazet, Jožef Mahkovec in Antonija Kuzma, Ivan Goljat in Kata Tolić, Edvard Poštrak in Darinka Žerdin. Od sreče k sreči!

KÖLN

Tudi za nas s kölnskega področja je bila birma v Oberhausnu velik dogodek. Dvajset družin se je veselilo ob naših birmancih: iz Kölna, Bergneustadta, Leverkusna, Eschweilerja, Burscheida, Remscheida. Kristusova pomoč naj spremlja naše mlade junake skozi vse življenje. Kot so pri birmi obljubili, naj ostanejo v vseh preskušnjah zvesti dobremu.

Mala Branka iz Wipperfürtha naj kar naprej pripravlja veselje — staršem in prijateljem.

V Kölnu samem se počasi bolj spoznavamo in lahko rečemo — zadnje čase kar bolj srečujemo pri naših mašah. Utrujemo se v zavesti, da pač drug drugega potrebujemo — tudi, da se skupno razvedrilo in poveselimo. To pride zlasti do izraza zadnje sobote v mesecu. Po maši ob 17. uri se srečamo v bližnji dvorani, kjer damo duška slovenski pesmi, ki nezavedno kipi v nas. Ob poskočnih vižah seveda tudi pete ne morejo ostati mrzle. Zavedimo se bolj odgovornosti, ki smo jo v vesti dolžni vsakomur — zlasti svojim domačim po veri! Posredujmo, povabimo poznane Slovence v našo skupno družino. Gotovo je vsak grenko okusil samotnost tujstva.

Slovensko božje ljudstvo je v zadnjem času sprejelo kar precej *novih članov*:

Iz Wipperfürtha: Danijel Horvat, sin Marjete in Alojza; Stanka Vidovič, hčerka Antonije in Stanislava; Branka Trunkl, hčerka Milene in Branka; Marjan Šupek, sin Anice in Štefana.

V Bergneustadtu: Boštjan Markovič, sin Majde in Miroslava.

V Leverkusnu: Monika Ajlec, hčerka Marije in Janeza.

V Kölnu: Karmen Čoh, hčerka Frančiške in Robija; Davorin Hrastnik, sin Erne in Ignaca.

Staršem in otrokom želimo vso božjo podporo v dobrem in krepkega zdravja!

Zvestobo v sreči in nesreči, boleznih in zdravju pa so si obljubili: V Burscheidu Merica Koletič iz Klanjca in Martin Javeršek iz Pod-

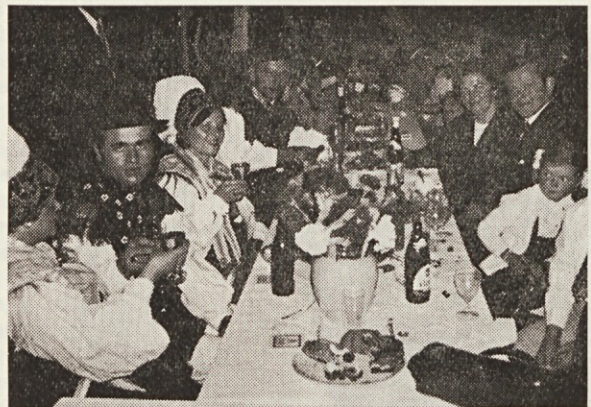
srede; v Wipperfürthu Marjeta Žubar iz Bukovcev in Lojze Horvat iz Formina; v Bergneustadtu Jožica Cener iz Krškega in Janez Blatnik iz Črešnjic. Vsem prisrčna voščila!

OBERHAUSEN

Zadnjega aprila smo imeli v Oberhausnu—Sterkrade izjemno *slovesnost sv. birme*. Iz bližnjega in daljnega Porenja in Porurja se je nabralo 67 birmancev. V prijetni cerkvi sv. Pija je bila prava manifestacija slovenske vernosti. Zunanjo podobo so poleg naših birmancev okrasile tudi naše narodne noše. Ponovno smo doživeli, da smo Slovenci narod, kjer je petje doma. Vsa cerkev je pela iz dna duše. Da ni ostalo zgolj pri zunanosti, so ljudje sami pokazali — mnogi so med mašo prejeli Kruh življenja. Škofa Leniča, ki je prišel iz Ljubljane birmovat, smo res prisrčno sprejeli. Njegov obisk na Nemškem je bil prvi uradni obisk slovenskega škofa, ki je po vojni obiskal Nemčijo. Važnost njegovega obiska je tudi v tem, da je obiskal cerkvene predstojnike v krajih, kjer delujejo slovenski izseljenski duhovniki. Njegov obisk je gotovo pripomogel k večji medsebojni solidarnosti. Med mašo je snemala tudi nemška televizija.

Po birmi smo se zbrali v prijazni dvorani, ki niti ni mogla sprejeti vseh rojakov. Med zakusko so birmanci povedali in pokazali, kaj vse lepega so nam zapisali Prešeren, Gregorčič, Stritar, Župančič.

Krščen, birman in poročen Štefan Šerifi z ženo Frančiško v Oberhausnu. Iskreno čestitamo!

Slovenska cerkev med birmansko mašo poje in moli.

Da se v otrocih pretaka kri petja in glasbe, so nas odločno prepričali.

Kaj naj drugega želimo birmancem kot to, da bo moč za dobro in pošteno, ki jim ga je podelil Duh ljubezni, v njih vedno živa!

V zadnjem času so nam pripravili veselje sledeči *novokrščenci*:

Iz Oberhausna: Petra Boben, hčerka Ane in Jožeta; Tomaž Weiss, sin Jožice in Herberta; Brigita Krančan, hčerka Amalije in Stanislava; Robert Mlakar, sin Marije in Mirka; Štefan Šerifi, sin Miradije in Sabrija.

Iz Hildena: Bojan Stanovnik, sin

Vide in Matevža; Hermina Gajšek, hči Danice in Edvarda; Brigita Javeršek, hči Angele in Jožeta; Suzana Duspara, hči Adelke in Marjana; Silvester Kobše, sin Rozike in Franca; Kristijan Milar, sin Jelene in Franca.

Iz Krefelda: Simon Rožman, sin Jelke in Ivana; Marjan Ribarič, sin Agate in Jožeta; Dušan Benda, sin Milene in Franca.

Tudi novoporočencem izražamo prisrčne želje:

Iz Oberhausna: Frančiški Vdovč iz Dolenjih Dolov in Štefanu Šerifi iz Kopanice pri Skopju; Slavici Krančan iz Stranic in Milanu Ileršiču iz Maribora.

Iz Krefelda: Zdenki Centrih iz Ovsenega na Dolenjskem in Alojziju Tivadarju iz Velike Polane.

POSARJE

Letos sta se v Posarju poročili že dve slovenski dekleti: Vera

Birmanci spoštljivo čakajo na prejem zakramenta.

Zemljič iz Slatine Radencev z Angelom Mannfriedom v Hüttersdorfu, v Piesbachu pa Marta Svetelšek iz župnije Sladka gora z Rainerjem Schoddelom. Obema paroma želimo srečno pot v družinsko življenje!

Zadnjo nedeljo v aprilu smo v Lebachu obhajali *srebrno poroko* zakoncev Edvarda Ferlinca in Marije Vostner. Slovesni obred srebrne poroke z mašo je opravil p. Otmar Vostner OFM, ki je prišel v ta namen iz Maribora. Je „nevestin“ stric. Ferlinc-Vostnerjevi družini želimo, da bi bilo drugih 25 let bolj posejanih z rožicami. Var-

Najožji prijatelji na Zemljičevi svatbi.

Svetelškovi gostje pred župnijsko cerkviijo v Piesbachu.

Na družabni prireditvi v Nellingenu pri Stuttgartu so rojaki igrali tombolo. Fotograf je še v sliki ujel napetost in pričakovanje igravcev. Ko pa so imeli tako lepe dobitke!

Pomenek po maši v Heilbronnju v Nemčiji. V farnem domu so dobrodošli. Na sliki ravno uglašajo pesem. Katero bodo „dvignili“?

stvo nebeškega Očeta pa naj jih še naprej spremlja, kot so sami zatrdili, da jih je dosedaj. Bog vas živi še mnoga leta!

HESSEN

Zakonsko zvestoba sta si obljubila Ana Oman in Jürgen Althoff. Med poročno mašo sta bila deležna blagoslova, ki ga je podelil g. p. Sodja. Dobri sklepi naj ju večje vse življenje!

V Darmstadtu je prvorojenka Tanja Magyar na željo staršev Branka in Olge, roj. Polak, postala član cerkvenega občestva. Suzana Ketiš, prvorojenka Jožeta in Marije, roj. Mauče, in Peter Žižek, sinček Štefana in Amalije, roj. Ščap, sta med slovensko mašo v Frankfurtu sprejela zakrament svetega krsta. Krstitelj g. p. Sodja in vsa slovenska verska skupnost želi novokrščencem blagoslov in srečo v življenju!

STUTTGART-OKOLICA

Pomlad je bogato posejala z življenjem tudi našo izseljensko faro na štuttgartskem področju. O devetih krstih in petih porokah lahko poročamo.

Družinski naraščaj je seveda prevladoval v Stuttgartu, kjer je največ naših rojakov. Krstili smo

tri fantke in dve deklici. Naštejmo jih: Igor Bezljaj, sinko Ludvika in Alojzije; Tonček Jeraj, sinko Antona in Majde; Miran Cafuta, sinko Antona in Zofije; Tamara Urbančič, hčerkica Evgena in Marije; Mojca Kek, hčerkica Štefana in Jožice. V Hochdortu sta dobila sinka Anton in Zofka Balažic; v Geislingen/Steige Martin in Marica Miklič hčerkico Marijo; v Affalterbachu Anton in Anica Žlemberger hčerkico Marinko; v Bönnigheimu Štefan in Katarina Jerič hčerkico Karlinico. — Tople čestitke!

Poročno slavje so proslavili: v Ludwigsburgu Marijan Sitar iz Vrhpolja pri Kamniku s Pavlo Brumec iz Spodnjega Grušovja; v Esslingenu Srečko Kunšek iz Maribora z Marijo Marko iz Pernice; v Stuttgartu Marijan Lekše iz Kalc-Nakla s Štefanijo Sedlašek iz Ptuja; prav tako v Stuttgartu Anton Cafuta z Zofko Krajnc, oba iz Ptuja; v Aalenu pa sta šla med nedeljsko sveto mašo pred poročni oltar Vlado Vodeb, rojen v Gorici pri Slivnici, in Marija Žumer, rojena v Ljubečni. — Vsem novim parom čestitke in srečo na skupni življenjski poti!

Poleg veselih dogodkov moramo sporočiti tudi žalostno vest o nenadni smrti 49-letnega rojaka Henrika Resnika, iz Armeškega v župniji Brestanica. V soboto, 15. aprila, ga je v Aalenu, kjer je bil zadnja leta zaposlen, zadela srčna kap. Svojemu prijatelju je še istega dne dopoldne rekel, da bo šel v nedeljo k slovenski maši, ker je dobil povabilo. „Moram iti k maši,

če me je župnik pismeno povabil,“ je dejal. K maši pa je prihitela le vest, da Henrika ni več med živimi, nakar smo opravili zanj sveto mašo zadušnico. Naj počiva v miru v domači zemlji, kamor je bilo prepeljano njegovo truplo! Naše iskreno sožalje vsem sorodnikom!

Za izposojevalni knjižnici v Esslingenu in Stuttgartu smo nabavili 58 novih romanov in povesti, izdanja nekdanje Slovenčeve knjižnice. Po tovrstnih knjigah so ljudje nekdaj z veseljem segali. Tudi danes so bolj zaželeni kot moderni romani. Zato pomeni ta nabava veliko pridobitev in bo gotovo pripomogla, da bomo že v naslednjih mesecih izdali iz knjižnice v Esslingenu tisočo knjigo. Srečen izposojevalec bo dobil ob tej priliki knjižno nagrado. Kdo bo to?

WÜRTEMBERG-OBERLAND

V Ulmu je bila krščena Štefka-Želimira Lunder, hči Štefana in Mare, roj. Čarapović. S starši se veselimo in jim želimo veliko veselja s hčerkico!

Slovenski duhovnik v Ravensburgu obvešča, da bo v nedeljo, 2. julija, odsoten. Slovenski maši te nedelje pa ne bosta zaradi tega šli v izgubo; ker bo imel mesec julij pet nedelj, bosta preneseni na peto nedeljo, to je 30. julija:

Od maše gredo. V zgornji cerkvi v Plochingenu na Württemberškem se Slovenci zberejo le enkrat na leto, ko jeseni praznujejo zahvalno nedeljo. Tedaj zanje res velja „od maše gredo“, kot navadno rečemo doma.

torej ob 9.45 v Ulmu, ob 17. uri v Ravensburgu. Na vse ostale nedelje v juliju ostane naš mašni red neizpremenjen.

Švabska Šmarna gora, kot so lani krstili Hohenrechberg nad Göppingenom, bo tudi letos vabila slovenske izletnike in romarje iz okolice Stuttgarta. Kako domače je tam, kaže slika od lanskega shoda na Vnebohod.

GORNJA BAVARSKA

Po dolgem pripravljanju se javljamo končno tudi iz našega področja, ki je postalo septembra lanskega leta novo dušnopastirsko središče. Obsega tri škofije: Eichstätt, Bamberg in Regensburg. Slovenske maše so vpeljane že na sedmih krajih tega ozemlja in to: V Ingolstadtu in Nürnbergu vsako nedeljo, občasno pa so še v Ambergu, Weidenu, Neutraublingu, Rodingu in Weißenburgu. Zaradi vse večjega priseljevanja naših rojakov v Erlangen in okolico pa bo treba v bližnji prihodnosti misliti tudi na slovensko mašo v tem kraju.

Vsak kraj, kjer živijo naši rojaki, ima svoje posebnosti, zato bomo vsakokrat poročali o enem ali dveh od njih. Ker je sedež dušnopastirskega središča v Ingolstadtu, bomo začeli kar s tem krajem.

INGOLSTADT

je močno industrijsko mesto ob Donavi, približno na polovici poti med Münchnom in Nürnbergom. Po številu prebivavcev sicer ne sega visoko, pač pa ima važno geografsko lego, poznano je po svojih rafinerijah in avtomobilski industriji. Ravno zadnja panoga daje že več let mnogim Slovincem zaslužek za vsakdanji kruh.

Nekdo se je pošalil, da bo kmalu imel Ingolstadt več Prekmurcev kot Nemcev. V resnici se je zadnja leta priselilo sem veliko število Slovencev od Maribora do Lendave na vzhodu ter od Gornje Rad-

Jože Balažic in Angela Zadravec po poroki v Ingolstadtu.

gone do Ormoža na jugu. Statistike navajajo, da jih je v mestu samem in okolici okoli 1400. To je najmočnejša skupina od vseh gostov-delavcev.

Naj istočasno povem, da je naših sosedov Italijanov samo 500 in imajo dva učitelja, socialnega delavca, že več let svoje duhovnike in društvene prostore. Konzulat jim daje tudi razne druge vrste ugodnosti in tako lepo izvršuje svoje poslanstvo, da se njihovi ljudje ne

Pri krstu Danice Stražar v Södertälju na Švedskem.

asimilirajo v tujini, ampak ostanejo otroci svojega naroda. Ko človek to preišči, nehoti začuti neko krivico, ali bolje rečeno kompleks, da niti med sotrpini na tujem, ki so enako šli po svetu za kruhom, ne moreš biti enak.

Slovenci so večinoma naseljeni po velikih barakah, kjer se drenjajo po štirje v eni sobi in jo po vrhu tega še drago plačajo. Njihovo bivanje na tujem je prej podobno življenju v taborišču kot pa življenju gostov-delavcev, kot jih to Nemci uradno imenujejo. Zato ni čudno, da se neprestano ponavljajo isti socialni problemi. Tako je veliko lažje razumeti razne težave značajev, ki jih polagoma tuji- na izoblikuje.

Del starejših priseljencev si je počasi že uredil življenje in se na žalost izmika stikom z mlajšo generacijo, kar je včasih deloma tudi razumljivo. Toda posledice so hude; njihovi otroci skoraj ne znajo več slovensko, poročajo se z nemškimi partnerji in počasi izgublajo še zadnjo zvezo z domom.

Ingolstadt je pisano mesto. Ko greš po ulici, lahko slišiš vse mogoče govorce kot italijansko, špansko, poljsko, grško, madžarsko, turško in še in še. Med vsemi skupinami je največja slovenska.

S strani Cerkve je bilo tu že precej dobre volje, da bi se še rešilo, kar se rešiti da. Že več let nazaj so imeli tu redno slovensko bogoslužje, ki so ga oskrbovali duhovniki iz Münchna. Duhovnik je obiskoval družine in bil istočasno tudi socialni delavec, prevajalec, tolmač in kar koli je kdo potreboval.

V letošnjem letu, ko je Ingolstadt postal sedež novega dušno-pastirskega središča, smo že imeli pustno zabavo, na kateri je bilo okoli 350 rojakov, proslavili smo materinski dan, imeli skupni majniški izlet. Na sporedu pa imamo tudi skupni izseljenski pohod na Triglav v avgustu. Ob srečanju pri mašah se vsako nedeljo zbere od 100 do 150 ljudi, kar je še precej premalo za tako veliko število. Toda velik del naših ljudi, ki je prišel že pred več leti, se je počasi že vživel tudi v nemško Cerkev.

Na najboljši poti smo tudi, da dobimo svoje prostore in svojega socialnega delavca. Dokler tega še ne bo, imamo na razpolago enkrat na mesec avtomatsko kegljišče in veliko plesno dvorano v Kolpingovem domu poleg cerkve, kjer je slovenska maša. Vse to bo omogočila nemška dobrodelna organizacija Caritas, medtem ko pa Arbeiterwohlfahrt, pod katero zaščito naj bi bili, doslej še ni ničesar ukrenila.

švedska

Ljubezen in zvestoba sta si pred oltarjem v Värnamo obljubila Franco Rancierger, rojen v Podlabinu v Istri, pa sin slovenske družine, in Piroška Mikus iz Mol-Ade v Vojvodini. Oba živita že dalj časa na Švedskem; ženin ima tukaj tudi starše, sestri in brata. Iskreno čestitamo in želimo vso srečo v skupnem življenju!

Zlata poroka. Ga. Marija in g. Jurij Jernejšek sta obhajala na binškošni praznik, 21. maja, zlato poroko v Poljčanah na Štajerskem. Sin Ivan, ki živi na Švedskem, jima skupno z ženo, z otroki in z vnuki ob tem jubileju prisrčno čestita! Tem čestitkam se pridružimo tudi mi in jima kličemo: Na mnoga leta!

Red božje službe v juniju:

Prvo nedeljo (4. 6.) ob 17. uri v cerkvi St. Erik v Stockholmu. Pred mašo od 16.30 naprej pevska vaja in prilika za spoved, po maši razgovor v dvorani.

Drugo nedeljo (11. 6.) ob 17. uri v Göteborgu. Pred mašo pevska vaja in prilika za spoved, po maši razgovor v dvorani.

Tretjo nedeljo (18. 6.): Bomo sporočili pozneje.

Četrto nedeljo (25. 6.) ob 10. uri sv. maša v Landskrönu, ob 17. uri v Helsingborgu, kjer bo po maši razgovor v dvorani.

Sprememba naslova. Zdi se mi, da sem o tej stvari že pisal in Vas prosil za pomoč. Zakaj gre? Če se kdo preseli, tudi če samo v so-

Zlatoporočenca Marija in Jurij Jernejšek na domu v Sloveniji. Videti je, da sta zadovoljna in ponosna.

sednjo hišo, prosim, da to sporoči na moj naslov, preden se preseli. Zadnje čase je spet prišlo nazaj celo vrsto pošiljk „Naše luč“ s pošto pripombo, da se je naslovnik preselil in ni sporočil novega naslova. Pa je Vaša pomoč zelo lahka: Preden se preselite, greste na pošto, — ni treba posebej, temveč kadar morate iti na pošto za druge stvari. Tam imajo v vsakem uradu, še tako „Bogu za hrbotom“, formularje, na katere napišete svoj stari in novi naslov ter datum, od kdaj bo ta veljal. Na drugi strani formularja pa napišete moj naslov in vržete karto v nabiralnik. Tudi znamke ni treba, torej nič ne „košta“. Vedeti morate tudi, da so poštarji večkrat zelo komodni. Četudi ste se preselili v isti hiši iz enega nadstropja v drugo, so zmožni poslati pošto nazaj, če ni Vašega imena na poštnem nabiralniku.

Kot veste iz prejšnjih let, v juniju in v avgustu „Naša luč“ ne izide. V septembru pa spet začnemo.

Vesele in zadovoljne počitnice ter srečen povratek želi vsem

Jože Flis, slov. izs. duhovnik

kaj pravijo doma in po svetu

Z izvlečki iz slovenskih revij in časopisov, ki izhajajo doma in po svetu, skušamo zasledovati dogajanje med Slovenci. Za utemeljenost komentarjev in mnenj ne odgovarjamo. Iz podane snovi naj si bravci sami ustvarijo sodbo o življenju slovenske družbe! — Op. ured.

nova MLADIKA SPET MI TUJINA REŽE KRUH

Na avtobusu v nedeljo, 9. maja 1971. To je obenem dan zmage. Pred šestindvajsetimi leti so zavezniki premagali Nemčijo. Avtobus je poln ljudi. Potniki so tihi. Vsak misli svoje. Tišino preseka glas petinštridesetletnega moža:

„Spet mi tujina reže kruh.“

Vsi se obrnemo proti njemu in ga poslušamo, kako razlaga:

„Pomislite, ali ni čudno! Točno pred šestindvajsetimi leti so ameriške in ruske čete prišle v naše taborišče in so nas osvobodile. Nemci so me namreč kot mladega fanta odgnali na prisilno delo. Bil sem star osemnajst let in se dobro spominjam vsega: težkega dela, stradanja, bombardiranja, nemških bičev in pušk. Tolažilo nas je upanje: pravica bo zmagala, prišli bomo domov, živeli in delali bomo na svoji zemlji. Sedaj je od tega šestindvajset let in spet grem na delo v Nemčijo, in sicer prav v isti kraj, kjer sem trpel med vojno. Sedaj grem sicer bolj ali manj prostovoljno, toda tujina mi spet reže kruh.“

Mož izstopi na radgonski postaji, vzame prtljago in gre. Gre začasno na tuje. Naš avtobus pa pelje dalje in spet smo tihi. Vsi se zamislimo ...

Naši izseljenci in zdomci. Prvi za stalno, drugi začasno na tujem. Oboji prodajajo tujini svoje najboljše duhovne in telesne moči. Ali ni boleče, da več kot četrtnina Slovencev (skupno z zamejskimi Slovenci) živi zunaj naše republike Slovenije?

Številke nam kažejo, da je na začasnem delu v tujini približno 60.000 Slovencev, ki so raztreseni ne samo po evropskih, ampak tudi po prekmorskih državah.

Te številke (kolikor so zanesljive) še niso tako vznemirljive. Pokažejo se nam v vsej luči šele, če jih primerjamo z izseljenskimi tokovi drugih držav. Na primer: ZR Nemčija prejema iz Jugoslavije 54% kvalificiranih delavcev, iz Italije samo 12%, iz Grčije pa 9%.

Tabele nam jasno kažejo, da so slovenska območja, od koder gre največ delavcev v tujino, še vedno Prekmurje in Štajerska, zlasti del Slovenskih goric in Haloz.

Vzroki izseljevanja iz Prekmurja so: pomanjkanje industrije, želja, posebno mlajših, da bi si znatno izboljšali življenjske razmere, in ker doma ne morejo dobiti zaposlitve.

Ker odhajajo mladi v tujino, domača gruda umira.

Slovenski kulturni delavci v tujini, predvsem dušni pastirji, so mnenja, da najbolj izpodjedajo srečo naših ljudi v tujini pijača, razvrtnost in slaba družba.

Slovenski izobraženec je hotel obiskati naše delavce v tujini. Prišel je v mestno četrt, kjer je prebivalo največ Slovencev. Da ne bi predolgo iskal, je na pristojnem uradu vprašal, v katerih hišah prebivajo njegovi ljudje. Dobil je odgovor, ki ga ne bo pozabil nikoli: „Ne bo vam treba dolgo iskati. Kar po mestu pojdite in pri kateri hiši boste našli največ

novice od doma

ČRNE KOZE UKROČENE

Štab za zdravstveno varstvo prebivavstva pred črnimi kozami je sporočil, da konec aprila ni bil prijavljen noben nov primer obolenj za črnimi kozami. Svetovna zdravstvena organizacija iz Ženeve poroča, da so črne koze v Jugoslaviji ukrotili. Poročilo pravi, da je bil to prvi izbruh črnih koz v Jugoslaviji v zadnjih 42 letih. Vsega skupaj je zbolelo 173 ljudi, od katerih jih je 34 umrlo. Epidemija je sedaj pod popolnim nadzorstvom.

DELOVNE NEZGODE NAŠIH V AVSTRIJI

V Avstriji je bilo lani zaposlenih poprečno kakih 130.000 jugoslovanskih delavcev. Nedavno so ugotovili, da so jugoslovanski delavci imeli lani 13.000 delovnih nezdod. To pa predstavlja okrog 10 odstotkov vseh zaposlenih Jugoslovancev v Avstriji. To je tako visok odstotek in tolikšna izguba na zdravju in delovni sposobnosti naših ljudi, da bo treba posvetiti vprašanju delovne zaščite naših ljudi na tujem veliko več pozornosti kot do sedaj.

ZASTOJ TURISTOV Z VZHODA

Turistični promet iz vzhodnoevropskih držav je v prvih letošnjih mesecih zelo lepo kazal. Iz Rusije je prišlo k nam 13% več turistov kot lani v istem obdobju. Podobno iz Poljske, Vzhodne Nemčije in Madžarske. Po izbruhu črnih koz pa so vse vzhodnoevropske države prepovedale potovanja v Jugoslavijo.

ŽE 80.000 „ŠKOD“ V JUGOSLAVIJI

Predstavniki praške tovarne „Motokov“ so na tiskovni konferenci izjavili, da se po jugoslovanskih cestah vozi že okrog 80.000

praznih steklenic od žganja, ruma, likerja in piva ter največ praznih vinjskih butelj, tam potrkajte in boste prav prišli."

Tudi razvratno življenje ne more prinesiti sreče. Patronažne sestre, zdravniki in predvsem dušni pastirji priporočajo možem, naj vzamejo s seboj v tujino svoje žene, da ne zaidejo na žalostna stranska pota. Dolgoletna izkušnja uči tudi to, da mož z ženo pri sebi veliko več prihrani kot mož brez žene. Žene imajo nekako že po naravi to lastnost, da znajo varčevati.

Prav tako slaba družčina izpodjeda srečo naših ljudi v tujini. Prav je, da se dobri in pošteni Slovenci med seboj povežejo tudi v tujini. Človeku ni dobro samemu, posebno še v boleznih in nesreči. Če bo imel zdomec dobre prijatelje, ne bo iskal slabih.

Nova mladika, Celje, 1972/1, str. 13—15.

KLIC TRIGLAVA
LJUBLJANA, 3. SEPTEMBRA 1972

SAMO TEDAJ BI BILO MOGOČE
GOVORITI O DEMOKRACIJI

6. marca je Jože Šircelj v Delu filozofiral o „večini in manjšini“ in se zgrozil nad misljo, da bi ljudje, združeni okoli določenih interesov, skušali uveljaviti te interese mimo Socialistične zveze.

Dokaj čudna logika, ko pa je vsakomur poznano, da uveljavlja Zveza komunistov svoje interese mimo Socialistične zveze že 27 let. To potrjuje tudi sama Šircljeva zaskrbljenost nad nezadostnim sodelovanjem komunistov v SZDL.

Čemu naj bi komunisti sodelovali, ko pa itak odloča ZK in ne SZDL? Morda naj bi sodelovali zato, da ne bi SZDL zaplavala v kake druge vode? Če je temu tako, se je doslej že večkrat pokazalo, da je taka zaskrbljenost docela odveč, saj ima ZK na razpolago dovolj vijakov, da vsak tak poskus onemogoči.

Najosnovnejši vijak je pri tem nedvomno denar. Kdor drži v rokah mošnjo, temu se ni bati, da bi zgubil vpliv. To so komunisti spretno prevzeli od kapitalistov. Komunistom se ni bilo treba nikdar truditi, da bi ljudi prepričali o čemerkoli. Ekonomski vijak — in v skrajnem primeru „glas delavskega razreda“ — je bil zadosten, da se je vsaka manjšina, pa četudi je bila sicer večina (svobodnih volitev itak ni nikdar bilo), premislila.

Ako neki časopis ne izraža mnenja ZK, mu odgovarjajoči organ pristriže peruti z ukinitvijo dotacije. Ako neki odbor ne sledi poslušno določeni liniji, je kaj hitro razpuščen. Ako neki republiški organ ukrepa v skladu z mnenjem večine, ki ni pogodu „avantgardi“, mu zaprejo usta z ukazom partijskega vodstva. Ako neki poslanec ni „na liniji“ ZK, ga „volivci“ odpokličejo. Ako gre za funkcionarja, zavisi od tega, ali se dovolj spretno obrača po vetru, ker ga drugače spodnesejo, potem ko ga najprej v javnosti oblatijo. Ako gre za poklicnega človeka, mu naptirjo etikete tehnokratizma in protisamoupravljanja in vržejo na cesto.

O kakšni „večini in manjšini“ torej more Šircelj filozofirati v obstoječem političnem sistemu v Sloveniji in Jugoslaviji? Tudi če bi bila recimo večina proti Kardeljevemu ali Popitovemu govorjenju, bi bila ta opozicija enaka pljunku v morje. Šircelj sanja, ko meni, da je manjšina lahko dobrodošla, „ker je po svoje dejavnik nadzorstva nad izvajanjem večinskega mnenja, hkrati pa kal, iz katere utegnejo pognati čez leto in dan še boljše, še lepše mladike“.

Manjšina je lahko učinkovit dejavnik nadzorstva samo, ako so ji na razpolago ista sredstva propagande, publiciranja svojega mnenja in kritike, kot so na razpolago večini, in ako se ji ni treba niti politično niti gospodarsko bati za obstoj svojih pristašev. Šele v takih pogojih lahko eventualno postane „čez leto in dan“ večina. Samo v taki svobodi bi se morali Kardelji, Dolanci, Popiti, Ribičiči in podobni truditi, da obdržijo

avtomobilov znamke „Škoda“. Lani so jih prodali v Jugoslavijo 12.500, letos bo uvoženih do 10.000 teh vozil. Nove „Škode“ bodo do 7.000 din dražje. Če jih bo mogoče dobiti na kredit, pa še ni znano.

NA HITRI CESTI NAPREJ

Cestni sklad Slovenije je objavil izid licitacije za gradnjo odsekov hitre ceste Hoče—Levec in Postojna—Razdrto. Med več podjetji iz Ljubljane, Sarajeva, Beograda, Skopja in drugih mest so bili najugodnejši ponudniki združenja GAST in Slovenije (Gradis, Slovenija-cesta in Primorje), Trboveljski Rudis in podjetje I. Co. RI. iz Rima. Z omenjenimi izvajavci soglaša tudi mednarodna banka. Tako že lahko upamo, da bosta gradbišči Hoče—Levec in Postojna—Razdrto zaživelji že v prihodnjih tednih.

ODSTOPI DIREKTORJEV

Direktorji nekaterih znanih in uveljavljenih slovenskih podjetij so se odločili, da zapuste svoja delovna mesta. Gre za ljudi, uspešne gospodarstvenike, ki imajo nedvomno zajetno rešto zaslug, da so se posamezne tovarne doobra vgnezdile v spomin in zanesljivo zasidrale v ušesa. Podjetja, ki jih sedanji gospodarski položaj že itak močno skeli, se bodo tako znašla še v hujših škripcih.

OSEBNI DOHODKI BEZLJAJO

Kljub temu, da so cene „zamrznjene“ in da nekateri napovedujejo jugoslovanskemu gospodarstvu finančno šibko leto, so osebni dohodki v državi v letošnjih prvih mesecih poskočili kar za 30 odstotkov. Takšna hitra rast osebnih dohodkov je seveda kaj slab prispevek k stabilizacijskim prizadevanjem. Pravijo, da bo treba kaj storiti.

JUNIJA KONGRES KEMIKOV

V prvi polovici junija bo v Ljubljani eden največjih letošnjih kongresov za čisto in uporabno kemijo. Na kongres se je doslej prijavilo okrog 730 domačih in 200 tujih udeležencev. Poslušali bodo 548 doslej prijavljenih referatov.

„JUTRO 72“

Letošnjo razstavo trgovinske in gostinske opreme v Ljubljani si je

večino za svoje „teze“. Samo takrat bi se komunisti začeli potiti v SZDL. Samo ako bi manjšina predstavljala resnično izbiro med dvema možnostima proti ljudem na oblasti, bi bilo mogoče govoriti o demokraciji.

Zaenkrat pa obstaja še vedno samo ena pot: pot klike na vrhu ZK in UDBE.

Klic Triglava, London, 10. aprila 1972, str. 13.

NARODNA SPRAVA? V ČEM NAJ BI BILA?

Komunistična partija Slovenije se je pomembno pojavila v slovenski zgodovini šele po okupacijskem razkosanju Slovenije leta 1941. Kot večina predvojnih komunističnih partij zunaj Sovjetske zveze je bila tudi takratna slovenska partija podtalna, nesporno stalinistična, maloštevilna in pod vodstvom malo poznanih oseb kot Borisa Kidriča, Edvarda Kardelja in Toneta Tomšiča.

Komunistična partija Slovenije, ki se je do nemškega napada na Sovjetsko zvezo propagandno obnašala v smislu nemško-sovjetskega nenapadalnega pakta, je po nemškem napadu na Rusijo improvizirala OF, za katero je pridobila vidnejše osebnosti nekaterih nekomunističnih predvojnih skupin.

Predstavniki večinskih predvojnih slovenskih organizacij in orientacij so vedeli ali vsaj slutili, da se je partija odločila za politiko povojne sovjetizacije in da je bila OF predvsem sredstvo k temu cilju. Razvoj dogodkov je kmalu potrdil pravilnost te ocene.

Partijska VOS je začela in stopnjevala pobijanje vodilnih nepartijskih Slovencev kot Avgusta Praprotnika, Marka Natlačena, Lamberta Ehrlicha in mnogo drugih v „Ljubljanski pokrajini“. Vzporedno s temi osebnimi justifikacijami in grožnjami so terenske skupine partizanov z vojaško brezsmiselnimi teoretičnimi dejanji izzvale italijanske okupatorje, da so tudi v „Ljubljanski pokrajini“ začeli uporabljati nacistične metode streljanja talcev, množičnih racij in internacij.

To stopnjevanje nasilja je povzročilo dokončno polarizacijo Slovencev v „Ljubljanski pokrajini“, deloma pa tudi zunaj nje. Poleti 1942 so se od dveh strani ogrožena slovenska naselja začela zatekati v organizirano samoobrambo v obliki Vaških straž. Tako je partijska politika sovjetizacije z „osvobodilno“ taktiko pahnila „Ljubljansko pokrajino“ v resnično državljansko vojno.

Po nenadni kapitulaciji Italije 8. septembra 1942 so partijski partizani z italijanskim orožjem in artilerijo domala uničili koncentracijo Vaških straž na Turjaku in četniško skupino na Grčaricah.

Ko so v jeseni 1943 Nemci prevzeli okupacijo „Ljubljanske pokrajine“ in Primorske, se je potek svetovne vojne od Afrike in Rusije do Italije in Francije že nesporno nagnil na zavezniško stran. To je bistveno spremenilo tudi nemške vojne cilje v Sloveniji. Prvotna politika popolnega izbrisa Slovenije se je umaknila omejeni strateški funkciji vojaške zasedbe.

Le tako so se na Turjaku zdecimirane sile mogle rešiti v okvir avtonomnih domobranskih enot, ki so se kmalu razširile tudi na Primorsko. Partizanski oddelki partijske OF so se strnjeno mogli držati le še v Beli krajini.

Tito je dosegel priznanje zahodnih zaveznikov, ki so organizirali in moderno oborožili novo vojsko Titove Jugoslavije. Ta je maja 1945 s hrvaške obale zasedala Slovenijo, ko so se domobranski oddelki umikali v Avstrijo in Italijo.

Tako je Slovenija prišla pod centralistično oblast nove komunistične Jugoslavije, toda brez slovenske Koroške, Gorice in Trsta.

Večino domobrancev so angleške vojaške oblasti na Koroškem izročile komunističnim oblastem v jugoslovanski Sloveniji. Te so večino vrnjenih domobrancev pobile kot vojne zločince.

ogledalo 18.000 obiskovavcev. Obisk je bil zaradi črnih koz manjši, kot so pričakovali. Na razstavi so sklenili za 120 milijonov dinarjev pogodb. Največ pogodb so sklenili domači proizvajalci. Razstavljali so vse od hladilne opreme, opreme za sodobno poslovanje, embalaže in strojev za parkiranje do transporta in skladiščne opreme.

LADJE BODO PLULE PO SLOVENIJI?

Slovenski in italijanski strokovnjaki so razpravljali o plovni povezavi Jadranskega morja s Podonavjem preko Slovenije. Od italijanskega Tržiča, kjer je povezava z morjem že ustvarjena s prekopom, bi plovna pot potekala po reki Soči do Vipave, po Vipavi naprej do Ajdovščine. Skozi 28 km dolgim predorom skozi Ljubljanska vrata bi pripluli do Vrhnike, naprej pa po Ljubljanici v Savo in Donavo.

*

BLED — Na Bledu je bil simpozij mednarodne agencije za atomsko energijo o uporabi nuklearnih metod na področju naravoslovnih znanosti. Okrog sto znanstvenikov iz štirinajstih držav članic te mednarodne agencije se je zavzelo poglabilo, kako bi na tem polju pomagali v medicini, biologiji, veterini, v zdravstvenem in industrijskem varstvu in pri zaščiti narodne okolja. Izrazili so vse priznanje inštitutu „Jožef Štefan“ iz Ljubljane, ki je bil gostitelj simpozija.

BLED — Predstavniki zveznega urada za delo v Nürnbergu in zveznega jugoslovanskega biroja za zaposlovanje so na Bledu podpisali dogovor o uresničevanju meddržavnega sporazuma o organiziranem zaposlovanju naših delavcev v Nemčiji. Dogovor bo omogočil vsestransko sodelovanje naših in zahodnonemških družb. Tako naj bi bilo skoraj pol milijona jugoslovanskih delavcev poslej v boljšem položaju.

BORL — Letovišče „Grad Borl“, ki kot mogočen stražar ždi na skalni pečini ob vznožju Haloz in se ozira na bližnje Ptujsko polje, je dočakalo maj vse prenovljeno in

Slovincem niso vrnil političnih, gospodarskih in kulturnih svoboščin, mnogim pa so tudi konfiscirali premoženje.

Nekaj let po izključitvi Titove partije iz Kominforma je proglašeno načelo socialističnega „samoupravljanja“ omogočilo začetek novega povojnega razvoja. Kmetom, kulturi, Cerkvi in politiki pa te možnosti svobodnejšega uveljavljanja še niso dali.

Kultura in Cerkev sta sicer pozneje postali deležni nekaj več prostosti, toda v močno omejenih okvirih. Kmetom šele sedaj v Sloveniji pričenjajo odpirati možnosti lastnega samoupravljanja. Politiko pa slej ko prej drži v monopolni posesti sicer reformirana partija z izjemo obrobni koncesij v okviru partijsko upravljane Socialistične zveze.

Narodna sprava? V čem naj bi bila? V časovno že zelo odmaknjem priznanju, da tisti številni Slovenci, ki so jih vojne razmere, stalinistični vojni cilji partije, VOS-in teror in pomanjkanje daljnovidnega vodstva na obeh straneh prisilili v samoobrambne okvire Vaških straž in domobranskih oddelkov, niso bili ne vojni zločinci, ne narodni izdajavci, temveč težko preizkušeni in močno trpeči Slovenci, ki so delili skupno slovensko upanje v zedinjeno in svobodno Slovenijo. V luči tragičnega zapleta in razpleta medvojnih dogajanj v okupirani in razkosani Sloveniji jim tega priznanja danes nihče ne more objektivno zanikati ali še dalje odrekati.

Narodna sprava ima pa še eno, lažjo, a skoraj pozabljeno dimenzijo. Niti tisti Slovenci iz predpartijskega slovenskega pluralizma, ki so bili prve žrtve nacistične okupacije, ko je bil še v veljavi nacistično-sovjetski pakt, niso zabeleženi v uradni kroniki o okupacijski dobi, kaj šele da bi jim bili dali dolžno narodno priznanje!

Skrajni čas je, da uradna Slovenija odpravi krivico in nevzdržnost te zgodovinske diskriminacije stalinističnega izvora.

Klic Triglava, London, 10. aprila 1972, str. 4—5.

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE

SLOVENSKI MISIJONAR SE JE VRNIL PO 26 LETIH NA OBISK —
PA SO GA IZGNALI

Jezuit p. Jože Cukale je priletel lani v novembru iz Kalkute (Indija) v Združene države in predaval prijateljem in znancem o svojem misijonu: najprej v New Yorku, nato v Clevelandu, Chicagu in Jolietu. Potem je šel za božič v Rim in Trst. Od tu ga je peljal prijatelj s svojim avtom naravnost na Vrhniko, njegovo rojstno župnijo in občino. Od tu dalje nam pripoveduje misijonar sam:

„Prelomil sem obljubo, da ne obiščem domovine. V ZDA sem sklenil, da grem le do Trsta, a so mi v Vatikanu in prijatelji okrog Rima svetovali, naj grem domov. Ker je bil vizum v redu, sem zdrsnil do Vrhnike.

Po 26 letih odsotnosti sem spet objel svoje in prijatelji so mu zagotovili, da sem nad vse dobrodošel. Nekateri od sorodnikov, ki so na levici, so se pobahali, da sem lahko vesel, da sem prišel v novo stvarnost, in naj se mirno počutim, ker garantirajo zame.

To je bil povod, da sem začel pridigati, čeprav ni dovoljeno govoriti tujcem-državljanom brez „obrnega dovoljenja“. Bil sem v Horjulu in napravil „pogodbo“ s kako desetorico gospodov, po večini prijateljev župnikov, da predavam v njih župnijah. Takrat sem dobil opozorilo, naj bom previden, ker ne marajo, da hodim okrog.

Zvedel sem, da sem bil tajno zasledovan, ko sem govoril na Vrhniki. Zato sem odšel v Maribor, da se rdeči prebliski umirijo.

Drugi dan zapoje telefon z Vrhnike, kjer mi sestra sporoča, naj takoj pridem, da me popelje čez mejo, ker so se vrhniški občinarji po ogorčeni debati zedinili, naj izginem čimprej.

Ko pridem domov, se je eden od sorodnikov še zmerom trudil, da bi ostal, a so ga prepili. Posebno eden je bil goreč, ki je odgovoren za

olepšano. Gostinsko podjetje iz Ptuja je namreč v času zimskega turističnega spanja izredno lepo obnovilo teraso pred gradom, urenilo veliko restavracijo, točilni prostor in kuhinjo. Poleg obnovljenega gradu so odprli kilometer dolgo asfaltirano cesto, ki vodi do gradu. Turisti se bodo lahko že letos kopali v ogrevanem olimpijskem bazenu.

BRNIK — Slovenska posadka letalske družbe „Inex Adria“ je pripeljala na brniško letališče novo letalo DC-8, ki ga je slovensko letalsko podjetje dobilo na posodo za dve leti. DC-8 je pravi velikan. V dolžino meri 46 m, sprejme lahko 183 potnikov in doseže 900 km na uro. „Inex Adria“ se je z novo pridobitvijo uvrstila med srednje velika čarterska letalska podjetja v Evropi.

CELJE — Avtoturistično podjetje „Izletnik“ iz Celja je hotelo že večkrat ukiniti več avtobusnih prog na Kozjanskem, ker je kratko malo več zgube kot dobička. Z avtobusi se prevažajo predvsem delavci, ki hodijo na delo v Štore ali v Celje. Ceste na tem območju so tako slabe, da je javni promet po njih nevaren. Avtobusi se na takih cestah tako hitro uničijo, da bi bilo za podjetje nesmiselno tu še nadalje vzdrževati avtobusne proge. Delavci-vozači bodo močno prizadeti. Hoditi bodo morali tudi do 5 km in več do prve avtobusne postaje.

DRAVOGRAD — Ljudje v Dravski dolini se pogosto sprašujejo, zakaj se tako malo piše in govori o cesti od Maribora do Dravograda, ki je med magistralnimi cestami v Sloveniji najbolj uničena. Če ceste ne bodo popravili, bo tudi turizem upadel. Cesta je iz leta v leto slabša. Še hušje pa je uničena cesta skozi trg Radlje ob Dravi. Na občino dežujejo pritožbe.

GORNJA RADGONA — Reka Mura je zaradi hudih nalivov konec aprila strahovito narasla. Celotno porečje se je spremenilo v veliko jezero. Kalno vodovje je preplavilo več tisoč hektarov zemlje na obeh bregovih. Najhušji pritisk je

pokol mojih dveh bratov, in ni mogel zaspati tistih štirinajst dni ter je le popival in grozil.

Najbrž je bil izgon le lokalnega značaja. Vendar pa mi je jugoslovanski konzul v Trstu rekel, da so nekatere akcije potrebne zaradi nemirov na Hrvaškem, in pa, da imajo občine veliko mero oblasti.

Tako sem izgnanec že v drugo. Znamenje kulture in svobode!"

Svobodna Slovenija, Buenos Aires, 27. aprila 1972.

Katoliški GLAS

DOMOVINA POZNA LE ENO VRSTO SLOVENCEV

V sobotni prilogi ljubljanskega „Dela“ od 22. aprila je bil objavljen članek „V boju za glasove — volitve v Italiji in Slovenci“, ki ga je podpisal Stane Ivanc, ki očitno ne pozna razmer v slovenskem zamejstvu, saj piše o političnih problemih zamejskih Slovencev v Italiji s podobno točnostjo, kot bi, recimo, pisal o notranjih problemih afriške države Uganda ali ne vem kakšne druge države, o kateri vemo bore malo.

Najprej se vprašujemo, s katerimi „slovenskimi politikami, predstavniki strank in novinarji“ se je Ivanc razgovarjal. Vse se zdi, da samo z marksističnimi politikami slovenskega jezika, ki kandidirajo na listah italijanskih strank. Če to drži, potem naj dopisnik „Dela“ to tudi napiše, da ne bodo bravci „Dela“, ki resnično poznajo probleme Slovencev v Italiji, napačno informirani.

Žalostno, da smo že v 28. letu po končani vojni, da so naši zamejski demokratični politiki napravili nič koliko korakov k približanju do problemov matične gržave, a da je v obratni smeri še vedno zaznavna najprej koristnost, politična preračunljivost, golo simpatiziranje samo z marksističnimi Slovenci v zamejstvu.

V nadaljevanju članka pravi Stane Ivanc naslednje stvari: „Razmerje političnih sil je bilo po zadnjih volitvah v letu 1968 takšnote: na Tržaškem: DC (krščanska demokracija), KPI, MSI (neofašisti), PSDI (socialdemokrati), PLI (liberalci) in PSI (socialisti); na Goriškem: DC, KPI, PSI in PSDI, MSI in PLI...“.

To je že prava sramota, da časnikar iz Slovenije omenja MSI oz. fašiste, zamolči pa listo Slovenske skupnosti, ki je nastopila leta 1968 tako na političnih kot na deželnih volitvah in prejela v Trstu in Gorici 11.000 glasov.

Ljubljana lahko zve o fašistih, ne sme pa vedeti o političnih nastopih tistih Slovencev, ki so proti vsakemu vključevanju v italijanske stranke, pa naj bodo take ali take, saj imajo v glavnem iste cilje.

Ljubljana mora čim manj vedeti o tistih Slovencih, ki nastopajo samostojno v okviru slovenske liste in ki so proti vsakemu janičarstvu, zato, ker bi pač to lahko slabo vplivalo na tiste Slovence v domovini (in jih ni tako malo!), ki so z vsem srcem na strani samostojnega slovenskega političnega nastopa.

Še: Stane Ivanc piše, da je tržaška Slovenska skupnost zavzela ob bližnjih volitvah „stališče podpore slovenskima kandidatoma Škerku in Košuti“, kar ne drži, ker je Slovenska skupnost jasno rekla, da je proti vsakemu totalitarizmu. Komunistične stranke in njih kandidati pa so povsod, kjer jim uspe priti na oblast, brezobzirni, hladnokrvni in vztrajni totalitaristi.

Dalje Dopisnik „Dela“ piše v podnaslovu, da ima „jasen program v prid manjšine le KPI“.

Toda ali ima res samo KPI jasen program glede Slovencev? To res drži?

Piše Ivanc, da imajo „komunisti, socialisti in PSIUP bolj ali manj dosledno izpeljano dvojezično volilno kampanjo“. Bolj ali manj debele laži bi bilo težko napisati. Kje pa ima PSIUP dvojezične volilne lepake? In PSI in PCI, koliko jih imata in ali jih imata tudi povsod v mestnih pre-

bil v srednjem toku reke, kjer je poplavilo najbolj vasi Spodnje Kraplje, obrežni del Mote, del Razkrižja in nekatere druge kraje.

KAMNIK — V kamniški organizaciji zveze komunistov je 529 članov, ki so organizirani v 19 organizacijah. Zanimivo pa je, da kar v 19 podjetjih ni organizacij zveze komunistov. V marsikaterem podjetju pa sploh ni nobenega komunističnega.

KOPER — Po podatkih kopskega zavoda za zaposlovanje je lani odšlo s področja šestih južnoprimorskih občin 184 ljudi na delo v tujino. Še vedno pa se zaposluje v tujini precej ljudi mimo službe zaposlovanja. Leta 1969 je bilo delo v tujini najbolj privlačno. Takrat si je preko zavoda poiskalo kruh v tujini 634 oseb. Najpogosteje se ljudje s tega območja zaposljuje v Italiji. Čeprav je v kopski občini največje povpraševanje po delovni sili, ravno iz te občine odide na delo največ ljudi.

KOZJANSKO — Včasih je za plugom hodil gospodar, vole ali krave pa je gonil starejši sin ali hlapec. Danes pa so pri oranju njiv na Kozjanskem predvsem starejše ženske in otroci. Gospodar je na delu v tujini, da bi si tam prislužil boljši jutrišnji dan. Žena pa si še vedno z lesenim plugom orje zemljo. Sedemletna Polonca goni krave, mala Tončka pa caplja zraven, ker ni nikogar, ki bi doma pazil nanjo.

KRŠKO — Prvo jedrsko elektrarno bosta zgradili Slovenija in Hrvaška skupaj v Krškem. Republikli sta vložili pri mednarodni banki za obnovo in razvoj vlogo za posojilo 110 milijonov dolarjev. Na mednarodni natečaj za opremo so prišle tehnične ponudbe firme „Kraftwerk Union“ iz Zah. Nemčije za dve vrsti reaktorjev in firm „Westinghouse“ in „General Electric“ iz ZDA. S 1. septembrom 1977 naj bi začela elektrarna obratovati.

LABORE — Predstavniki „Iskre“ iz Kranja so v Antwerpnu podpisali novo pogodbo. Belgijsko podjetje „Bell theletone“ je po tej pogodbi vložilo 100 milijonov belgijskih frankov v razvoj kranjske

delih, kot bi to bila njuna moralna in politična dolžnost glede števila Slovencev v njihovih strankah? Škoda, da se ni Stane Ivanc nekoliko razgledal po tržaškem mestu: hitro bi moral odkriti, če je pošten, da slovenskih lepakov ni. Celo „Primorski dnevnik“ je moral to dejstvo v eni zadnjih številkih priznati.

V razgovoru je dejal komunistični poslanec Škerk Stanetu Ivancu dobesedno tole: „V parlamentu, v katerem je naša stranka zelo močna, ne morem nastopati kot samostojen Slovenec (podčrtal pisec), marveč kot komunistični poslanec. Tako lahko ob podpori drugih levičarskih poslancev računamo na izglasovanje zakonov, ki bodo koristili Slovincem.“

Perfektna izjava, točna izjava! Tudi Slovenska levica naj se nekoliko zamisli ob tej izjavi kandidata, ki se čuti dolžnega izjaviti osrednjemu slovenskemu dnevniku, da ne more nastopati v parlamentu kot samostojen Slovenec! Težko je kaj dodati tej izjavi, saj je konec koncev logična in poštena.

Pozivamo zato ljubljansko „Delo“, če nam je seveda to dovoljeno, naj bolj objektivno piše o zamejskih Slovincih. Do sedaj je imelo na razpolago dovolj prostora le za osebe in izjave marksističnih Slovencev pri nas, ki utapljuje naše ljudi zavedno v italijanskih strankah, kjer ostajajo narodnostno živi še v prvi stopnji, zato da se v naslednji lepo in gladko asimilirajo z italijanstvom. S tem pa nudi slovenstvu v zamejstvu kaj slabo uslugo.

Katoliški glas, Gorica—Trst, 27. aprila 1972, str. 1.

iz tujih časopisov

Z izrezki iz nepristranskih tujih časopisov osvetljujemo življenje v domovini. Izbor komentarjev skuša biti čim tehtnejši. Seveda pa odgovarjajo za točnost pisanja časopisi oziroma njih poročevalci. — Op. ured.

„HRVAŠKI PRIMER“ ŠE NI REŠEN

Sedaj je bil prvič objavljen Titov govor, ki ga je imel 4. julija 1971 pred vodilnimi funkcionarji KP v Zagrebu. Iz govora je razvidno, da je tedaj Tito zahteval od hrvaškega partijskega vodstva oster boj proti vsem nacionalističnim pojavom. Položaj na Hrvaškem je označil za slab in izjavil, da agitirajo na Hrvaškem in v Srbiji tudi proti njemu samemu.

„Dovolj imam oblasti, a sedaj, v tem položaju, ne bom odstopil,“ je rekel. Opozoril je, da bi v primeru nemirov v Jugoslaviji od zunaj takoj vmes posegli, in dodal: „A jaz bi prej z našo armado vzpostavil red, kot dopustil, da bi to drugi storili.“

Postavil se je tudi proti masovnemu sprejemanju v partijo. „Mi nismo socialdemokratska stranka, mi smo revolucionarna partija,“ je poudaril.

Končno je zanikal „čence“, da naj bi on srečanje s sovjetskim partijskim šefom Brežnjevom v preteklem septembru v Jugoslaviji le za to pripravil, da bi ljudi na Hrvaškem ostrašil in jih prisilil k enotnosti.

Süddeutsche Zeitung, 9. maja 1972.

Zaradi političnih deliktov je bilo na Hrvaškem od začetka decembra preteklega leta — ko je beograjsko vodstvo začelo kampanjo proti hrvaškemu „nacionalizmu“ in „revizionizmu“ — uvedenih vsega skupaj 1209 sodnih postopkov, ki so v 312 primerih pripeljali do formalne obtožbe. Doslej je bilo izrečenih 130 sodb; o tem je poročala beograjska „Borba“.

Frankfurter Allgemeine, 13. maja 1972.

elektromehanike. Predvsem žele razviti sodobno telefonijo. Del tega načrta je nova tovarna sodobnih elektronskih central, ki jo grade v Laborah pri Kranju. Zgrajena bo že do konca leta.

LJUBLJANA — Društvo slovenskih skladateljev je sklenilo pismeno pogodbo z znano glasbeno založbo Hans Gerig iz Kölna. To je bil zaključek številnih priprav, da bi prodrle slovenske skladbe tudi v tujino. Ob tem je Društvo slovenskih skladateljev izdalo večjezični katalog vseh doslej natisnjenih slovenskih del.

LJUBLJANA — V zadnjem času je bilo na področju Ljubljane več roparskih napadov. Taka dejanja se očitno hitro množe. Lani jih je bilo v prvem četrletju prijavljenih 12, v istem obdobju letos pa kar 26. Doslej še neugotovljeni storilci delujejo navadno v parihi. Preučevanje ropov je pokazalo, da gre v vseh primerih za ene in iste storivce, ki očitno niso iz Slovenije.

LJUBLJANA — V tretji, odločilni tekmi za državnega prvaka v košarki je v dvorani Tivoli „Crvena zvezda“ po podaljškem premagala „Jugoplastiko“ s 75:70. „Jugoplastika“ je vodila ves prvi polčas. V osmi minuti že 18:9. V drugem polčasu je bil boj povsem izenačen.

LJUBLJANA—MOSTE — V Mostah so odprli specializirano tovarno za proizvodnjo drenažnih in kanalizacijskih cev. To bo ena najodobnejših tovrstnih tovarn v Evropi. Graditev sta denarno podpirala tovarni „Totra“ in trgovsko podjetje „Koteks-Tobus“.

MARIBOR — Iz Maribora je odšlo na pot 25 vagonov, ki prevažajo 500 ton hidromehanske opreme za hidrocentralo Tarbela Dam v Pakistanu. Opremo je izdelala mariborska „Metalna“. Vrednost tovara je približno 600.000 dolarjev.

MARIBOR — Slovenska glasbena kultura slavi letos pomemben praznik. 27. aprila 1872 je bila namreč krstna predstava prve slovenske celovečerne opere, Försterjevega „Gorenjskega slavčka“. V mariborskem gledališču so ta dogodek

Sorica nad Škofjo Loko

proslavili s slovesno predstavo tega dela.

MURSKA SOBOTA — Na sedežu zavoda za časopisno in radijsko dejavnost v Murški Soboti so odprli nov sodoben studio soboškega radia. Doslej je studio gostoval v prostorih soboškega gasilskega doma. V novi studio so vložili 230.000 dinarjev. Težava je še v slušnosti radijske postaje, ki oddaja v slovenskem jeziku za pre-

bivavce Pomurja in Porabja ter v madžarskem jeziku za madžarsko narodnost v lendavskem kotu in v soboški občini. Soboščani upravičeno pričakujejo, da bo RTV Ljubljana izboljšala relejno postajo v Pomurju.

NOVO MESTO — Konec aprila so delavci Gradbenega podjetja iz Novega mesta zastavili lopate za novo Novoteksovo opekarno. Zgradili jo bodo v rekordno kratkem času. Poskusna proizvodnja v novi opekarni bo stekla že v začetku letošnjega avgusta. V njej bodo

izdelovali cementno, s kremenčevim peskom obarvano strešno opeko v osmih barvah.

POMURJE — Ob načrtovanju srednjeročnega razvoja zdravstvene mreže v Pomurju, ki je povezan s kadrovskim vprašanjem, so se srečali z nemogočim nesmisлом. Za vpis na ljubljansko medicinsko fakulteto so nemogoči pogoji. Tako se v zadnjih petih letih ni vpisal noben kandidat iz Pomurja na fakulteto. Znano je, da so se številni Pomurci, potem ko so se jim zaprla ljubljanska vrata, vpisali na medicinsko fakulteto v Gradcu.

PORTOROŽ — V Sv. Luciji pri Portorožu so odprli nov hotel „Metropol“, ki je eden naših najlepših hotelov. Prieditvene prostore bodo dokončali do začetka glavne sezone. Poslopje z več dvoranami pa bo nared do jeseni. Novi hotel ima 430 ležišč A kategorije. V sedmih nadstropjih je okoli 16.000 kvadratnih metrov uporabne površine. Hotel ima pokrit bazen, pet različnih aperitiv-barov, dve savni, prostor za blatne kopeli, kozmetični salon ipd. Vsi prostori imajo vgrajene klimatske naprave.

POSTOJNA — Postojnčani se sprašujejo, kako to, da ima Postojna samo eno šolo, ki je resnično postojnska — gimnazijo. Gozdarska tehnična šola je usta-

Slovenci ob meji

KOROŠKA — Pliberska farna mladina je uprizorila komedijo „Kadar se ženski jezik ne suče“. — Farna mladina iz Dobrle vasi je nastopila v Celovcu z igro „Pesem volkov“. Med odmorom so igrali „Veseli študentje“. — V Selah so gostovali mladi člani Amaterskega odra Prosek-Kontovel (pri Trstu) z veseloigro „Klobčič“. — Podjunska glasbena skupina je povabila na koncert lahkih glasbenih melodij v farno dvorano v Dobrli vasi. — V farni dvorani v Železni Kapli je gostoval pevski zbor „Angel Besednjak“ iz Maribora. Prav tam je prosvetno društvo „Zarja“ uprizorilo igro „Miklova lipa“. — V Ločah so slovesno proslavili 50-let-

nico Slovenskega kulturnega društva „Jepa-Baško jezero“. — Šentviški pevski zbor je gostoval v Röthebachu, v Nürnbergu in v bližnjem Baiersdorfu. — Materinski dan so proslavili: farna mladina in otroci v Šmihelu, farna mladina in otroci v Pliberku in prosvetno društvo „Kočna“ v Svečah. — Gोजenje obeh gospodinjstkih šol za voda šolskih sester v Št. Jakobu v Rožu in v Št. Rupertu pri Velikovcu so priredile razstavo in kulturno prireditev. — V Železni Kapli in Šmihelu pri Pliberku je gostovalo Katoliško prosvetno društvo „Planina“ iz Sel z igro „Plavž“. — Prireditev ljudskih plesov je pripravilo Slovensko prosvetno društvo „Zarja“ v Železni Kapli z nastopom v Št. Lipšu in v Pliberku. — Na šentjakobskem odru je domače društvo „Rož“ nastopilo z igro „Dekla Ančka“.

GORIŠKA — V Katoliškem domu so praznovali osemdeletnico vzgojnega zavoda za fante Alojzijevišča, odprli so razstavo goriškega slikarja Rudolfa Saksida, priredili simfonični koncert, gledališka skupina iz Sel na Koroškem pa je igrala Klinarjevo ljudsko igro „Plavž“. — Igravci iz Kamenj pri Ajdovščini so nastopili v župnijski dvorani v Štandrežu z Ganglovo dramo „Sin“.

TRZAŠKA — V Boljuncu so se z nastopom pevskega zbora in igro spomnili prve obletnice odprtja Mladinskega doma. — Skavtinje so nastopile v Marijinem domu z igro „Pisane lutke“. — Ob desetletnici škedenjskega doma so pevski zbori in mladina pripravili spominsko proslavo. — 1. maj so praznovali v Bazovici z nastopom pevskih in plesnih skupin.

nova bolj republiškega značaja in se vanjo vpišejo letno dva ali trije domači fantje. Na vsem prostranem področju občin Postojna, Cerknica, Ilirska Bistrica, Sežana in Ajdovščina ne najdemo nobene poklicne šole. Omenjene občine imajo skupaj 90.000 prebivavcev z 8.900 učenci v osnovnih šolah.

RAKEK — Glasbena šola Franca Gerbiča na Rakeku slavi 15-letnico obstoja. Njene oddelke na Rakeku, v Cerknici, Logatcu, Novi vasi, Starim trgu, Begunjah in Grahovem je obiskovalo več kot 350 gojencev. Poučevalo je 16 glasbenih pedagogov. Pripravili so okoli 700 nastopov. Sodelovali so tudi na raznih republiških revijah in na televiziji.

RAKIČAN — Letos bo kmalu tretja šolska žetev dveletne šole za kmetovavce v Rakičanu pri Murski Soboti. To je — točneje — tretja generacija kmečkih deklet in peta generacija kmečkih fantov, ki končavajo poklicno kmetijsko šolo. Skupaj je tako dobilo doslej kvalifikacijo blizu 150 mladih Pomurcev.

TRŽIČ — Na občini so gostinskim obratom prepovedali odpreti lokale pred posledmo uro zjutraj. Ta ukrep proti alkoholnemu poživilu pred začetkom dela so sprožili v podjetjih, kjer ugotavljajo vrsto

Vipava

škodljivih posledic te razvade: slabše delo ali celo poškodbe. Ker gostinci zlepa niso hoteli pristati, se je občina odločila, da jih prisili s prepovedjo.

ŽALEC — V žalski občini predvidevajo, da bodo v prihodnjih petih letih asfaltirali več kot 60 km cest. Načrt bodo začeli uresničevati že letos, ko se bodo odkrižali makadama na približno 12 kilometrih cest. Uredili bodo tudi cestne odseke Pirešica—Ponikva, Dolenja vas—Šešče, Grajska vas—Matke,

Grušovlje—Založe in nekatere druge. V Gomilskem, Žalcu in Taboru bodo uredili tudi cestno signalizacijo.

ŽIRI — Tovarna čevljev „Alpina“ je odprla nov obrat na Colu nad Vipavo. V njem je zaposlenih 35 žensk. Izdelujejo notranje dele smučarskih čevljev in gornje dele obutve. Do konca leta bodo število zaposlenih podvojili.

Slovenci po svetu

ARGENTINA — Dušno pastirstvo je pripravilo deset mladinskih večerov po krajevnih društvenih domovih. Obravnavajo sodobna vprašanja današnje mladine. Prvi tak razgovor je vodil pisatelj Karel Mauser. — Redni občni zbor, združen s študijskim dnevom, je imelo Slovensko katoliško akademsko društvo v Rožmanovem zavodu v Adrogué. — Slovenska dekliska organizacija in Slovenska fantovska zveza sta v San Martinu pripravili celodnevni mladinski dan z mašo, tekmami, kulturnim in zabavnim sporedom. — Dvanajsto obletnico doma so imeli v Carapačaju. Mladina, krajevne organizacije in gostje so se zbrali k maši,

skupnemu kosilu, nastopom mladine in prijateljskemu razvedrilu. — Ustanovatelj slovenskega misijona v Zambiji jezuit o. Jože Kokalj je bil navdušeno sprejet tudi pri Slovencih v Argentini. Povsod so z zanimanjem poslušali njegova poročila o modernem slovenskem misijonu, kjer z vztrajnim delom vodijo gospodarsko in kulturno zaostale domačine k vsestranskemu napredku.

AVSTRALIJA — Melbournski slovenski pevski zbor „Triglav“ je priredil majsko zabavo. Igrala sta dva slovenska orkestra. V Sydneyu so čestitali rojaki k osemdesetletnici rojstva in šestdesetletnici redovništva p. Bernardu Ambrožiču, slovenskemu izseljenskem duhovniku. — Učenci slovenske Slomškove šole so pripravili materinsko proslavo.

ZDA — Mladi harmonikarji so gostovali pri Sv. Barbari v Presto-Bridgeville. Dobiček prireditve so namenili slovenskim misijonarjem. — V proslavo svoje 25-letnice je pevski zbor „Triglav“ v Clevelandu pripravil koncert. — Pevski zbor „Vrba“ iz Toronta in „Slovenski fantje“ iz Clevelanda so imeli skupen nastop v farni dvorani Sv. Vida. — Tudi otroci slovenske šole pri Sv. Vidu so proslavili materinski dan.

KANADA — Tekme v odbojki so bile na Slovenski pristavi. — Zadnje dni maja in prve dni v juniju so posvetili spominu nasilno pobitih protikomunističnih borcev. — Družabno življenje slovenske skupnosti se je v poletnih mesecih preselilo na Slovensko pristavo, kjer se vrsté razni pikniki in prijateljska srečanja.

Ju
nij

KAJ VIDITE NA RISBI?

Počitnice so tu — risba nam zgovorno priča o tem.

Obcestni kamen na levi spodaj, kovček, palica in klobuk — vse to nam slika cesto, potovanje, tujo deželo ali vsaj odhod od doma za nekaj časa. Nekdo bo šel za spremembo mogoče le nekaj kilometrov preč k sorodnikom, drugi bo obiskal pokrajino v mejah iste države, mnogi pa bodo šli v druge dežele, kdo celo zelo daleč. Pri današnjem živčnem življenju so počitnice postale že nekaj nujnega. Žalibog pa si jih marsikdo ne more privoščiti.

Vodna žoga in ladjica spominjata na počitnice ob jezeru ali ob morju.

Narava se je razcvetela in razbohotila: žito je visoko in srp že čaka nanj, rože so se do konca odprle, metulji in ptice napolnjujejo prostor pod nebom.

Desna stran risbe prikazuje drug način oddiha: na veji visijo lampijončki, kitara na stolu in osvežilna pijača na mizi obetata prijetne trenutke miru v krogu domačih ali prijateljev.

In tista zvezda na tleh?

Gotovo ne gre za pravo zvezdo, ki bi padla z neba na tla. To je le odsev svetlobe v vodi. Končno je res svetloba povsod, če jo le hoče človek videti.

E. KÄSTNER:

Pikica in Tonček

Pikica sploh ni počakala, ali je Tonček za to ali ne, ampak ga je prijela za roko in zamrmrala: „Ojoj, ojoj, še malo mi ni do smeha. Na vso moč sem žalostna, na vso moč.“

Tonček jo je osuplo pogledal. Napravila je velike oči in na čelu je imela gubo. „Ojoj, ojoj, še malo mi ni do smeha. Na vso moč sem žalostna, na vso moč,“ je ponovila.

Nato ga je dregnila in šepnila: „Zdaj še ti!“

Tonček ji je ustregel. „Ojoj,

ojoj,“ je zagodel. „Še malo mi ni do smeha. Na vso moč sem žalosten, na vso moč.“

„Jaz, jaz šele,“ je pretreseno mrmrala, „ojoj, ojoj, še malo mi ni do smeha, na vso moč sem žalostna, na vso moč.“

In ker sta se spogledala in ker sta si oba nadela strašansko kisel obraz, sta se zasmejala iz vsega grla.

„Ojoj, ojoj, še malo mi ni do smeha,“ je Tonček spet začel in zdaj sta se morala še huje smejati. Nazadnje se sploh nista mogla več spogledati. Smejala sta se in hihitala, da ni bilo ne konca ne kraja in jima je pohajala sapa.

Že so se ustavljali ljudje. In Pufi se je usedel. Zdaj sta čisto ponorela, si je mislil dakejček. Pikica ga je vzela v naročje. Zdaj sta šla otroka dalje. A gledala sta vsak v drugo smer. Pikico je še nekajkrat stresel smeh, nato je minilo tudi to.

Olimpijada v Münchnu

Od 26. avgusta do 10. septembra se bodo vršile olimpijske igre v bavarskem glavnem mestu Münchnu. Kaj so pravzaprav olimpijske igre? Pred nekako dva tisoč petsto leti so prirejali v stari Grčiji vsaka štiri leta športna in druga tekmovalja v mestu Olimpija. Leta

1896 so te igre obnovili. Od tedaj se zbirajo vsaka štiri leta najboljši športniki sveta in tekmujejo med

seboj. Na olimpijskih igrah smejo sodelovati samo športniki-amaterji,

„Tristo zelenih!“ je rekel Tonček. „Je bilo naporno! Od samega smeha sem čisto preč.“ Obrisal si je solze, ki jih je imel od smeha v obeh. In tako sta prišla do brivca.

Brivec je imel zelo majhno brivnico, po nekaj stopnicah se je bilo treba vzpeti do nje.

„Dober dan, gospod Strgulec,“ je rekel Tonček. „Ostriči se moram.“

„Že prav. Kar sédi, sinko,“ je rekel gospod Strgulec. „Kako je z mamó?“

„Hvala za vprašanje. Obrača se ji na bolje. S plačevanjem pa še ni nič bolje.“

„Spet kakor zadnjič!“ je rekel gospod Strgulec. „Dvajset pfenigov naplačila, ostanek v obrokih, zadaj kratko, spredaj nekoliko daljše, že vem. Pa gospodičnica?“

„Jaz sem samo občinstvo,“ je rekla Pikica. „Jaz naj vas nikar ne motim.“

Gospod Strgulec je zavezal Tončku velik, bel prt okrog in okrog ter se s škarjami lotil glave.

„Ali že ščegeče?“ je vprašala Pikica napeto. Ni in ni mogla pričakati.

In ker Tonček ni odgovoril, ampak je sedel tiho ko miška, si je naglo izmislila nekaj drugega. Posadila je Pufija na drug stol, mu zavezala svoj robec okrog vratu in ga namazala z milno peno okrog gobčka. Pufi je imel peno sprva

za tolčeno smetano, ker pa je bila ta bela stvar brez okusa, je potegnul jezik nazaj v gobček in strel z glavo.

Pikica je delala, kakor da ga brije. S kazalcem mu je počasi spet strgala peno z dlake, plesala okrog njega in ga pri tem zabavala, kakor je to slišala pri brivcih.

„Ah da, gospod,“ je rekla dakeljčku. „Hude čase preživljamo! Vam je moj kazalec dovolj oster? Hude čase preživljamo. Človek bi se, no, saj veste, kaj mislim. Zamislite si, drugo stran prosim, zamislite si, ko sem včeraj prišel domov, je dobila moja žena trojčke, tri punčke iz celuloida, same deklice. In na glavi jim raste rdeča trava. Človek bi znorel, kajne? In ko sem davi odprl svojo delavnico, je stal sodni izvrševavec že v nji in mi rekel, da mora odnesti zrcala. Zakaj? sem vprašal možakarja. Bi me radi uničili? Mi je prav žal, je rekel, finančni minister me je poslal, češ da ne marate rabarbare. Naj spodbrijem, gospod Pufi? Od česa pa ste pravzaprav tako lepo zagoreli? A tako, višinsko sonce uporabljate? Pol ure kasneje je prišel minister sam. Spozumela sva se, da ga bom tedan dni zastonj bril, vsak dan desetkrat. Res je, na moč trdo brado ima. Želite kolonjsko vodo? V kratkem grem na pot.

(Dalje prihodnjič)

to so tisti, ki se s športom ne preživljajo. Med drugim tekmujejo v lahki atletiki, veslanju, košarki,

1952 so bile olimpijske igre v Helsinkih (Finska), 1956 v Melbourne (Avstralija), 1960 v Rimu (Italija),

boksu, kolesarjenju, nogometu, te lovadbi, plavanju, jahanju. Leta

1964 v Tokiu (Japonska), 1968 v Mehiki.

UČIMO SE O BOGU

BOG JE USTVARIL VESOLJE. VSE, KAR OBSTAJA, PRIHAJA OD BOGA.

Kje v svetem pismu bremo o stvarjenju sveta? Kaj pomeni ustvariti? Ali človek lahko ustvari kaj?

● Nariši krog, vanj pa stvari, ki naj predstavljajo vesolje: nebo, zemljo z ravnino in gorami, morje; na nebu sonce, luno, zvezde, oblak, iz katerega dežuje in udarja strela; na zemlji smreko in hrast, travo in zajca; v vodi valove in ribo. Potem vso risbo pobarvaj!

BOG DOPUŠČA GREH, KER HOČE, DA SE ODLOČAMO SVOBODNO ZA BOGA ALI PROTI NJEMU.

Kako nam Bog pomaga, da delamo dobro? Kaj bi bil človek, ko bi se ne mogel svobodno odločati? Ali se živali morejo odločati svobodno? Kaj stori vest v človeku, ko je kaj dobrega storil? In ko je kaj slabega?

● Nariši tabli z desetimi božjimi zapovedmi. Ob vsaki od njih nariši, kako se človek lahko odloči za Boga ali proti njemu.

BOG JE LJUDEM OBLJUBIL ODREŠENIKA, KI JIM BO SPET ODPRL POT DO BOGA.

Po kom je Bog napovedal Odrešenika? Kateri narod je sprejemal te napovedi? Kaj naj bi Odrešenik človeku prinesel?

● Nariši goro, po kateri se vije od vznožja do vrha pot. Na vrhu se dviga Kristusov križ. Ob vznožju gore stoji ob poti kažipot. Ob risbo napiši: Stara zaveza nam kaže pot do Kristusa in nas vodi k njemu.

BOGASTVO NE OSREČUJE BOGATAŠEV, PAČ PA POMAGA ONESREČEVATI REVNE.

„Bral sem o nekem sinu z vilo in audijem in o njegovi materi, ki živi v baraki, prosjači in pobira iz smetnjakov. Kaj pravite k temu?“

„Živela naša socialna zakonodaja, ki nima paragrafa, ki bi v takih primerih posegel vmes. Jaz sem namreč njen sin.“

PROŠNJA ZVEZNEMU IZVRŠNEMU SVETU:

VLJUDNO PROSIM, DA TISTI HIP, KO PRENEHAJO VELJATI ZAMRZNJENE CENE, ZAMRZNETE MENE! — POTROŠNIK.

Mož ženi pred agencijo za stanovanja: „Saj bo šlo! Če dava vsak mesec od mesečne plače tri milijončke na stran, sva v enem letu lahko že v postelji...“

BI NAM ZNALI POVEDATI, KDAJ BODO SODILI TISTEMU, KI JE KRIV, DA JE ŠLO 110 TON PREVEČ ZRELIH BANAN NA SMETIŠČE?

- Ko bodo tožniki tako zreli, kot so bile banane, vendar nič nagniti.
- Čemu bi mu pa sodili? Ali ni dosti, da ga prestavimo na tako delovno mesto, kjer ne bo imel več opraviti z bananami?

JE TISTI, KI IMA HIŠO, VIKEND IN DVA AVTOMOBILA, ŠE LAHKO PROLETAREC?

- Brez dvoma, saj vemo iz prakse, da daleže njegov glas za štiri proletarce.

FANT SE IZPOVE V POSLOVNI SLOVENŠČINI DEKLETU: „MOJE ČUSTVOVANJE DO VAS BELEŽI VELIKO STOPNJO RASTI Z OZIROM NA ISTO OBDOBJE V LANSKEM LETU.“

Kdor ima polno denarnico, slabo spi. Kdor ima prazno denarnico, spi še slabše.

NAŠI RAZVOJNI KONCEPTI SO VEDNO JASNI, NEJASEN JE SAMO RAZVOJ.

„Ti verjameš v petodstotno povišanje cen v letošnjem letu, možek?“

„No, no, žena, to je le orientacija, v resnici bo lahko tudi nekaj manj.“

KAKŠEN VIKEND NAJ POSTAVIM, DA NE BOM SUMLJIV?

- Čim večji bo, tem težje ga bodo opazili!

KAKŠNA RAZLIKA JE MED DIREKTORJEM IN GENERALNIM DIREKTORJEM?

- Ni razlike: oba sta dovolj visoko, da lahko govorita o socialnih razlikah.

DOBIVA DVOJNO PLAČO, TOREJ MU BO TREBA PRIZNATI DVOJNO DOBO.

Gospodinja sprašuje kontrolorja elektrike:

„Kaj so z elektriko res taki stroški, da jo kanijo spet podražiti?“

On:

„So, so, gospa, saj imamo zaposleni v elektrogosposodarstvu s poprečjem 2419 dinarjev na mesec najvišje dohodka v državi.“

V ČASU SAMOKRITIKE SE PREVEČ TRKAMO PO PRSIH IN PREMALO PO ČELU.

Če se oddaljujemo od starta, še ne pomeni, da se približujemo cilju!

„LE KAM SEM VTAKNILA MESO ZA ZREZKE? ŠE V DENARNICO POGLEDAM...“

„Kako to, da nimamo seznama luksuznih predmetov, imamo pa davek na luksuz?“

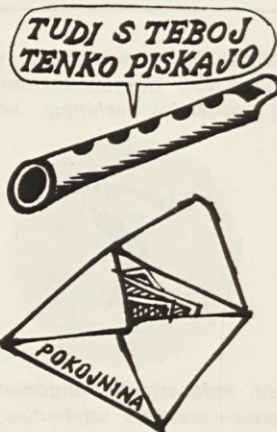
„To je kočljiva zadeva, prijatelj. Glej, meni je mercedes potreba, tebi bi bil luksuz, tebi je bicikelj potreba, meni bi bil luksuz. Ali zdaj razumeš, zakaj nimamo seznama?“

GOVORNIK NOVINARJEM: „TOVARIŠI NOVINARJI, SVOBODNO PONAVLJAJTE ZA MENOJ...“

Stari slon mlademu: „Nič ne jokaj, sinko! Pripovedovali ti bomo o nagrajevanju po delu, stabilizaciji, dalje o petodstotnih podražitvah, prednostih devalvacije, socialni pravičnosti, pa bo tudi tebi rilček zrasel.“

POŠTENJAK JE TISTI ČLOVEK, KI MU VEST KAJ OČITA.

KLEPET

Po Pavlihi

„Mama, Mihca sem pripravil do tega, da je vse špagete pojedel.“

„Kako si pa to naredil?“

„Rekel sem mu, da so špageti gliste.“

„Na tej postelji v našem hotelu je spal celo Napoleon eno noč.“

„Prav rad verjamem, da ni več zdržal.“

„Pri prvem izpitu sem pisal slabo, pri drugem nisem naredil nobene napake, pri tretjem sem se pa spet slabo odrezal.“

„Kaj si se samo za drugi izpit pripravil?“

„Ne, drugega izpita sploh delal nisem.“

„Peter, ali boš dal mir! Kdo je učitelj, ti ali jaz?“

„Vi.“

„No, potem se pa nehaj obnašati kot tepec!“

„Črnogorcem se je posrečilo križati lubenice in bolhe.“

„In kakšno korist imajo od tega?“

„Ko jedo lubenice, peške kar same ven skačejo.“

Učitelj na Češkem je vprašal učenca:

„Zakaj ljubimo Ruse?“

„Ker so nas osvobodili,“ odgovori ta.

„In zakaj sovražimo Američane?“

„Ker nas niso osvobodili.“

Med kvartopirci.

„Sedaj mi je pa tega dosti!“ zavpije eden od njih drugemu. „Iz mojega rokava mi pa ne boste vlekli kart!“

Neki visok jugoslovanski funkcionar je hotel zvedeti od agencije za ugotavljanje javnega mnenja, ali drži njegova slutnja, da je 98% ljudi tudi v srcu zanj. Dobil je odgovor:

„Anketirali smo 10.000 oseb. Žalibog pripadajo vse tistima dvema odstotkoma, ki sta proti vam.“

Starejši možak pripoveduje:

„Jaz imam zelo preprosto metodo: če sem žejen, spijem vrček piva; če hočem biti dobre volje, spijem kozarec vina; če mi je slabo, pa zvrnem šilce žganja.“

„Kisle vode pa nikdar ne pije-te?“

„Ne, tako slabo mi pa še nikoli ni bilo.“

„Gospod doktor,“ razlaga neka gospa slavnemu psihiatru, „zelo sem zaskrbljena za svojega moža. Stalno zvija cigarete.“

„In kaj potem? Mnogo kadivcev počne isto,“ jo tolaži ta.

„Že, že. A moj mož položi papirček in tobak na preprogo in potem zvija z nosom preko sobe.“

„Ne morete si predstavljati, kako težko spravim moža zjutraj iz postelje,“ toži soseda sosedi.

„Jaz pa to brž opravi. V posteljo mu spustim mačka.“

„In?“

„Moj mož namreč spi s psom.“

Neki možki je padel sredi ceste v nezavest. Prepeljali so ga na kliniko. Preiskali so mu obleko in v žepu je našel dežurni zdravnik listek, na katerem je stalo: „Pri meni gre za božjast in ne za slepo črevo; to so mi že dvakrat izrezali.“

Komunistični funkcionar je šel med ljudi, da poizve, kako so zadovoljni z „ljudsko demokracijo“. Med drugim povpraša tudi staro ženico, kako ji gre.

„Ah, vedno slabše,“ se ta pritožuje. „Kmalu ne bomo imeli kaj obleči, kupiti pa človek tudi ničesar ne more.“

Veljak jo je potolažil in navedel za primer črnice v Afriki: „Oni tudi nimajo kaj obleči in so kljub temu srečni.“

„Tako?“ pravi ženica. „To slišim danes prvič. Koliko časa pa so komunisti že pri črnih?“

V trgovini.

„Rad bi pomeril tiste hlače v izložbi.“

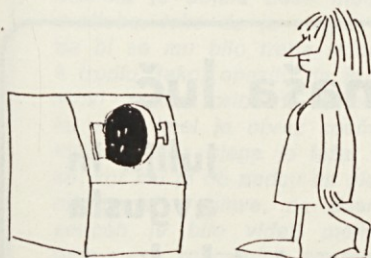
„Zakaj v izložbi? Saj imamo kabine za pomerjanje.“

Že osivel možki se ustavi ob dekletu pred klnom:

„Ali smem vedeti, koga čakate?“

„Nekoga drugega,“ je odvrnilo dekletu.

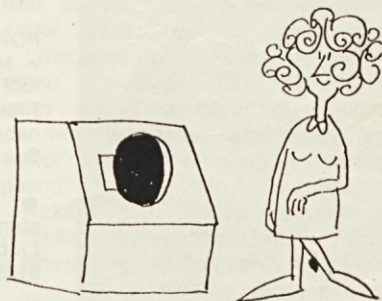
1. DEJANJE

2. DEJANJE

3. DEJANJE

mali oglasi

PREVEDE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmenil s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 40 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 1.50 avstrijskega šilinga (ali enako vrednost v drugi valuti). Uredništvo posreduje le naslov oglaševavca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševavca, naj pošlje v pisnu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvoje pisem v tujino.

● JANKOVIČ, 17 rue de Belgrade, 54 Tucquegnieux.. Francija, posreduje uradne prevode in prošnje. Pišite mu!

● Sodnijsko pooblaščen prevajavec za slovenski in srbskohrvatski jezik MILAN ZAGORC prevaja vse vrste dokumentov in listin. 4000 Düsseldorf-Gerresheim, Nymphenburgstr. 27, telefon 28 31 43.

● PREVAJAM slovenske, srbohrvaške in madžarske dokumente v nemščino, jih overjam, pišem prošnje in dajem informacije. Dipl.-Ing. VIKTOR v. NEGRO, 5 Köln 80, Gerh.-Hauptmann-Straße 31/II. Sodno zapriseženi tolmač. Tel. 68 54 73.

● PREVAJAVSKA PISARNA V MÜNCHNU vam ekspresno in uradno uredi vse prevode iz slovenščine in srbohrvaščine, piše prošnje, daje informacije in poučuje nemščino po zanesljivi metodi — dipl. filolog JOSEPH ARECH, 8 München 50, Pfeilschifterstraße 21, tel. 14 13 702.

● SLOVENSKI, HRVAŠKI IN SRBSKI EKSPRES-PREVODI, sodno overovljeni: sodni prevajavec in tolmač MILENA GRATZA, 8 München 50, Menzingerstraße 195, tel. 8 12 18 20. Končna tramvajska postaja linije 17 ali 21, nato z avtobusom 77 (Höcherstraße) ali 75 (Eversbuscherstr.).

● SLOVENEK, trgovec, premožen, živeč v Münchnu, srednje postave, 40 let star, želi spoznati pošteno slovensko dekle, preprosto in zelo prijaznega značaja. Slika zaželen. Naslov pod navedenimi pogoji v upravi Naše luči (štef. 26).

● TEHNIK, 40 let star, 170 cm visok, veren, abstinent, značajan, želi spoznati pošteno, dobrosrčno, postavno Slovenko. Slika zaželen. Naslov pod navedenimi pogoji v upravi Naše luči (štef. 27).

● PRODRAM kmečko hišo v vasi blizu Kranja, Jugoslavija, pod naslovom Rader Maria, Unterburg 96, 9125 Kühnsdorf, Kärnten.

POPRAVEK: V oglasu za prodajo vile v Mariboru v prejšnji številki „Naše luči“ je napaka v naslovu iz Švedske: Pravi naslov je: Franc Prevolnik, Rönnebergsgatan 15, 261 51 Landskrona, Sweden. (Torej ne Aimebergsgatan).

● PRODRAM komfortno dvosobno stanovanje v središču Domžal pri Ljubljani. Pišite na: Jože Kunaver, 61230 Domžale, Ljubljanska c. 83.

● PRODRAM gradbeno PARCELO z lokacijo ob glavni asfaltni cesti v

REŠITEV PREJŠNJE DETEKTIVKE: Pištola je ležala poleg Zalarjeve desnice: Zalar naj bi se ustrelil z desnico. Na istem zapetju pa je bila pripeta ura. To pomeni, da je bil Zalar levičar. Ko bi se Zalar sam ustrelil, bi se z levico. Kriminalni inšpektor Janez Krč je upravičeno osumil Tatjano Zalarjevo in Tomaža Orla umora.

Radencih—Turjancih. Pišite na naslov: Peter Horvat, 65 Mainz 21, Gonsenheimer Str. 28, BR Deutschland.

● PRODRAM KMETIJO (travniki s sadnimi drevesi in gozd), 10 ha, v gorskem svetu, uro hoda od trga Dol pri Hrastniku. Dostop je mogoč z vprežnim vozom, z avtom pa do 300 m pred hišo. V hišo napeljan vodovod. Čist zrak in mir, primerno za upokojenca. Pišite na naslov: Fani Podmenik, Krišandol 8, 61431 Dol pri Hrastniku, Slovenija, Jugoslavija.

● VIPAVC JOŽE, Export-Import, 7 Stuttgart 1, Böblinger Straße 164, Nemčija, telefon 60-43-62, vam solidno postreže in vam nudi PFAFF šivalne in likalne stroje, KAISER pletilne stroje, LESCHA betonske mešalnike na električni, bencinski in dizlov pogon, EISELE krožne žage za kovine, stroje in naprave za gradbeno stroko za velike in male obrate. Pošiljamo na zaželene naslove.

● JODE — JOŽE DEBELAK, eksportno podjetje, München, Marsstr. 15 (pri glavnem kolodvoru) prodaja in pošilja v vse države: motorne kosilnice, traktorje, vinogradniške škropilnice, vse kmetijske stroje in rezervne dele, betonske mešalce in samokolnice, mesarski pribor (Dick), motorne žage, stroje za predelovanje lesa, televizijske in radio aparate, magnetofone, hladilnike in pralne stroje, šivalne in pletilne stroje in vse ostale stroje za hišo in obrt.

naša luč

julija in
avgusta
ne izide!

Skrivnostna smrt Petra Zalarja

Višji inšpektor Andrej Poznič je parkiral svoj avto na policijskem dvorišču, ugasil luči in avto zaklenil. Ko je prišel čez dvorišče, si je pred vrati otresel sneg s klobuka in plašča.

Po telefonu si je naročil iz kuhinje golaž, kruh in četr litra črnine in začel takoj študirati poročilo o nekem umoru. Počasi je večerjal, ne da bi prekinil delo. Medtem je imel nekaj telefonskih pogovorov s šefom laboratorija in policijskim zdravnikom Kacem. Pri tem je zrl na ples gostih snežink pred oknom.

Pogledal je na uro. „Že deset je!“ je zabundal, vstal in zapustil pisarno. Na poti k dvigalu ga je dohitel detektiv Čeč: „Šef, pravkar so telefonirali s policije, da leži pred hišo v Cvetlični ulici 13 neko truplo.“

Poznič je nejevoljno pogledal v tla, pomislil nekaj trenutkov, potem pa rekel: „Skličite ljudi iz preiskovalne komisije!“

Odhitel je k svojemu službenemu avtu. „Hvala Bogu, vsaj snežiti je prenehalo,“ si je dejal, ko je drvel proti kraju, kjer je ležalo truplo.

Trije policisti, ki so prispeli tja nekaj trenutkov pred njim, so zastražili pločnik pred hišo v Cvetlični ulici 13.

Poznič je zagledal na tleh ležečo negibno truplo. Cestna svetilka je dajala dosti močno svetlobo, tako da je mogel, ne da bi se mu bilo treba skloniti k truplu, takoj opaziti, da je bil mrtvi moški približno trideset let star: imel je obraz spačen, klobuk poleg njega je ležal tako, kot mu je ob padcu na pločnik padel z glave, na desnih sencéh je bilo videti majhno rano — znamenje smrtnega strela. Oblečen je bil v zimski

plašč, nosil je usnjene rokavice, hlače so bile zlikane, čevlji še skoraj novi.

Poznič je odšel v hišo. Odklonil je viski, ki mu ga je ponudil Blaž Sedovnik, gospodar hiše v Cvetlični ulici 13.

„Ali veste, kdo je umorjeni pred vašo hišo?“ je vprašal Andrej Poznič Sedovnika.

„Seveda,“ je odgovoril Blaž Sedovnik, še vedno bled od groznega dogodka. „Peter Zalar, moj znanec. Bil je pri meni zaradi neke kupčije.“

„Ali lahko kaj več poveste o današnjem večeru?“ je poizvedoval Poznič in ga nepremično gledal.

„K meni je prišel okrog osmih zvečer. Bila sva domenjena za to uro. Potem sva se menila o kupčiji, papirje vam lahko pokažem. Nisva se mogla zediniti. Nekako ob devetih je odšel.“

„Ali sta večkrat trgovala?“

„Ja, pogosto.“

„In sta bila le trgovska partnerja ali morda kaj več: prijatelj, simpatizerja?“

„Predvsem trgovska partnerja. Res pa je, da naju je večletno poznanstvo zbližalo.“

„Odšel je torej nekako ob devetih? Ali je bil slabe volje?“ je nadalje spraševal inšpektor Poznič.

„Slabe volje? Ne bi rekel. Pri sklepanju kupčij mora biti človek velik realist. Čustva ne smejo igrati vloge.“

„Tudi vi niste bili jezni?“

„Pravila igre so za vse trgovce enaka. Ne, tudi jaz nisem bil slabe volje.“

„Kaj se je zgodilo potem?“ je bilo novo Pozničevo vprašanje.

„Kmalu po njegovem odhodu je pri meni pozvonilo. Na vratih se je prikazala prestrašena

starejša dama in povedala, da leži pred hišo moško truplo.“

„Ali bi damo lahko podrobneje opisali?“

„Lahko. Imela je...“

„Pustimo to za sedaj! Kasneje mi jo boste opisali. Nadaljujte pripoved o dogodku.“

„Skupaj sva odšla na cesto. Takoj sem spoznal v mrtvem Petru Zalarja. V prvem hipu nisem vedel, kaj naj storim. Potem sem se skušal zbrati. Prosil sem gospo, naj počaka ob truplu samo toliko, da obvestim policijo. Nisem dobil takoj telefonske zveze. No, končno mi je uspelo. Takoj potem, ko sem policiji sporočil, sem šel sam k truplu. Čudno se mi je zdelo, kam je izginila gospa. Ni je bilo več. Vendar je ostalo truplo nedotaknjeno. Malo pred vami je prišla policija.“

„Pa ne da bi mislili, da bi stara gospa kakorkoli...“

„Nikakor. Gotovo jo je bilo strah, pa je izginila.“

„Ali ni bil mogoče samomor?“ je poizvedoval Poznič.

„Ne vem. Če bi bil samomor, bi moralo biti nekje orožje. Jaz ga nisem videl. Edino če bi ga jaz ob prvem srečanju s truplom ne videl, kasneje pa bi ga tista gospa odnesla. A ne bi verjel.“

„Samo še zadnje vprašanje,“ je govoril počasi Andrej Poznič, „ali poznate koga, s katerim se je Peter Zalar pogosteje družil in s komer bi se zadnje čase ne razumel?“

„Mogoče bi koga poznal,“ je obotavljaje se odgovoril Blaž Sedovnik, „a razumeli boste, da bi se lahko z menoj isto zgodilo kot z Zalarjem, če bi povedal imena.“

„Razumem,“ je končal razgovor Andrej Poznič. „Razumem vaše stališče, razumem pa tudi ves nocojšnji dogodek. Takoj bom dal policiji točno navodilo.“

Kakšno navodilo je dal višji inšpektor Andrej Poznič v zvezi s smrtjo Petra Zalarja policiji?

(Odgovor v prihodnji številki.)

NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE:

NAŠA LUČ

Viktringer Ring 26

A-9020 Klagenfurt, Austria

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI:

DIREKTOR slovenskih dušnih pastirjev v zdomstvu:

Msgr. Ignacij Kunstelj, Via della Sagrestia 17, I-00120 Città del Vaticano. (Tel. 6382-3924).

ANGLIJA

Franc Bergant, Offley Road 62, London S. W. 9. (Tel. 01-735-66-55).

AVSTRIJA

Ciril Lavrič, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

Martin Belej, Enzenbach, 8112 Gratwein.

Anton Miklavčič, Kappellengasse 15, 9800 Spittal/Drau.

(Tel. 0-47-62/3-34-62).

P. Štefan Kržišnik, Zist. Stift, 6422 Stams.

„Korotan“, Albertgasse 48, 1080 Wien VIII.

BELGIJA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, B-4000 Liège. (Tel. 04/23-39-10).

Kazimir Gaberc, rue L. Empain 19, B-6001 Marcinelle.

(Tel. 07/36-77-54).

FRANCIJA

Nace Čretnik, 4 rue St. Fargeau, 75 Paris 20. (Tel. 636-80-68).

Franjo Pavalec, 7 rue Gutenberg, 75 Paris 15°. (Tel. 577-69-93).

Stanislav Kavalarič, Presbytère Ste. Barbe, Méricourt-Mines, rue de Lens, 62 Méricourt-sous-Lens.

Anton Dejak, 33 rue de la Victoire, 57 Aumetz.

Msgr. Stanko Grims, 259 bis Avenue de l'Europe, 57 Merlebach.

P. Jakob Vučina, 6 rue de France, 06 Nice.

ITALIJA

Slovenski dušnopastirski urad, Via dei Colli 8, 00198 Roma.

(Telefon 845-0-989).

NEMČIJA

Dr. Janez Zdešar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0811 — 53 64 53).

Mirko Jereb, 28 Bremen 1, Kolpingstr. 3. (Tel. 0421 — 32 84 10).

Ivan Ifko, 43 Essen-Altenessen, Schonnefeldstr. 36. (Tel. 02141 — 29 13 05).

Slovenski župnijski urad, 42 Oberhausen-Sterkrade, Oskarstr. 29.

(Tel. 02132 — 6 26 76).

Ludvik Rot, 5 Köln 1, Norbertstr. 25. (Tel. 0221 — 24 38 89).

Slovenski župnijski urad, 6 Frankfurt 70, Textorstr. 75-II. (Tel. 0611 — 61 02 92).

Jože Cimerman, 68 Mannheim, A 4, 2. (Tel. 0621 — 2 85 00).

Ciril Turk, 73 Esslingen, Häuserhaldenweg 36. (Tel. 0711 — 38 21 74).

Janez Demšar, 741 Reutlingen, Mittelstätterstr. 91/0.

Dr. Franc Felc, 798 Ravensburg, Raueneeggstr. 13.

Feliks Grm, 807 Ingolstadt, Hohe Schulstr. 3 1/2.

P. Janez Sodja, 8 München 80, Röntgenstr. 5. (Tel. 0811 — 98 19 90).

Dr. Branko Rozman, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Telefon 0811 — 53 64 53).

Tine Vrečar, 8 München 2, Schubertstr. 2-I. (Tel. 0811 — 53 64 53).

Dr. Štefan Steiner, 1 Berlin 61, Methfesselstr. 43, Kolpinghaus. (Tel. 0311 — 7 85 30 91 do 93).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, rue des Anglais 33, Luik, Belgie.

ŠVEDSKA

Jože Flis, Djurgardsvägen 32, 633 50 Eskilstuna. (Tel. 016/11 — 31 54).

ŠVICA

P. Fidelis Kraner, Kapuzinerheim, Seebacherstraße 15, 8052 Zürich. (Osební tel. 051-50-44-15. Hišni tel. 051-50-24-22).